

АКТУАЛИЗИРАН
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ
НА
ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ
ЗА ПЕРИОДА 2017-2020

СЕПТЕМВРИ 2017

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на използваните съкращения	3
Увод	5
1. Анализ на икономическото и социалното развитие на община Първомай	5
2. Swot-анализ	73
3. Стратегия за развитието на община Първомай за периода 2014 – 2020 г.	76
4. Индикативна финансова таблица	93
5. Система от индикатори за наблюдение и оценка на плана	104
6. Система за наблюдение и оценка	114
7.Източници на финансиране	119
8. Програма за реализация	122

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АДИОПР	Актуализиран документ за изпълнение на общинския план за развитие
АЗ	Агенция по заетостта
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ГПСОВ	Градски пречиствателни станции за отпадъчни води
ДВ	Държавен вестник
ДМА	Дълготрайни материали активи
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда”
ЕИСУРР	Единна информационна система за управление на регионалното развитие
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗТ	Защитени територии
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
МРРБ	Министерство на регионалното развитие
МО	Междинна оценка
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МСП	Малки и средни предприятия
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НПО	Неправителствени организации
НПРР	Национален план за регионално развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Р България
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
НЧ	Народно читалище
NUTS	Обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОДЗ	Обединено детско заведение
ОП	Оперативна програма/оперативни програми
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет”
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОПР	Общински планове за развитие
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие”
ОПРСР	Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план/общи устройствени планове

ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателни станции за отпадъчни води
ПЧИ	Преки чужди инвестиции
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЗС	Регионална служба по заетостта
СИФ	Социално-инвестиционен фонд
СОП	Специални образователни потребности
СОУ	Средно общообразователно училище
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТИЦ	Туристически информационен център
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЦДГ	Целодневна детска градина

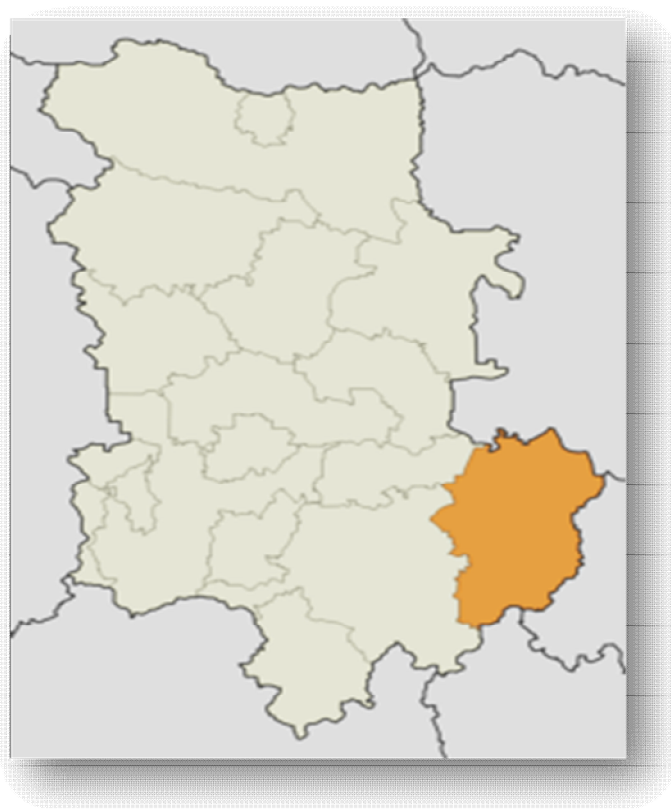
1. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

1.1 Местоположение и природни ресурси

Община Първомай е разположена в централната част на южна България и в югоизточната част на пловдивска област, към която административно принадлежи. Територията на общината се намира в най-източната част от Пловдивското поле на Горнотракийската низина. Според разпоредбите и териториалното разделение на Закона за регионалното развитие тя е включена в Южен централен район за планиране (ЮЦР, NUTS 2). Този район за планиране се състои от областите Пловдив, Кърджали, Хасково, Пазарджик, Смолян и Стара Загора и включва общо 69 общини.

Територията на община Първомай включва 17 населени места и граничи с общините Братя Даскалови и Чирпан на север, Димитровград и Минерални Бани на изток, Асеновград и Садово на запад, а на юг с община Черноочене.

На фиг.1 и фиг.2 са показани местоположението на община Първомай сред общините на пловдивска област и разположението на населените места в общината.

Фиг.1- Разположение на община Първомай в
територията на област Пловдив

Фиг.2- Разположение на населените места в община Първомай

През територията на община Първомай преминава международно автомобилно трасе, което обединява няколко транс – континентални автомобилни пътища от Западна и Централна Европа към Азия или Близкия Изток. Например от тук преминава един от най-важните трансевропейски международни пътища – автомобилен път Е-80. По-подробно маршрута му изглежда така:

Е-80 – Западна Европа (от Португалия) – Калотина – София – Пловдив – Хасково – Свиленград – Капитан Андреево – Одрин – и завършва на източната граница на Турция с Иран (Азия).

От следващата фиг.3 ясно се вижда маршрута от началото до края на международен път Е-80 като част от европейската пътна мрежа.

Фиг.3 - Международен път E-80 като част от европейската пътна мрежа

През общината преминава и трансевропейската ж.п. линия, включваща маршрута София – Истанбул. По протежението на тази ж.п. линия, на общинската територия има три ж.п. гари – Винаца, Първомай и Караджалово. Това местоположение през годините е играло съществена роля както за икономиката на общината, така и за нейното демографско и социално развитие.

Важно е да се отбележи, че с изграждането на трасетата на автомагистралите „Тракия“ и „Марица“ (т.н. „надлъжно направление“ в посока изток – запад), гореспоменатия транс – континентален автомобилен път от Западна и Централна Европа към Близкия Изток се измества извън територията на общината, но остава в непосредствена близост и с много добра транспортна достъпност.

„Отместването“ на основните инфраструктурни коридори, обаче не влияе на факта, че Първомай попада в центъра на т.н. „Оперативен триъгълник“, който обхваща най-активната територия на Южен централен район за планиране, очертан по „върховете“ от Пловдив, Стара Загора и агломерацията Хасково-Димитровград – с икономически, териториален и демографски потенциал, равностоен на София – важна предпоставка за равномерно балансирано развитие на ЮЦР и страната като цяло – постулат залегнал в изискванията на ЕС и ЗРР.

Тези две особености на местоположението на община Първомай оформят и едно важно нейно предимство – възможността да се съхрани чистотата на въздуха и природата, днес качества, по-ценни от силното урбанизиране на дадена територия. В тази връзка важно е да се отбележи, че общината е извън списъка на населените места и райони от областта с измерени максимални еднократни стойности на вредните показатели, които замърсяват атмосферния въздух съгласно българския Закон за чистотата на атмосферния въздух!

Община Първомай обхваща 8.94% от територията на пловдивска област, която се разпростира на 854 км², а от следващата фиг.4 ясно се вижда, че географски общината е разположена в самия център на Южен централен район за планиране и граничи с общини от още три области – старозагорска, хасковска и кърджалийска.

Фиг.4- Разположение на областите и общините в Южен централен район за планиране

А що се отнася до това каква – накратко – е характеристиката на самия ЮЦР, тя е следната: Площта на Южен централен район е 22 365,1 кв.км, съставляваща 20.1% от територията на страната. Териториалната структура е: земеделските територии са 48.1%, горските – 45.1%, а урбанизираните територии заемат само 3.9%. ЮЦР е сред най – богатите на биоразнообразие райони в страната. В него попада голяма част от Национален парк Централен Балкан, част от Национален парк Рила и целият масив на Родопите. На територията на района се намират 11 резервата, 9 поддържани резервата, 155 защитени местности и 98 природни забележителности. В района попадат и най-много от защитените зони по Натура 2000 – 44.5% от тези за страната.

Друга важна особеност на местоположението на община Първомай е, че тя се намира не далеч от преминаващите, наблизно транзитен и магистрален газопроводи по направление Компресорна станция „Лозенец“ – Сливен – Нова Загора – Стара Загора – Пловдив – Пазарджик – Компресорна станция „Ихтиман“. Чрез отклонение от магистралния газопровод, с газ е снабдена и община Първомай наред с други общини като Пловдив, Стара Загора, Димитровград, Хасково, Асеновград, Стамболийски, Пазарджик и Белово.

От следващата Таблица-1 се могат да се видят и разстоянията в километри от град Първомай до някои от по-големите градове в страната ни, което дава още една представа за местоположението на общината.

Таблица-1: Разстояния в километри от Първомай до някои градове в България

София	Пловдив	Свиленград	Русе	Бургас	Варна
191	45	102	282	218	340

Релеф и климат

Релеф

Специфичната географска територия (Ландшафта) на Община Първомай е с равнинен и хълмист характер, слабо „разчленен“ и „заоблен“.

Около две трети от територията в северната част на общината е равнинна и със слаб наклон към поречието на р.Марица и, логично, тази територия е почти изцяло заета от земеделски земи. Останалата една трета – в южната и югоизточната част – е хълмиста и принадлежи към вдадената към Тракийската равнина предпланина Драгойна, която е част от Новаковския балкан. Тази територия е в землищата на селата Воден, Буково и части от тези на Искра, Брягово, Драгойна и Езерово.

В най-ниската част – при град Първомай – средната надморска височина е 130 м, а в най-южната част са върховете Соуджик (839м. надморска височина), връх Малка Драгойна (715м. надморска височина), връх Голяма Драгойна (815м. надморска височина) и връх Хоростпе (1008м. надморска височина).

Връх Соуджик служи и като административна граница между областите Пловдив и Кърджали и освен това в близост до него е началото на важната за този район река Банска, чиято задача е да отводнява ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи и централната част на хасковската хълмиста област.

Географските координати на общината са 25°13'30" източна дължина и 42°06'00" северна ширина.

Климат

Територията на община Първомай попада в единствената зона на пресичане на изолиниите на най-ниските януарски и най-високите юлски температури в Европа. На това се дължат големите температурни амплитуди които тук надхвърлят 70°C в годишен разрез.

Съчетанието на температурите с останалите основни климатични компоненти - вятър (преобладаващ западен - неблагоприятен и през зимата и през лятото) или безветрие и относителна влажност на въздуха, големият брой температурни инверсии, води до голямо разнообразие на тези климатични характеристики.

Върху климата съществено влияние оказват елементите на ландшафта:

- природен и антропогенен – релеф, ориентация на склоновете, падини и възвишения;
- в населените места – застрояването, неговата плътност, ориентация и характер, вид и ориентация на уличната мрежа, наличието или отсъствието на растителност, водни площи, изкуствени покрития и т.н., които довеждат до формирането на съответния микроклимат, характеризиращ се с различни екологически потенциали.

В резултат на проучването се извяват 3 зони, класифицирани по степен на благоприятност, както следва:

ЗОНА А₁ – най-благоприятна. Тя обхваща по-високите южни части на общината и горските насаждения, зелените части на хълмовете и непосредствено прилежащата им територия. В тази зона микроклиматичните условия, през топлите сезони, се отличават с по-ниски температури и амплитуди в денонощен разрез, по-висока относителна влажност на въздуха и по-добри условия на проветряване. През зимата е обратно – тук проявяванията на периода “дискомфортно охлаждане” е малко по-голям с повишена относителна влажност и по-силен вятър.

ЗОНА А₂ – относително благоприятна. Изолиниите на тази зона се очертават от юг в подножието на ридовете, приблизително по линията на селата Искра – Брягово – Драгойно – Езерово и обхващат една територия с ширина между 3 и пет километра – на север. Тук микроклиматичните условия са по-неблагоприятни от тези в Зона А₁. Периодът “дискомфортно прегряване” е по-голям с 18-22%, а за сметка на периода “комфорт”. За сметка на това през студеното време на годината, периодите “студено и прохладно” са с 8 до 12% повече, за сметка на “дискомфортното охлаждане” в сравнение със зона А₁.

ЗОНА А₃ – неблагоприятна. Зоната обхващаща равнинните части на общината – на север от зона А₂ – до поречието на р.Марица. В тази зона са увеличени и двете неблагоприятни проявявания на климата от “дискомфортно охлаждане” до “дискомфортно прегряване”. През зимата, при преобладаващото безветрие, тук се формира т.н. “езеро на студа” и увеличена продължителност на мъглите. През зимата с t^0 са с средно от 1 до 3.6⁰ по-ниски, в сравнение със зона А₂, а през лятото те са с 3 до 8⁰ по високи, при повишен период безветрие и значително понижена относителна влажност с 8 до 15%.

По поречието на река Марица се очертава една тясна ивица с климатични и ландшафтни характеристики на зона А₂ – благодарение на въздушните течения по реката и нейната водна площ. Благодарение на последната, изпаренията в най-горещите летни дни са причина за увеличение на относителната влажност с около 15% и в понижени температури с 3-4⁰.

Природния комплекс от разнообразна специфична географска територия на общината, съставена от равнини и хълмове, благоприятни условия за развитие и на земеделието и на животновъдството, сравнително добри водни потенциали, липсата на застрашаващи екологическото равновесие дейности, са нейните предимства и

предпоставка за развитието на община Първомай спрямо тези предимства. Това е нейният стратегически ресурс.

Структурата на поземлените ресурси се оценява като балансирана и адекватна за развитието на общината в аспектите на основния потенциал на общината – селското стопанство.

Почви, водни ресурси, полезни изкопаеми и защитени зони

Почви и поземлени ресурси

Според физикогеографската подялба на страната община Първомай попада в преходна зона в на Горнотракийската низина, където почвите са предимно черноземи-сморници. Големи пространства заемат и канелено-горските почви. В низината на р. Марица са разположени ливадно-канелени почви. Срещат се и най-плодородните ливадно-алувиални почви и ливадно-блатни. Поради тази особеност основните отглеждани култури са предимно зърнено-житните – пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, както и различни сортове тютюни – ориенталски, едролистен, бърлей и др. Друг един от ресурсите на общината - ливадите, мери и пасищата, все още са не ефективно използвани като основа за развитие на животновъдството.

Родопската „яка” от юг и равнината по поречието на река Марица предопределят функционалното разпределение на площите на общинската територията. Северните ѝ равнинни части са заети от високо ефективни и плодородни земеделски земи, южните - от високите скатове на ридовете Драгойна и Мечковец, покрити с гори и слабо урбанизирани. Общата площ на общината е 854км². от които:

- 384 046дка - 74% са заети от земеделски земи;
- 84 437дка - 16% принадлежат горския фонд;
- 24 766дка - 5% от територията са населените места;
- 18 348дка - 1.5% е заета от водни площи и течения;
- За добив на полезни изкопаеми са отредени 9 684дка, или 1.5% от територията, днес в по-голямата си част – закрити, неизползваеми находища;
- Терените, заети от транспортни и инфраструктурни съоръжения са 2 594дка, или 0,5% от територията на Общината.

Фиг.5, под формата на кръгова диаграма, илюстрира процентно функционалното разпределение на площите на общината по видове територии.

Фиг.5 - Разпределение на площта на община Първомай по видове територии

В следващата Таблица – 2 са показани разпределенията на земите, според формата на собственост във всяко едно населено място от общината, а в Таблица – 3 се вижда разпределението на земята по фондове в декари.

От Таблица – 2 се вижда, че процента на частната собственост на земите в повечето от населените места е сравнително голям, като най-голям той е в селата Бяла река, Градина и Добри дол.

Общината, като цяло, разполага и със сравнително добър фонд земи във всяко едно населено място. Най-голямо е землището на общинския център, а от селата – на с.Дълбок извор, с.Градина, с.Искра и с.Брягово. Най-малък е поземления фонд на селата Воден и Поройна.

Таблица-2: Земи, според формата на собственост и стопанисване в общината към 31.12.2016г.

№	Землище	Частна		Общинска		Държавна		Стопанисвана от общината	
		дка	%	дка	%	Дка	%	дка	%
1.	Първомай	46510.536	60.225	9534.353	6.173	8259.610	5.348	668.159	0.865
2.	Брягово	22828.084	44.763	12024.43	11.789	8995.365	8.819	389.967	0.765
3.	Буково	6148.086	14.596	11792.06	13.997	23563.426	27.971	87.570	0.208
4.	Бяла река	16038.798	68.460	4364.017	9.314	930.681	1.986	19.376	0.083

5.	Виница	8960.230	59.894	2106.091	7.039	2064.531	6.900	1.568	0.010
6.	Воден	2671.618	23.879	4104.414	18.343	3657.552	16.346	19.766	0.177
7.	Градина	24651.542	65.031	3260.707	4.301	5249.095	6.923	42.028	0.111
8.	Добри дол	4238.363	65.690	853.49	6.614	757.677	5.871	-	-
9.	Драгойново	15382.139	41.712	4009.774	5.436	12928.296	17.528	1790.347	4.855
10.	Дълбок извор	26226.276	56.301	6736.315	7.230	4613.971	4.952	-	-
11.	Езерово	12646.308	46.482	6045.088	11.109	5286.82	9.716	0.272	0.001
12.	Искра	22069.454	33.707	9049.990	6.911	28120.342	21.474	980.236	1.497
13.	Караджалово	17554.492	62.341	3621.255	6.430	2489.503	4.420	45.699	0.162
14.	Крушево	8993.139	58.043	3089.132	9.968	2296.282	7.410	1.643	0.011
15.	Поройна	3299.827	54.228	994.071	8.168	830.515	6.824	3.904	0.064
16.	Православен	9138.358	63.47	2335.962	8.112	205.926	0.715	-	-
17.	Татарево	16221.75	55.338	4158.548	7.093	770.853	1.315	121.386	0.414

Таблица-3: Разпределение на земята по фондове в община Първомай към 31.12.2016г.

Фонд	Декара
1. Селскостопански фонд	401 308.9
2. Горски фонд	98 969.6
3. Фонд „Населени места”	220 665.525
4. Фонд „Водни площи”	8 429.212
5.Фонд „Инфраструктура”	3 097.776
6. Обработваема земя	30 162.5
7. Необработваема земя	132 564.1
8. Депа за отпадъци	36.959
9. Земеделски площи	362 956
10. Земеделски площи в т.ч. с трайни насаждения	10 777

Следващата Таблица – 4 показва размера и структурата на земеделските земи в община Първомай към 31.12.2016г., а Таблица – 5 показва разпределението на горския фонд по населените места в общината.

От Таблица – 4 се вижда, че най – голям е делът на нивите и трайните насаждения, а от Таблица – 5 се разбира, че най – голям горски фонд притежават селата Искра и Буково. Две от селата не разполагат с никакъв такъв – това са Бяла Река и Татарево.

Таблица-4: Размер и структура на земеделските земи в община Първомай към 31.12.2016г.

Показатели	Размер дка	Относителен дял
Ниви	362 956	-
Трайни насаждения	10 777	-
Естествени ливади	3 066.55	-
Разсадници	29.636	-
Мери и пасища	3 066.55	-
Полски пътища	12 738.985	-

Таблица-5: Разпределение на горския фонд в община към 31.12.2016г.

№	Землище	Горски фонд/дка
1.	Първомай	4658.350
2.	Брягово	6154.269
3.	Буково	23588.167
4.	Бяла река	-
5.	Виница	1484.510
6.	Воден	2142.066
7.	Градина	2669.755
8.	Добри дол	2.651
9.	Драгойново	12541.753
10.	Дълбок извор	4564.251
11.	Езерово	6446.558
12.	Искра	29 365.375
13.	Караджалово	882.814
14.	Крушево	807.072
15.	Поройна	94.443
16.	Православен	294.519
17.	Татарево	-

Водни ресурси

Водните ресурси в общината са в рамките на нормалните, но малкото количество валежи характерни за общината (средно-годишно 600 л/кв.м) не са достатъчни, за да подпомогнат задължителното интензивно напояване, необходимо при развитието на земеделието на територията на цялата община. Това понякога затруднява питейно-битовото водоснабдяване в някои от населените места. Ценен воден ресурс са термоминералните извори в селата Драгойново, Бяла река и Леново.

Безспорно най-голямо значение като воден ресурс в общината има **река Марица**. Тя пресича общинската територия в нейната северна част и преминава в близост до землищата на селата Виница, Градина, Крушево и Добри дол, както и до землищата на самия град Първомай. Марица е една от най-големите реки на Балканския полуостров и е четвъртата по дължина в България след Дунав, Искър и Тунджа. Речният участък, пресичащ Първомай е част от средното течение на Марица, който като цяло обхваща участъка през Горнотракийската низина от град Белово, до

напускането на реката на българската територия при село Капитан Андреево. В този участък коритото не променя своя характер. Дъното му е покрито с пясък, като при високи води слабо се деформира. Бреговете са укрепени с подпорни стени. Към град Първомай надлъжният наклон на реката става средно 1,20 ‰. Реката прави няколко по-извити меандри. Бреговете на коритото са землени и затревени. Дъното е пясъчливо. Чак след село Скобелево (Димитровградска община), Марица навлиза в сравнително по-тясна долина с по-високи склонове.

Банска река е може би следващата по значение река в общината. Тя започва точно от област Пловдив община Първомай и след 37км. дължина се влива в р.Марица като неин десен приток. Банска река води началото си под името Чулфанска река от 686м. надморска височина в Източните Родопи, на 1,2км. югозападно от връх Соуджик (840м.). До село Воден, община Първомай тече на североизток в дълбока долина между ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи. След това завива на изток, а след село Гарваново община Хасково отново на североизток, като пресича Хасковската хълмиста област в плитка алувиална долина. Влива се отдясно в река Марица на 98 m надморска височина, на 1.4 км западно от Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 337 km², което представлява 0,64% от водосборния басейн на р.Марица. Около 1/3 от общата дължина на реката преминава през територията на община Първомай, но за сметка на това тук водите ѝ са най-чисти. В по-долното ѝ течение тя често се замърсява от промишлени води.

Друга река, съставляваща водните ресурси на общината е **Каялийка** (Скаличича). Тя води началото си край община Асеновград, но по-голямата част от нея преминава през общините Първомай и Димитровград. Каялийка също е десен приток на река Марица. Дължината ѝ е 39км. Тя отводнява северозападните склонове на рида Драгойна в Източните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. По долината ѝ преминава границата между Западните и Източните Родопи. Река Каялийка извира от 942м. надморска височина под името Черешка в най-югозападната част на рида Драгойна в Източните Родопи, на 200м. северозападно от село Жълт камък, Община Асеновград. До село Искра община Първомай тя тече в северна посока в дълбока долина. След това завива на североизток и пресича цялата Хасковска хълмиста област в асиметрична долина, с по-стръмни десни склонове. Влива се отдясно в река Марица на 107м. надморска височина, на 1км. североизточно от село Скобелево, Община Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 226км², което представлява 0,43% от водосборния басейн на Марица. Реката преминава през четири села от община Първомай – Искра, Брягово, Драгойново и Езерово – и през три села от Община Димитровград – Бодрово, Върбица и Скобелево.

По течението си тя осигурява води за два от големите язовири на общината – **язовир Брягово** и **язовир Езерово**.

Язовир Брягово е голямо изкуствено езеро на река Каялийка с дължина от 4км. Разположен е на територията на община Първомай между селата Брягово и Искра, в полите на Родопя планина. В него живеят популации на рибите бабушка, речен кефал, щука, бяла мряна, слънчева риба, каракуда, уклей, костур, червеноперка, кротушка и шаран. През по-топлите месеци той е населяван и от ята бели щъркели. Подходящ е за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка.

Язовир Езерово е разположен е на територията на община Първомай над село Езерово в началото на северните части на Родопите. Езерово също е язовир на

река Каялийка и е втори по поречието на реката след язовир Брягово. Използва се за напояване и рибовъдство.

В язовира се срещат различни видове риба: Бял толстолоб, Пъстър толстолоб, Каракуда, Костур, Речен кефал (Клен), Сом, Червеноперка, Черен амур, Шаран и Щука.

В праисторическото миналото местността е била дъно на голямо езеро и в района на белите камъни (Семер дере), могат да се намерят дребни вкаменелости на различни водни видове. На източната страна на язовира се намира малка пещера. Язовира също е подходящ за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка

Река Мечка е река, течаща през западната част на общината и преминава през Първомай, за да се влее отново в река Марица като неин десен приток. Дължината ѝ е 43км. Отводнява крайните североизточни разклонения на Преспанския дял на Западните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. Река Мечка води началото си под името Банска река от 954м. надморска височина, от северното подножие на връх Самантепе (1 133м.) в най-североизточната част на Преспанския дял на Западните Родопи, западно от село Узуново, Община Асеновград. Тече в северна посока като до пътя Асеновград — Кърджали, където напуска планината, долината ѝ е дълбока и залесена. След това навлиза в западната част на Хасковската хълмиста област, като долината става плитка и се разширява. Преди село Поройна община Първомай, навлиза в Горнотракийската низина и завива на североизток, като в този си участък коритото ѝ навсякъде е коригирано с водозащитни диги. Влива се отдясно в река Марица на 117м. надморска височина, на 1.8км. североизточно от квартал "Любеново" на град Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 278км², което представлява 0,52% от водосборния басейн на Марица.

Водата като ресурс е и една от причините за съществуването на т.н. „**нарушени терени**“, които имат локален характер. Нарушените терени се дължат основно на:

- Ерозия - ветрова и водна, която е сериозен проблем, от който потенциално са застрашени около $\frac{3}{4}$ от площите във високите южни части на общината. Делът на водната ерозия е по-значителен от този на ветровата. На водна ерозия са подложени всички обработваеми земи с наклон над 6 градуса в хълмистите общински части;
- Антропогенната дейност, изразяваща се в нарушения на релефа от добивни дейности и изграждането на инфраструктурни обекти (пътища, външни ВиК мрежи) и др., имат локален характер;
- Свлачища – също с локален характер. Свлачищата в общината са много малко и незначителни.

Река Омуровска, която води името си от старото име на село Партизанин – Омурово – е река, течаща през две области на южна България – община Първомай (Пловдивска област) и общината Бря Даскалови (област Стара Загора). Реката е ляв приток на река Марица и дължината ѝ е 58км., която ѝ отрежда 69-то място сред реките на България. Омуровска река води началото си под името Конакдере от 820м. надморска височина, на 1км. североизточно от връх Чакалова поляна (902м.) в Сърнена Средна гора. Тече в южна посока в западната и югозападната част на Чирпанските възвишения в тясна долина, с редуващи се долинни разширения, в които са разположени няколко села. След устието на десния си приток река Страшния дол носи

името Старата река до село Малък дол, а след устието на Новоселска река – Омуровска река. При село Партизанин навлиза в Горнотракийската низина, като долината и става широка и плитка. Влива се отляво в река Марица на 120м. надморска височина, на 650м. южно от село Крушево, Община Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 305км², което представлява 0,58% от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно подхранване, като максимумът е в периода март-юни, а минимумът – юли-декември. Среден годишен отток при село Партизанин е 0,85 м³/с. Преди изграждането на водозащитни диги по цялото протежение на коритото на реката в Горнотракийската низина, Омуровска река почти ежегодно е причинявала големи наводнения. По течението на реката са разположени 10 села – девет от тях са в община Братя Даскалови, а едно е от община Първомай – село Крушево. В Горнотракийската низина водите на реката се използват за напояване. По долината на реката преминават три пътя от Държавната пътна мрежа, като единия от тях е третокласен път № 667 Плодовитово – Първомай – Асеновград.

Минерални води

Минерална вода – Драгойново е в списъка на Заповед на министъра на околната среда и водите за определяне на санитарно-охранителни зони на находища и водовземни съоръжения на минерални води, който списък е неразделна част от Заповед №РД-882/23.09.2002г. Ссанитарно-охранителната зона е определена за находище на минерална вода “Драгойново” – област Пловдив, община Първомай, с.Драгойново.

Минералната вода е разкрита през осемдесетте години на миналия век, при сондиране на дълбочина 269м., на десния бряг на р.Каяклийка, в екологично чист район, недалече от гр.Първомай. Водата се характеризира като хипотермална (21° С), слабо минерализирана (440,04мг./л), хидро-карбонатна, натриево-калциева и силициева, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на микрокомпонентите, както и стойностите на радиологичните показатели са в граници на нормите за минерални води. Препоръчана е за бутилиране още през 1989г., като се включва в съществуващия тогава Български държавен стандарт. В началото на 2000г., започва бутилиране на минералната вода от извор №9 под търговска марка Ice Breath.

Водата се добива от сондажа с поетично име „Синьото Дере“ в Драгойново. Характерна особеност на минералната вода е и високото съдържание на метасилициева киселина, която е мощен здравословен фактор с профилактично действие. Наличието на калциеви и магнезиеви йони и ниските хлоридни концентрации правят водата незаменимо средство при всички възрасти за утоляване на жаждата. Водата е призната в Германия като натурална минерална вода, ето защо тя се бутилира и разпространява не само на нашия, но и на международните пазари.

Защитени местности

В списъка на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Пловдив са включени следните Защитени местности: Защитена местност “Находище на блатно кокиче” – с.Виница; Защитена местност “Находище на блатно кокиче” – с.Градина; Защитена местност „Поповата ада” – с.Виница.

1.Защитена местност “Находище на блатно кокиче” в с.Виница – ЗМ “Находище на блатно кокиче” - с.Виница е обявена със Заповед №1938/03.07.1970г. на МГОПС/ с цел

да се запази едно от малкото естествени находища в България на блатно кокиче /*Leucojum aestivum*/. Намира се в землището на с.Виница , Община Първомай с площ 18,6ха. и обхваща част от горски масив стопанисван и охраняван от Държавно лесничество – гр.Първомай под контрола на РИОСВ – Пловдив. Растението съдържа алкалоида галантамин ,който е основен компонент за производството на уникалното българско лекарство “Нивалин” . На следващата Снимка–1 се вижда самата местност и в по-близък план снимка на блатното кокиче;

Снимка – 1:Защитена местност „Находище на блатно кокиче“

2.Защитена местност “Находище на блатно кокиче” в с.Градина – Обявена със Заповед № РД-148/20.03.2006 г. на МОСВ, с цел опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*). Намира се в землището на с.Градина, общ.Първомай, на площ от 2344,417дка;

3.Защитена местност „Поповата ада” в с.Виница – Обявена със Заповед №РД-696 от 19.09.2007 г. на МОСВ, с цел опазване на природни местообитания с консервационна значимост – въртешни лонгозни гори край р.Тунджа и р.Марица и смесени тополови гори край реките, както и за запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р.Марица. Намира се в землището на с.Виница, община Първомай, област Пловдивска, на площ 178.867дка.

Шест села от общината и два квартала от Първомай попадат в **Защитената зона от Натура 2000 — „Марица-Първомай“**, която е част от европейската екологична мрежа **Натура 2000** и които в България се регистрират по Закона за Биологичното разнообразие. Тя е разположена е в землищата на с.Чалъково и с.Белозем – община Раковски; с.Селци, с.Поповица и с.Милево – община Садово; с.Виница, с.Градина, с.Крушево, с.Добри дол, с.Караджалово, с.Бяла река, гр.Първомай, кв.Любеново и кв.Дебър, гр.Първомай – община Първомай, област Пловдив; с.Великан, с.Ябълково, с.Скобелево и с.Сталево – община Димитровград, област Хасково; с.Зетъво, гр.Чирпан и с.Златна ливада – община Чирпан, област Стара Загора.

Целта на всички Защитени зони е да осигури дългосрочното опазване в благоприятно състояние на точно определени растителни и животински видове, както и местата, които обитават.

Община Първомай не е богата на полезни изкопаеми. Добивната промишленост, базирала се до 90-те години на уранодобив е закрыта. Находищата са рекултивирани, а проучванията показват липса на радиация над естествения природен фон за района.

Експлоатират се единствено кариери за добив на пясък и баластра. Съществени нарушения на релефа от този добив няма.

Оценка на използване на природните ресурси

1. Природните ресурси, при големият им потенциал не се използват в цялост достатъчно рационално за развитието на общината – например – недостатъчно добре развити туристически маршрути и неизползване на потенциала на защитените местности.

2. По отношение на стратегическия отрасъл – земеделието - 75% или $\frac{3}{4}$ от територията е заета от земеделски земи, като 80% от тях са обработваеми, а 21% са мери и пасища - предпоставка за развитие на животновъдството.

3. Земеползването съдържа резерви за оптимизиране, поради:

- Раздробената собственост и все още липсата на достатъчно ефективен пазар - бариера за ефективното ползване на земята;
- Въпреки наличните потенциални възможности – пасища, мери и ливади, животновъдството е не достатъчно развито, особено овцевъдството и отглеждането на кози, за чиято продукция в ЕС няма квоти;
- Формите на стопанисване са уязвими и рискови. Липсата на сдружения и на връзката добив-реализация не е устойчива форма на земеползване.

4. Отказът от развитие на дърводобив и дървообработване в общината и запазването на гората е положително явление, което следва да се подкрепя и в бъдеще. Въпреки това, макар и в ограничени количества, не рационално да се изнася сурова дървесина за преработка в други територии.

5. Отказът от уранодобивната промишленост и закриването на находищата е от изключително важно значение.

6. Стопанският потенциал – горски и земеделски фонд, предоставя благоприятни условия за развитие на горското стопанство, животновъдството, билкарството, трайните насаждения и др.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Много добри природни дадености – разнообразен релеф, гори, красиви пейзажи, защитени територии, съхранено биологично разнообразие; • Безопасни планински маршрути, съчетани с водни площи подходящи за седмичен отдих,	• Затруднена транспортна достъпност до периферията на общината; • Липса на популярност като дестинация за отдих в сравнение със съседните общини; • Трудности при финансирането на малкия и среден бизнес в областта

включително семеен; • Широки граници на възможностите за къмпинг, планинско колоездене, културен, еко и селски туризъм; • Културно - историческо наследство, фолклор и занаяти; • Гостоприемни, открити и сърдечни хора; • Екологично чиста продукция; • Близост до добре развити транспортни коридори; • Добре организирано Горското стопанство със защитаващи екологията функции; • Липса на съществени екологични проблеми. • Важен опорен пункт на надлъжни урбанистични връзки Европа – Азия, • Възел на регионални напречни връзки и намиращ се в триъгълника Пловдив – Ст.Загора – Димитровград и Хасково с потенциал за развитие като на София; • Развита селищна мрежа със силно изявен център и оформяща се система от вторични под центрове – опорни пунктове за равномерно и устойчиво териториално развитие; • Добро съчетание на рекреационни ресурси и културно историческо наследство – потенциал за разнообразни туристически продукти; • Наличие на териториални възможности, терени и свободен сграден фонд подходящ за адаптиране към нуждите на туризма; • Наличие на инвеститорски интерес.	на туризма; • Неразвити са сегментите на туристическото предлагане - пешеходен, планински колоездачен, селски, вилен, ловен, риболовен, културен туризъм, туристически маршрути, конна езда; • Липса на професионална квалификация и на малкото работещи в туристическата сфера и слабо познаване на нуждите на туристите, езикова бариера, липса на координацията между съседни общини; • Непълноценно използване на природните ресурси; • Наличие на малки визуални замърсители като микросметища. • Липсва план за пълното оползотворяване на урбанистичните коридори – контактни зони, инвестиционни полета; • Раздробена собственост и липса на развит пазар; • Недостатъчно развита инфраструктура; • Опасност от депопулация на малките населени места; • Затруднена транспортна достъпност до периферията;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Привличане на инвестиции не само чрез фондовете на ЕС, но и такива, като инвестиции „на зелено“ – от български или чуждестранни инвеститори; • Стимулиране на публично-	• Общ икономически упадък, финансови кризи, лоша бизнес среда; • Влошаване качеството на техническата инфраструктура и липса на средства за нейната

частните партньорства; • Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти; • Благоустрояване на населените места и подобряване условията на живот на населението;	поддръжка; • Зависимост на общинския бюджет от централната власт;
---	--

1.2. Социално-демографска оценка и заетост на населението

Селищна структура

Урбанистичната структура на община Първомай се състои от 17 населени места – град Първомай и селата Брягово, Буково, Бяла Река, Винаца, Воден, Градина, Добри дол, Драгойново, Дълбок извор, Езерово, Искра, Караджалово, Крушево, Поройна, Православен и Татарев. Селищата са сравнително равномерно разположени на територията на общината (виж фиг.2 – разположение на населените места в община Съединение), а самия общински център – гр.Първомай се намира в северната част на общинската територия.

Най – близо до общинския център се намира село Градина – на 4км. То е и най-голямото село от общината. Най – далече от Първомай е разположено село Искра – на около 20км. разстояние.

Население и човешки ресурси

Община Първомай е на седмо място по население и на пето място по територия сред осемнадесетте общини в област Пловдив. В общината живее около 3.6% от населението на пловдивска област (24 576 души към 01.02.2015г.) и 1.75% от населението на ЮЦР. От общините в областта най-голяма е концентрацията на населението в Пловдив – 50,7%, в Асеновград – 9.2% и Карлово – 7.4% от общия брой жители на областта.

Следващата Таблица – 6 предоставя данни за 6 основни статистически показатели за всяка една от общините на пловдивска област и сравнителното положение на община Първомай според тези показатели.

Таблица-6: Основни данни за община Първомай и останалите общини в област Пловдив

Район, област, община	Територия кв.км.	Население брой към 31.12.2015 г.	Гъстота на населението за 2015 г. (души на кв.км.)	Населени места (брой)	Градове (брой)	Села (бр.)
България	111 001.9	7 153784	64.45	5 304	253	5 051
Област Пловдив	5 972.9	673283	112.7	215	18	157
Община Съединение	297.9	10 060	33.77	10	1	9
Община Асеновград	665.4	62235	93,53	30	1	29
Община Брезово	465,4	6792	14.59	16	1	15
Община Калояново	347,4	11234	32.34	15	-	15
Община Карлово	1 040,50	50016	48.07	27	4	23
Община Кричим	54,9	8135	148.18	1	1	-
Община Куклен	148	6380	43.11	6	1	5
Община Лъки	292	2681	9.18	13	1	12

Община Марица	343	31744	92.55	19	-	19
Община Перушица	48,7	4917	100.97	1	1	-
Община Пловдив	102	341625	3349.26	1	1	-
Община Първомай	521.6	24576	47.12	17	1	16
Община Раковски	264	25765	97.59	7	1	6
Община Родопи	523.7	31154	59.49	21	-	21
Община Садово	192.9	14940	77.45	12	1	11
Община Сопот	56	9 376	167.43	2	1	1
Община Стамболийски	61	20 087	328.85	5	1	4
Община Хисаря	548.5	11566	21.09	12	1	11

Източник: Национален статистически институт

От таблицата се вижда, че средната гъстота на населението в община Първомай (47,12 души на кв.км.) е по-ниска от средните стойности за област Пловдив (112,7) и за страната (64,45), а по брой населени места (17), Първомай е на пето място в областта. Урбанистичното разделение на населените места е един град и шестнадесет села.

Всички населени места са с компактна селищна структура, но самото развитие на общината, логично, е довело до съсредоточаване на основните административни, промишлени и културни дейности и услуги в гр.Първомай. Въпреки това останалите селища не са толкова изолирани като начин на живот и не са населени с предимно възрастни хора, както е в много други райони на страната. В тях освен възрастните хора, които се занимават със земеделие в лични стопанства, има и по-млади такива, които развиват и предприемачество. Тези населени места са подходящи за развитие на екологично земеделие и екологични производства.

Най-малкото село в общината е село Добри дол, а най-голямото е село Градина.

Всички селища разполагат със сравнително добре изградена инфраструктура по отношение на електроснабдяване, водоснабдяване, съобщителни връзки и транспортен достъп.

Според броя на населението в отделните населени места, те се разделят на следните групи, както е показано в Таблица – 7:

Таблица-7: Групи на отделните населени места в общината според броя на жителите им

Групи	Селища
I гр. 100 – 500 жители	Добри дол – 42 ж., Поройна – 117 ж., Брягово – 349 ж. , Православен – 375 ж., Татареве – 394 ж. , Буково – 401, всичко 6 села
II гр. 501 – 1000 жители	Драгойново – 567 ж., Езерово – 572 ж. , Воден – 602 ж., Бяла река –633 ж., Крушево – 787 ж. , Виница – 908, Караджалово – 978 ж., всичко 7 села
III гр. 1001 – 1500 жители	Дълбок Извор – 1129, Искра – 1150 ж., всичко 2 села
IV гр. над 1500 жители	Градина – 1992 ж., всичко 1 село

На Таблица – 8 е показана динамиката на населението на община Първомай за периода 2012 – 2016г. От нея се вижда, че за последните 5 години населението на общината намалява средно с около 250 души на година като тенденцията на намалението е равномерна за града и селата.

Таблица-8: Динамика на населението на община Първомай за периода 2012-2016г.

	2012	2013	2014	2015	2016
Общо	25480	25228	24969	24703	24387
Град	13160	13042	12922	12697	12452
Село	12320	12186	12047	12006	11934

Механичният прираст на населението на общината за периода 2012 – 2016г. е показан на Таблица – 9. Вижда се, че механичният прираст е по скоро положителен с изключение на 2014 и 2016г.г., когато изселилите се са съответно с 3 и 17 повече от заселилите се в общината. Това ни дава основание тук да направим извода, че намалението на населението на общината през този период е заради отрицателния естествен прираст, а не заради механичния прираст на населението.

Таблица-9: Механичен прираст на населението в община Първомай

	2012	2013	2014	2015	2016
Заселени	348	349	399	679	389
Изселени	303	312	402	576	406
Механичен прираст	45	82	-3	103	-17

Таблица-10: Полова структура на населението на общината за периода 2012 - 2016г.

	2012	2013	2014	2015	2016
Общо	25349	25108	24830	24576	24197
Мъже	12261	12117	11985	11882	11682
Жени	13088	12991	12845	12694	12515

Разпределението по полова структура на населението в общината (Таблица – 10) за същия период показва, лек превес на броя на жените над този на мъжете – тенденция, характерна за цялата ни страна.

В Таблица – 11 е показано разпределението на населението в община Първомай под, в и над трудоспособна възраст като брой и в проценти. От нея се вижда, че трите групи запазват относителните си дялове в проценти, като за петте години процента на хората в трудоспособна възраст малко е намалял, за сметка на увеличаващия се процент на тези, над трудоспособна възраст.

Таблица-11: Дял на населението под, в и над трудоспособна възраст за периода 2012-2016г.

	(брой)				
	2012	2013	2014	2015	2016
Общо	25349	25108	24830	24576	24197
Под трудоспособна възраст	3323	3285	3342	3338	3305

В трудоспособна възраст	14114	14108	13810	13708	13579
Над трудоспособна възраст	7912	7715	7678	7530	7313

На следващите две Таблици – 12 и 13, са показани данните за раждаемостта в общината за периода от 2012 до 2016г. и ежегодния брой на починалите за същия период. От тях се вижда, че през целия период, ежегодно, в общината се случват повече умиряния отколкото раждания, което е доказателство за тенденцията за отрицателния естествен прираст на населението и основната причина за намаляващата динамика на населението на общината през същия този период.

Таблица–12: Раждаемост в община Първомай за периода 2012 - 2016г.

	2012	2013	2014	2015	2016
Живородени	253	215	235	212	210

Таблица–13: Починали в община Първомай за периода 2012 - 2016г.

	2012	2013	2014	2015	2016
Умрели	559	538	510	569	572
Естествен прираст	-306	-323	-275	-357	-362

Заетост и безработица

На Таблица – 14 и Таблица – 15 са показани данните за безработните в общината и регистрираните безработни в бюро по труда.

Таблица–14: Коефициент на безработните в общината в периода 2012 – 2017г.

Коефициент на безработица					
2012	2013	2014	2015	2016	2017-юли/
18,7%	21,4%	21,2%	17,3%	13,1%	10,96%

Таблица–15: Регистрирани безработни в ДБТ за периода 2011-2017г.

Регистрирани безработни лица						
към 31.12.2011	към 31.12.2012	към 31.12.2013	към 31.12.2014	към 30.06.2015	към 31.12.2016	към 30.07.2017
1528	1740	2015	1702	1501	935	964

От първата таблица се вижда, че коефициента на безработица сериозно намалява за периода на последните три години и естествено абсолютния брой на регистрираните в БТ също.

В следващата Таблица – 16 са показани средно месечните регистрации на безработни в община Първомай и равнището на безработица към 2015 и 2016г, а в Таблица – 17 заявените работни места за 2016 г.

Таблица-16: Средномесечен брой регистрирани безработни и средно равнище на безработицата

	2016		2015		Ръст		
	Брой безработни	Равнище на безработица	Брой безработни	Равнище на безработица	Брой безработни	Равнище на безработица	
Община Първомай	2098	14,30%	3000	20,45%	- 902	- 30,1%	-6,15
Пловдивска област	20001	6,61%	25443	8,41%	- 5442	- 21,4%	-1,80

Източник ДБТ

Таблица-17: Структура на заявените работни места през 2016 г. в ДБТ

	Всичко заявени СМР	На първичния трудов пазар		На вторичния трудов пазар					
				Всичко		По програми за заетост		По насърчителни мерки	
				Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
Община Първомай	1438	1077	74,9%	361	25,1%	335	23,3%	26	1,8%
Пловдивска област	21021	18207	86,6%	2814	13,4%	2606	12,4%	208	1,0%

Източник ДБТ

В Таблица – 18 е показана структурата на усвоените работни места за 2016г.

Таблица-18: Структура на устроените на работа през 2016 г. чрез ДБТ

	Всичко постъпили на работа, в т. ч.	На първичния трудов пазар		На вторичния трудов пазар					
				Всичко		По програми за заетост		По насърчителни мерки	
				Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
Община Първомай	1180	819	69,4%	361	30,6%	335	28,4%	26	2,2%
Пловдивска област	13665	11392	83,4%	2273	16,6%	2068	15,1%	205	1,5%

Източник ДБТ

Най – големите работодатели за Община Първомай са показани в Таблица – 19

Таблица-19: Десет фирми от община Първомай, осигуряващи най-голяма заетост през 2016г.

№	Фирма	Направление
1.	„Витал“ ООД	Хранителни подправки, добавки и подсладители
2.	„Шипка 99“ АД	Млечни продукти

3.	„Първомай –БТ“ АД	Тютюневи изделия
4.	„Искра – 95“ АД	Текстил
5.	„Птицекланица- Първомай“	Птицекланица
6.	„Грийнс“ ООД	Оранжерии
7.	„Булконс Първомай“ ЕООД	Храни
8.	„Лора Фешън“ ООД	Трикотаж
9.	„Чугунолеене инвест 97“ АД	Металургия
10.	„ББП – Първомай“ ООД	Консервнопроизводство

Таблица – 20 показва абсолютния брой на безработните в общината за периода 2016г., както половото и възрастово разпределение на безработните. Както и в цялата страна абсолютния брой на безработните жени е по-голям, а във възрастово отношение рискови от безработица са хората до 29 и над 55 години.

Таблица–20: Регистрирани безработни в община Първомай към 31.12.2016г. и структура на безработните по пол и възраст

А	
жени	524
мъже	411
общо	935
Б	
До 29 години	121
Над 50 години	405

Таблицы – 21 и 22 показват броя на регистрираните безработни в общината към 31.12.2016г., структурирани по степен на образование и по квалификация. Вижда се, че най – голям е дялът на безработните в групата „без образование“ и в групата „без квалификация“.

Таблица–21: Регистрирани безработни в общината към 31.12.2016г., по степен на образование

Образование	Регистрирани безработни	%
Начално и по-ниско	414	44,28
Основно	130	13,90
Средно	340	36,36
Висше	51	5,46
Всичко:	935	100

Таблица–22: Регистрирани безработни в общината към 31.12.2016г., по квалификация

Квалификация	Регистрирани безработни	%
Работници	199	21,28
Специалисти	144	15,40
Без специалност	592	63,32
Всичко:	935	100

Оценка на демографския потенциал

Оценката на демографския потенциал на населените места в общината изглежда така:

- Ядро на общината - град Първомай с потенциал за нормално възпроизводство на населението, близък до средния за страната - дял на трудоспособните контингенти и добро образователно равнище;
- Зона на общината, обхващаща 16 населени места, разпределени, както следва:
- 1 село – от 1500 до 2000 ж
- 2 села - от 1000 до 1500 ж
- 7 села – от 500 до 1000 ж
- 6 села < 500 ж

Като цяло, селското население е застаряло, но вътрешните различия дават основание за обособяването на три групи населени места:

Първата група са със сравнително нормална възрастова структура, с население над 1500 души, с основен принос за поддържането на демографския баланс (Градина);

Втора група, с население около 1500 души, поради териториалното си разположение и инфраструктурни (основно –комуникационни) връзки – „урбанистични възли”, обособяващи собствена „под зона” на влияние – предпоставка за изиявяването им като потенциални вторични териториални центрове (Искра и Дълбок извор);

Трета група – с най-малък потенциал и население, гравитиращи около втората, осъществяващи връзките си с ядрото чрез „урбанистичните възли”;

- Динамиката – по отношение на естествения прираст на населението показва трайна отрицателна тенденция;
- Възрастовата структура и образователното равнище са близки до средните за страната, благодарение само на преобладаващото градско население;
- Процесът на застаряване е по-значим при селското население. За всички села извън първата група, този процес е достигнал критични стойности;
- Фертилните контингенти и тяхната структура продължават да са под нормалните за възпроизводство на населението в общината. За сега липсват фертилни предпоставки за възпроизводство с положителен принос;
- Налице е тенденция към нарастване на образователното равнище, но отново и само за града. В селата преобладава делът на населението с основно и начално образование, висшистите са под 1%;
- Безработицата показва тенденция към увеличение, но все още може да се смята за резерв от работна ръка. Професионалната структура на безработните съдържа потенциален резерв (34.00%) от квалифицирани кадри с работнически професии и специалисти;
- Тенденцията за нарастване и високият относителен брой на безработните лица без квалификация ще продължава да прави тази група една от рисковите на пазара на труда с тенденция и към загубване на трудови навици поради дълготрайното свито предлагане.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
--------------	--------------

• Потенциал на трудовите ресурси с традиции в промишлено производство и селското стопанство • Относително добра възрастова структура на населението • Запазен баланс – град/зона на влияние • Заетост – тенденция към благоприятно съотношение между икономическите сектори • Добро образователно равнище (в града) • Професионална квалификация и производствен опит в отраслите на икономиката, все още съхранени специалисти	• Отрицателна тенденция в демографското развитие – силно застаряване; • Отрицателен естествен прираст, особено силно изразен в селата; • Регресивен тип възпроизводство на населението; • Ниско образователно равнище в селата; • Липса на условия за реализация на млади хора, особено в селата;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Привличане на инвестиции не само чрез фондовете на ЕС, но и такива, като инвестиции „на зелено“ – от български или чуждестранни инвеститори; • Уедряване или комасация на земята и насърчаване на селското стопанство в разширяване производството на традиционни за района култури; • Развитие на екологично земеделие и екологични производства; • По-конкурентоспособно развитие на малките и средни предприятия /МСП/ в общината; • Стимулиране на публично-частните партньорства; • Осигуряване на заетост и работни места за задържане на икономически активното население; • Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти; • Благоустрояване на населените места и подобряване условията на живот на населението;	• Общ икономически упадък, финансови кризи, лоша бизнес среда; • Задълбочаване на демографските проблеми и застаряване на населението; • Тенденция към бъдещо обезлюдяване на малките населени места; • Увеличаване броя на безработните с основно и по-ниско образование и висока възраст; • Ограничен инструментариум на общинско ниво за въздействие на пазара на труда; • Влошаване качеството на техническата инфраструктура и липса на собствени средства за нейната поддръжка; • Зависимост на общинския бюджет от централната власт; • Загуба на интерес и слаба активност на обществеността, НПО и бизнеса за местно развитие и усвояване на средства от европейските фондове и привличане на инвестиции; • Нарастване на конкуренцията на съседни общини, големи градове, региони и чужди страни по

	отношение кадри, средства, заетост, инвестиции и др.
--	---

1.3. Тенденции и процеси в икономиката

Икономиката на община Първомай също изпитва и ще изпитва въздействието на основните макроикономически фактори, формиращи бизнес средата в България. Ето защо, не е чудно, че през последните пет години развитието на местната икономика се характеризира с показатели и тенденции сходни с тези за страната ни като цяло. Въпреки това състоянието на нефинансовите предприятия на общината имат своите специфики по сектори и икономически дейности. Те са изследвани в периода 2012-2015 г.

Таблица - 23: Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по текущи цени по икономически сектори.

Област	БДС по икономически сектори			БДС Млн.лв.	БВП Млн.лв.	БВП на човек от населението, лв.
	Аграрен	Индустрия	Услуги			
Южен централен район	763	4 117	5 983	10 863	12 569	8 722
Кърджали	126	271	452	848	982	6 472
Пазарджик	151	844	821	1 817	2 102	7 929
Пловдив	249	2 260	3 420	5 929	6 861	10 173
Смолян	85	349	400	834	965	8 557
Хасково	151	393	890	1 434	1 659	7 001

Източник: НСИ, 2015

Структурата на Брутната добавена стойност (БДС) по основните икономически сектори – аграрен, индустрия и услуги в районите на страната е сходна. С най-голям относителен дял от над 50 % са услугите, следващото място с около 30-40 % се заема от индустрията, докато аграрния сектор е с най-малък дял – от около 7-12 %.

Таблица - 24: Относителен дял на БДС на областите, спрямо БДС на ЮЦР и страната по икономически сектори

Области	БДС по икономически сектори, %, спрямо района			БДС по икономически сектори, %, спрямо района			БДС по икономически сектори, %, спрямо района			БДС по икономически сектори, %, спрямо района			БДС по икономически сектори, %, спрямо района		
	2011			2012			2013			2014			2015		
	с. стоп.	инд.	Усл.	с. сто.	инд.	услуги	с. стоп	инд.	Усл.	с. стоп	инд.	Усл.	с. стоп	инд.	Усл.
Кърджали	16,7	5,4	7,6	18,5	6,7	7,7	20,6	5,7	7,7	17,3	6,5	7,6	16,5	6,6	7,6
Пазарджик	18,8	21,2	14,2	17,5	23,1	14,1	18,9	21,0	14,0	19,9	18,9	13,9	19,8	20,5	13,7
Пловдив	29,5	56,7	55,8	29,7	52,1	56,5	32,6	57,6	56,7	32,0	56,8	57,1	32,6	54,9	57,2
Смолян	17,2	6,7	7,1	15,9	6,8	6,9	10,2	7,4	6,7	11,5	8,4	6,6	11,1	8,5	6,7
Хасково	17,9	9,5	15,1	18,5	9,6	14,8	17,9	8,3	14,6	19,3	9,5	14,8	19,8	9,5	14,9

Източник: НСИ, 2016

С най-голям принос в сектора на услугите е област Пловдив с дял от 57,2 % от предоставените услуги следвана от областите Хасково и Пазарджик с дялове 14,9 % и

13,7 % за 2015г. Област Пловдив е и с най-голям принос в индустриалния сектор – 54,9 %, който значително превишава приноса на област Кърджали с дял 6,6 % и област Смолян с дял 8,5 %. В аграрния сектор водещо място заема отново област Пловдив с дял 32,6 %, а на другия полюс с най-малък дял се намира област Смолян – 9,8%. Областите Кърджали, Пазарджик и Хасково са с приблизително еднакви дялове – около 20%, за 2015г.

Община Първомай се характеризира с многоотраслова икономика, която беше силно деформирана от реформите и реструктурирането през последните двадесет и две години, през които бяха закрити фирми и намаля рязко обема на производството на големи производствени сектори, традиционни за общината и района.

Икономическото развитие през последните години, въпреки световната финансова криза очертава положително развитие в община Първомай. Към края на 2015г. регистрираните стопански субекти в Общината нарастват, като доминиращото влияние се наблюдава на микропредприятията. Това е признак за гъвкавост от една страна, но от друга водещите средни предприятия, са тези, които осигуряват стабилна заетост и солидна добавена стойност.

Преобладаваща част от предприятията развиват дейност в областта на преработващата промишленост, търговията и услугите, селското, горското и рибното стопанство. На първо място по приходи от дейността, нетни приходи от продажби е търговията, ремонта на автомобили и мотоциклети, на второ - преработващата промишленост, на трето място са предприятията от селското, горското и рибно стопанство.

В останалите сектори на икономиката се създава малък обем бруто продукция, приходи от дейността и нетни приходи от продажбите.

Тенденцията 2012 - 2015 г. е нарастване на общата численост на стопанските единици и нарастване на брутопродукцията, нетните приходи от продажби и приходите от дейността.

Перспективите за икономическото развитие на община Първомай са свързани главно с привличането на инвеститори и стимулирането на местните предприятия за развитие на преработвателната промишленост, транспорт и създаване на връзки с други страни, както и развитие на туризма.

Селско стопанство

Релефът в Община Първомай е преобладаващо хълмисторавнинен. Климатът е преходно-континентален с изяви температурни контрасти. Почвите са чернозем-сморници, канелено-горски, ливадно-алувиални.

Почвено-климатичните и хидроложки условия обуславят специализацията и развитието на производството на зеленчуци, технически култури, трайни насаждения и зърнени култури.

Селското стопанство е традиционно силен отрасъл за общината, представен от двата подотрасъла - растениевъдство и животновъдство.

Таблица-25: Селско стопанство.Разпределение на земята по фондове към 31.12.2016 г.

Фонд	Декара
1. Селскостопански фонд	401 308,900
2. Горски фонд	98 969,600
3. Фонд „Населени места”	220 665,525
4. Фонд „Водни площи”	8 429,212
5.Фонд „Инфраструктура”	3 097,776
6. Обработваема земя	30 162,500
7. Необработваема земя	132 564,100
8. Депа за отпадъци	36,959
9. Земеделски площи	362 956,000
10. Земеделски площи в т.ч. с трайни насаждения	10 777,000
Обща територия за Община Първомай	1 268 967,572

Размерът и структурата на земеделските площи, като най-важен фактор за развитие на селското стопанство, може да се види от таблица 26:

Таблица-26: Размер и структура на земеделските земи в Община Първомай към 31.12.2016 г.

Показатели	Размер дка	Относителен дял
Ниви	362 956,00	92,44%
Трайни насаждения	10 777,00	2,74%
Естествени ливади	3 066,55	0,78%
Разсадници	29,64	0,01%
Мери и пасища	3 066,55	0,78%
Полски пътища	12 738,99	3,24%
Всичко земеделски територии	392 634,72	100,00%

Висок е делът на обработваемата земя в общината - тя заема около половината от територията.

Фиг. 6 – Разпределение на земеделската земя по фондове

Таблица-27: Разпределение на земеделската земя по собственост.

№ по ред	Землище	Частна		Общинска		Държавна		Стопанисвана от общината	
		дка	%	дка	%	дка	%	дка	%
1	Първомай	46 510,536	60,225	9 534,353	6,173	8 259,610	5,348	668,159	0,865
2	Брягово	22 828,084	44,763	12 024,431	11,789	8 995,365	8,819	389,967	0,765
3	Буково	6 148,086	14,596	11 792,064	13,997	23 563,426	27,971	87,570	0,208
4	Бяла река	16 038,798	68,46	4 364,017	9,314	930,681	1,986	19,376	0,083
5	Виница	8 960,230	59,894	2 106,091	7,039	2 064,531	6,9	1,568	0,01
6	Воден	2 671,618	23,879	4 104,414	18,343	3 657,552	16,346	19,766	0,177
7	Градина	24 651,542	65,031	3 260,707	4,301	5 249,095	6,923	42,028	0,111
8	Добри дол	4 238,363	65,69	853,490	6,614	757,677	5,871	-	-
9	Драгойново	15 382,139	41,712	4 009,774	5,436	12 928,296	17,528	1 790,347	4,855
10	Дълбок извор	26 226,276	56,301	6 736,315	7,23	4 613,971	4,952	-	-
11	Езерово	12 646,308	46,482	6 045,088	11,109	5 286,820	9,716	0,272	0,001
12	Искра	22 069,454	33,707	9 049,990	6,911	28 120,342	21,474	980,236	1,497
13	Караджалово	17 554,492	62,341	3 621,255	6,43	2 489,503	4,42	45,699	0,162
14	Крушево	8 993,139	58,043	3 089,132	9,968	2 296,282	7,41	1,643	0,011
15	Поройна	3 299,827	54,228	994,071	8,168	830,515	6,824	3,904	0,064
16	Православен	9 138,358	63,47	2 335,962	8,112	205,926	0,715	-	-
17	Татарево	16 221,750	55,338	4 158,548	7,093	770,853	1,315	121,386	0,414

От таблицата се вижда ясно, че преобладаващата собственост на земята е частната. Преобладават земеделските кооперации.

За последната отчетна година засетите площи по основни култури са имали следния вид:

Таблица – 28: Засети площи с основни земеделски култури в община Първомай за стопанска година 2015

Култура	Площ	Среден добив	Производство
	/дка/	/кг/	/тона/
Пшеница	86 250	351	30 725,00
Ечемик	10 600	343	3 635,00
Ръж	200	295	59,00
Тритикале	990	346	343,00
Рапица	6 350	211	1 342,00
Царевица силажна	1 200	2 320	2 784,00
Фасул	5	160	0,80
Картофи	75	880	66,00
Лук кромид	114	2 289	261,00
Зеле	120	1 367	164,00
Дини	130	2 177	283,00
Пъпеши	110	1 109	122,00
Овес	240	254	61,00
Патладжан	470	3 447	1 620,00
Пипер	920	1 654	1 522,00
Домати	810	1 938	1 570,00
Пипер гороглед	960	984	945,00
Череша	562	292	164,00
Кайсии	13	315	4,10
Вишни	151	285	43,00
Праскови	74	649	48,00
Сливи	212	679	144,00

Слънчоглед	29 120	179	5 211,00
Лозя десертни	475	328	156,00
Бадеми	1	120	0,12
Ябълки	1 184	928	1 099,00
Круши	83	530	44,00
Лозя винени	5 100	264	1 345,00
Ориенталски тютюн	6 700	145	975 – в суха маса
Тютюн Виржиния	15 900	197	3 132 – в суха маса
Царевица за зърно	4 020	315	1 266,00

За стопанската 2015г., най-висок дял в общия обем на засетите масиви в общината имат площите със зърнено-хлебни и фуражни култури – 108 620 дка. От тях най-обширните площи са заети с пшеница – 86 250 дка.

Фиг.7: Относителен дял на земеделските култури

Голяма част от обработваемите масиви в общината са заети с технически култури – 51 000 дка. Повечето от тях са площи със слънчоглед – 29 120 дка, а останалите площи са засети с тютюн. В структурата на засетите площи следват: трайните насаждения (плодни дървета и лозя), силажните култури.

Средните добиви на пшеница в общината са около 351 кг/дка, а тези на слънчоглед са 179 кг./дка. За сравнение като цяло средните добиви в Южен централен район на планиране са съответно – 281 кг/дка от пшеница и 84 кг./дка от слънчоглед. В сравнение с данните за областта, правят впечатление значително по-високите добиви на слънчогледовото семе и на произведената пшеница.

Както беше споменато, земеделските територии заемат най-голяма част от територията на общината. Най-обширна е площта им в землището на Първомай – 64 972 дка, с.Искра – 60 220 дка и с.Брягово – 44 238 дка.

От всичките собственици кооператори, болшинството членове са само арендодатели, малко собственици са постоянно заетите в управлението, отчетността и като непосредствени работници-механизатори и обслужващ персонал. Другите - са стопани-производственици в семейните си стопанства. Те, ползвайки платени механизирани услуги за някои видове мероприятия, произвеждат продукцията от интензивни, високодоходни култури, която си реализират по своите сметки. Именно семейните стопанства на тези кооператори, в състава на кооперациите, са онази част от организационните им структури, които ги отличават от по-голямата част ЗК, където няма семейни стопанства или наличието на такива е сведено до малък брой твърде дребни стопанства.

Може да се отчете, че сравнително нисък е дялът на необработваните земеделски площи. Несигурността на пазарното поведение и липсата на пряка връзка производител - търговец прави често непродаваема продукцията на стопаните. Най-уязвимо е производството на дини и пъпеши, които разчитат на свития вътрешен пазар. Добрите реколти в растениевъдството се дължат и на факта, че голяма част от обработваемите в момента площи са поливни.

В Общината се развива интензивно земеделие и трябва да продължи тенденцията към увеличаване на високотехнологично земеделие с по-малко жив труд.

Животновъдство

Животновъдството се развива основно от индивидуални собственици на животни и може да се отнесе към т.н. „дребното животновъдство” – в индивидуални стопанства. То покрива преобладаващия дял в статистическите количества. На територията на общината има само няколко малко по-големи животновъдни и птицевъдни ферми. Въпреки това общината е на първо място в областта по производството на краве мляко. Тук се произвеждат 23 мл.л. краве мляко годишно, което е близо 19% от произведеното в цялата Пловдивска област.

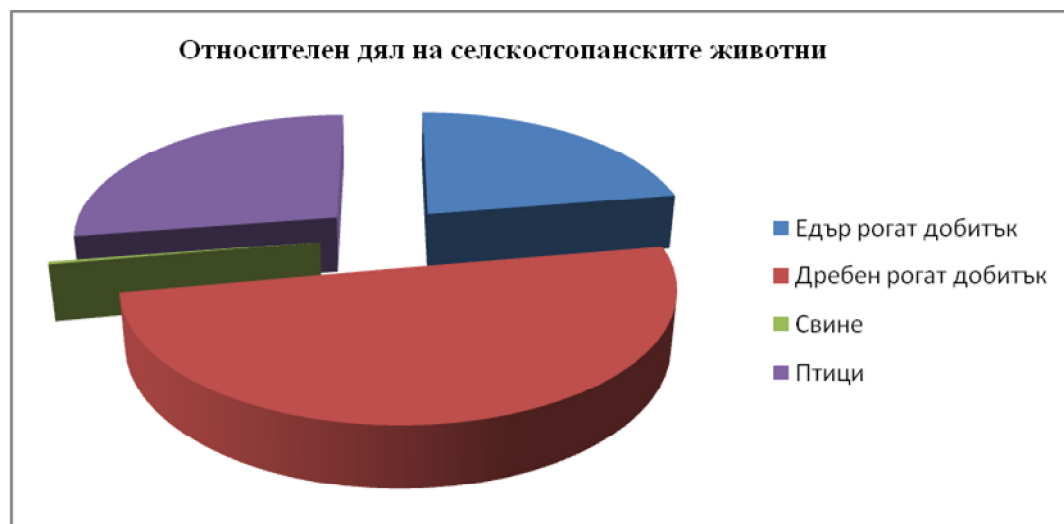
Таблица – 29: Брой на селскостопанските животни в община Първомай към 31.12.2015 г.

Вид	Брой
Едър рогат добитък	8 598
Дребен рогат добитък	12 368
Свине	340
Птици	91 395

Източник: Община Първомай

Преобладаващи сред отглежданият животни са птиците. От дребния рогат добитък преобладават овцете – над 12 хил. броя.

Проблем за местното селско стопанство е все още незатворения цикъл на „добив-преработка-пласмент“. Независимо, че първичния сектор има скромна дял в общинската икономика, този сектор е важен източник на доходи на населението извън ядрото на общината – град Първомай.

Фиг. 8: Относителен дял на отглежданите селскостопански животни

През последните няколко години животновъдството получи известно развитие чрез създаване на малки семейни ферми, преди всичко за отглеждане на крави. Наблюдава се и увеличаване интереса на частните стопани към овцевъдството. Сериозен проблем представлява остарелият сграден фонд с неотговарящи на съвременните изисквания условия за отглеждане на животните. Това води до влошена хигиена и качество на произвежданата продукция и намалява продуктивността. Наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на основните видове животни, отглеждани в община Първомай. За да се постигнат нивата в броя на животните от началото на деветдесетте години на XX век, е необходимо да се оказва сериозна подкрепа на фермерите от района чрез предоставяне на съвети, техническа помощ и финансови ресурси за инвестиции.

Местоположението на община Първомай благоприятства развитието на пчеларството в района. Разположението ѝ предполага и възможност за производство на екологично чисти пчелни продукти. За неговото развитие следва да се търсят възможности за подкрепа на селскостопанските производители чрез различни финансови схеми, консултации и обучение.

Възможностите, които дава близостта на областния център с функциониращите в него аграрни университети, е друго направление, което не се използва пълноценно от селскостопанските производители в общината. В същото време не се използват достатъчно и възможностите за осигуряване на специалисти за селското стопанство и на специализираните професионални гимназии. Учебните заведения, обаче, следва да се разглеждат не само като източник на обучени кадри за селското стопанство и

възможности за квалификация на работещите в сектора, но и на специалисти, които да консултират, както и да внедряват в производството нови технологии.

Насърчаване на съществуващите и стимулиране създаването на нови семейни ферми с неголям брой животни, но отговарящи на всички изисквания и съвременно оборудване, осигуряваща висока производителност, е една от посоките, в които следва да се развива животновъдството в общината. Липсата на сериозни замърсители на околната среда и териториалното разположение на общината предлагат възможности и за развитие на екологично чисто производство.

Съществува трайна тенденция за намаляване заетостта в селското стопанство. Въпреки това, с въвеждането на нови технологии за в земеделието и животновъдството и високопроизводителна техника, се очаква производителността на труда в отрасъла да се повиши и да компенсира тази тенденция.

Перспективите за развитие на селското стопанство са в сферата на:

- Създаване на масиви от трайни насаждения – чрез закупуване или наемане за дългосрочно ползване на земя по законовия ред.
- Създаване на нови овощни видове в местата с подходящи почвено-климатични условия.
- Доставка на съвременни земеделски машини и технологии за повишаване културата на земеделието.
- Изграждане на съвременни животновъдни ферми за отглеждане на крави, овце, птици, и други, отговарящи на улеснен достъп до национални и европейски финансови ресурси.
- Създаване на мощности за преработка на плодове и зеленчуци.
- Стимулиране на биологичното производство – повишаване на осведомеността, запознаване на производителите с нормативната база, както и с научните постижения и добри практики и безплатни курсове за обучение за квалификация на младите хора в селата.
- Задълбочаване на връзките между аграрния университет и професионалните гимназии с аграрен профил и хранително-вкусова индустрия.
- Защита на производството и продукцията на първомайските производители.
- Създаване на специализирана борса и пазар за директни продажби на крайния клиент или преработващото предприятие и елиминиране на прекупвачите.

Горско стопанство

Горският фонд на ДГС „Първомай“ е с обща площ 95 696,55 дка. Релефът на територията на стопанството е сравнително разнообразен - от равнинен и равнинно-хълмист в северната и централна част, той постепенно преминава на юг в хълмисто-предпланински и само в най-южната част, при НВ над 800 м има нископланински характер. Разпределението на горския фонд по кметства в общината може да се види от таблица 30.

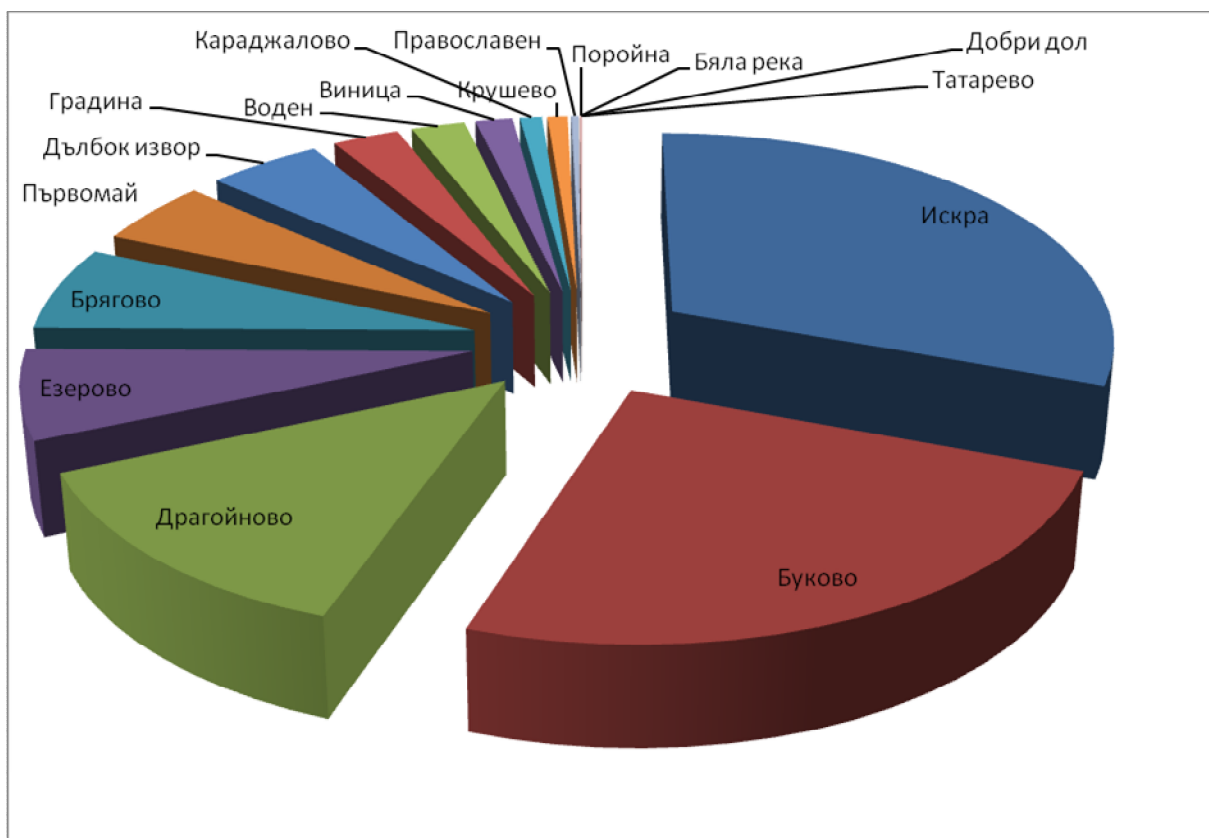
Таблица – 30: Горски фонд в общината към 31.12.2016 г.

№	Землище	Горски фонд/дка
1	Първомай	4 658,350
2	Брягово	6 154,269
3	Буково	23 588,167
4	Бяла река	-
5	Виница	1 484,510
6	Воден	2 142,066
7	Градина	2 669,755
8	Добри дол	2,651
9	Драгойново	12 541,753
10	Дълбок извор	4 564,251
11	Езерово	6 446,558
12	Искра	29 365,375
13	Караджалово	882,814
14	Крушево	807,072
15	Поройна	94,443
16	Православен	294,519
17	Татарево	-

Общинска служба „Земеделие“ Първомай.

Организацията на стопанисването на горските масиви е в пряка зависимост от предназначението на горите. За групата на горите със стопанско предназначение са предвидени подходящи сечи, залесявания и други мероприятия за целесъобразно стопанисване и добив на строителна дървесина с високи качества. Целта е да се използва най-рационално почвеното плодородие, без да се нарушават водохранните и почвозащитните функции на гората.

Стопанисването на групата гори със специално предназначение е в зависимост от особените функции, които същите изпълняват. То се състои в запазване и повишаване на естетичните, хигиенните, водоохранно-защитните и други специални функции, съобразно категорията на гората. Мероприятията са диференцирани за всяко насаждение, според състоянието му.

Фиг. 9: Горски фонд по землища на населените места.

На територията на Горското стопанство се осъществяват и няколко вида сечи: главна (с най-голям дял на голата сеч); отгледна сеч (преобладават осветленията и прорежданията) и санитарна сеч (за всички насаждения и култури с установени заоблени и повредени участъци).

На територията на Държавно горско стопанство Първомай са разположени два броя разсадници. В отдел 19 - 8 се намира горски разсадник „Мечка“, който е с надморска височина 150 м. и площ 143 дка. Той е специализиран за производство на широколистни фиданки, основно тополя - И 214, И 39/61 и фиданки от акация, сребролистна липа, дъбове, ясен и др. Произвеждат се и пикирани /школувани/ фиданки от туя, дугласка ела, ливански кедър, липи, американски ясен и др.

От страничните ползвания на гората най-важно място заема пашата на добитък в горите. Общо в стопанството е разрешена паша за едър и дребен добитък.

Преобладаващи видове дивеч и риба:

- дивеч: сърна, дива свиня, елен благороден, заек, фазан, яребица, пъдпъдък, кеклик, гургулица, гривяк.
- Хищници: лисица, чакал, дива котка.
- Риба: шаран, каракуда, червеноперка, скобар, кефал, черна мряна, уклей, сом, щука и костур.

Освен за развитие на животновъдство, на територията на горското стопанство има сравнително добри условия за билкосъбиране. Годишно има възможност за събиране на блатно кокиче (защитен вид), риган, кантарион, бял равнец, смрадлика, мащерка и др.

Защитени местности :

- „Шарения остров”
- „Естествено находище на блатно кокиче в землището” на село Винаца,
- „Естествено находище на блатно кокиче” в землището на село Градина
- „Поповата ада” в землище на село Винаца
- Природни забележителности: „Фосилни находки”

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Добро транспортно-географско положение, осигуряващо условия за сътрудничество със съседните териториални общности. • През Общината преминават важни транспортни коридори. • Общината се намира в сравнително слабо сеизмичен район и благоприятни за строителство територии. • Запазено ниво в инвестициите и ръст на продукцията в преработващата промишленост, селското стопанство и др. сектори. • Наличие на поземлени ресурси с високи агробиологични качества. • Високо биологично разнообразие в общинската територия. • Добро управление на земите и съчетаване на интензивно с био-производство. • Благоприятни почвено-климатични условия за отглеждане на характерните за общината земеделски култури. • Традиции и опит при отглеждане на селскостопанските култури. • Налице са утвърдени мощни арендатори на земеделска земя. • Наличие на богат генофонд от култури и сортове и породи.	• Преобладаващи микропредприятия. Раздробеност на икономиката. • Неефективно производство, нарушена връзка между наука, производство и пазар. • Ниско ниво на организираност на производителите, липса на действени организационни структури на местно ниво. • Липса на достатъчно техника и финансови средства за обработване в селското стопанство. • Недостатъчно ниво на комасацията на земята. • Все още не е затворен цикъл на „добив-преработка-пласмент”. • Раздробеност, маломерност на площите и фермерите. • Намаляване броя на животните.. •

• Активност в усвояване на средства по ПРСР. • Добре организирано и поддържано стопанство. • Добри запаси от дървесина. • Добри места за паша. • Добри условия за лов и риболов. • Голям потенциал за отглеждане на билки и диворастващи плодове и гъби.	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Създаване на масиви от трайни насаждения – чрез закупуване или наемане за дългосрочно ползване на земя по законовия ред. • Създаване на нови овощни видове в местата с подходящи почвено-климатични условия. • Доставка на съвременни земеделски машини и технологии за повишаване културата на земеделието. • Изграждане на съвременни животновъдни ферми за отглеждане на крави, овце, птици, и други, отговарящи на улеснен достъп до национални и европейски финансови ресурси. • Създаване на мощности за преработка на плодове и зеленчуци. • Стимулиране на биологичното производство • Задълбочаване на връзките между аграрния университет и професионалните гимназии с аграрен профил и хранително-вкусова индустрия. • Защита на производството и продукцията на първомайските производители. • Създаване на специализирана борса и пазар за директни продажби на крайния клиент или преработващото предприятие и елиминиране на прекупвачите.	• Лоша бизнес среда на национално ниво; • Задълбочаване на демографските; • Ограничен инструментариум на общинско ниво за въздействие на в икономиката; • Влошаване качеството на техническата инфраструктура и; • Зависимост на общинския бюджет от централната власт; • Загуба на интерес на бизнеса за местно развитие и усвояване на средства от европейските фондове и привличане на инвестиции; • Нарастване на конкуренцията на съседни общини, големи градове, региони и чужди страни по отношение кадри, средства, заетост, инвестиции и др.

1.4. Развитие на социалната сфера на общината

Образование

Община Първомай разполага с добре развита училищна мрежа, която се развива стабилно, разбира се в съответствие с демографските процеси. Видно от таблица 31, учебните заведения са 14 за целия период от 2012 до 2016г.

Броя на паралелките се движи между 115 за 2014-2015 учебна година и съответно 95 за 2016-2017 година, съгласно таблици 33 и 34.

Образователната мрежа е обезпечена кадрово със 135 учители, като тенденцията на заетите е към намаляване.

Таблица -31: Училища по вид на училището за община Първомай за периода 2012-2016г.

	(брой)							
	Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата	Спортни училища	Професионални гимназии	Професионални колежи	Професионални училища
2011/2012	14	13	-	-	х	1	-	-
2012/2013	14	13	-	-	-	1	-	-
2013/2014	14	13	-	-	-	1	-	-
2014/2015	14	13	-	-	-	1	-	-
2015/2016	14	13	-	-	-	1	-	-
2016/2017	14	13	-	-	-	1	-	-

Таблица-32: Учащи I – VIII клас от Община Първомай, напуснали общообразователните и специални училища за периода 2012-2016 г.

(брой)				
2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
63	52	56	70	81

Таблица-33: Самостоятелни паралелки в общообразователните и специалните училища по групи класове в периода 2012-2016 г.

	Общообразователни училища			
	Общо	I - IV клас	V - VIII клас	IX - XIII клас
2011/2012	96	44	43	9
2012/2013	97	45	42	10
2013/2014	100	48	42	10
2014/2015	99	49	40	10
2015/2016	98	49	40	9

2016/2017	78	36	34	8
------------------	----	----	----	---

Таблица -34: Самостоятелни паралелки в професионалните училища в периода 2012-2016 г.

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация)						
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	14	15	16	15	13	17
Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)	10	8	6	5	4	
Професионални колежи след средно образование (IV степен професионална квалификация)						
Професионални училища с прием след VI и VII клас (I степен професионална квалификация)						
Професионални училища с прием след VIII клас (I степен професионална квалификация)						

Таблица -35: Учители в общообразователните и специалните училища по степени на преподаване, статистически зони, статистически райони, области и общини

	<i>(брой)</i>			
	Общо	I - IV клас	V - VIII клас	IX - XIII клас
2011/2012	150	53	80	17
2012/2013	148	52	79	17
2013/2014	146	53	76	17
2014/2015	148	56	75	17
2015/2016	148	55	76	17
2016/2017	135	54	64	17

Таблица – 36: Завършили в общообразователни и специални училища по степени на образование

	Основно образование	Средно образование
2012	146	37
2013	140	40
2014	143	41
2015	133	41
2016	126	47

Таблица- 37: Завършили средно образование в професионалните училища

	(брой)			
	Общо	Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация) ²	Професионални гимназии (III степен професионална квалификация) ³	Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация) ⁴
2012	79	-	40	39
2013	72	-	29	43
2014	92	-	65	27
2015	74	-	29	45
2016	63	-	50	13

Учебните заведения в община Първомай са 14 – една професионална гимназия, едно СОУ, 10 ОУ и 2 НУ. В началото на учебната 2016-2017г. обучението на учениците организирано в 95 паралелки от 135 души педагогически персонал.

Пет от училищата са в града, а останалите девет са в девет села.

Най – голямо училище е СОУ „Проф. д-р Асен Златаров“ – в него се обучават, а най – малко е НУ „П.Р. Славейков“ в с.Воден, където се обучават ученици в 2 паралелки.

Следващата Таблица – 38 показва всяко едно учебно заведение от Общината.

Таблица-38: Учебни заведения в Община Първомай

Учебни заведения	Адрес
СОУ "Проф. д-р А. Златаров"	гр. Първомай; ул. "К. Честеменски" № 20
ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	гр. Първомай , ул. "Гимназиална" № 6
ОУ "Хр. Ботев"	с.Градина; ул. "Д-р П. Генов" № 1
ОУ "Г. Караславов"	гр. Първомай , ул. "Княз Борис" № 188
ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	с. Дълбок извор, общ. Първомай
ОУ "Хр. Ботев"	с. Езерово, общ. Първомай
ОУ "В. Априлов"	с. Виница, общ. Първомай
ОУ "Отец Паисий"	с. Искра, ул. "Г. Димитров" № 14
ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	с. Караджалово, общ. Първомай
НУ "Хр. Ботев"	гр. Първомай, ул. "Хр. Ботев" № 5
ОУ "Л. Каравелов"	с.Бяла река, общ. Първомай
ОУ "Д-р П. Берон"	с. Буково; ул. "4-та" № 6
НУ "П. Р. Славейков"	с.Воден общ. Първомай

Детските ясли в Община Първомай са три и в тях се полагат грижи за 60 деца.

Таблица – 39: Детски ясли и места в тях на 31.12.

2012	2013	2014	2015	
------	------	------	------	--

Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)	Заведения
3	64	3	69	3	81	3	45	

Таблица – 40: Деца в детските ясли към 31.12.

2012		2013		2014		2015		2016	
Общо	Момичета	Общо	Момичета	Общо	Момичета	Общо	Момичета	Общо	Момичета
64	37	69	32	81	40	52	21	60	18

Детските градини в община Първомай са 7 и в тях се полагат грижи за 693 деца, които са групирани така:

- Деца в детски ясли – 64;
- Деца от 3 до 4 години – 282;
- Деца от 5 до 6 години – 374.

Три от ОДЗ – та са в града, а останалите в селата и общо в тях работят 71 души педагогически персонал.

Таблица -41: Детски градини

	(брой)					
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Градини	11	14	7	8	7	7
Деца	693	712	733	742	765	718
Места в градините	646	642	642	656	704	744
Групи	30	29	30	31	35	34
Педагогически персонал	61	62	64	67	70	71
Места на 100 деца	93	90	88	88	92	104

Читалищната дейност в община Първомай се организира чрез общинско читалищно сдружение, което включва 16 читалища – две в града и 14 в селата. В следващата Таблица – 23 са изброени читалищата, наличието или не на библиотека или на музейна сбирка, разполагаемата площ за репетиции и щатните бройки, с които разполагат

Таблица-42: Общинско читалищно сдружение – 1990г. гр.Първомай

№	Читалище	Библио-тека	музейна сбирка	квадратура	щатна бр.
1	НЧ „Св.св.Кирил и Методий -1894г.-гр.Първомай”	да	не	1265 кв.м	13
2	НЧ „Пробуда – 1905г.-кв.Дебър”	да	не	1340 кв.м.	4,5

3	НЧ „Селска пробуда-1896г.-с.Градина”	да	не	1250 кв.м.	2,5
4	НЧ „Максим Горки -1929г.-с.Крушево”	да	не	235 кв.м.	1
5	НЧ „Иван Вазов-1896г.-с.Искра”	да	има	930 кв.м.	2
6	НЧ „Пробуда-1908г.-с.Дълбок извор	да	има	840 кв.м.	1,5
7	НЧ „Хр.Смирненски-1928г.-с.Бяла река”	да	не	442 кв.м.	1
8	НЧ „д-р Димо Тодоров-1928г.-с.Православен”	да	не	500 кв.м.	0,5
9	НЧ „Зора- 1897г.-с.Езерово”	да	не	30 кв.м.	1
10	НЧ „Народна просвета-1929г.-с.Татарево”	да	не	1000 кв.м.	1
11	НЧ „Еделвайс-1938г.-с.Воден”	да	не	56 кв.м.	1
12	НЧ „П.Д.Орловски-1909г.-с.Драгойново”	да	Има	1435 кв.м.	1
13	НЧ „Светлина-1926г.-с.Караджалово	да	не	1200 кв.м.	1
14	НЧ „Г.С.Раковски-1928г.-с.Виница”	да	не	100 кв.м.	1
15	НЧ „Развитие- 1895г.-с.Брягово”	да	не	190 кв.м.	1
16	НЧ „Светлина-1937г.-с.Буково”	да	не	373 кв.м.	1

Най-голям проблем пред читалищата е намаленото финансиране, започнало от 2010г. Намален бе стандартът за една щатна бройка, и въпреки малкото повишение през тази година, по-малко от 2%, то е с много под стандарта през 2009 г. например. В същото време цените на ток, вода, телефони, услуги, консумативи са увеличени.

В последните две години отпадна допълващата субсидия от Министерство на културата, с които средства читалищата успяваха да си закупят компютри или да направят дребни текущи ремонти.

Спря субсидията и за закупуване на нова литература. Въпреки намаленото финансиране, което поставя читалищата „на ръба“, дейностите не са намалени, което се компенсира с пари от наеми, там където има, спонсорство, и най-вече с ентузиазъм. Доказателство за този извод са Общинските прегледи на художествената самодейност, провеждани ежегодно в рамките на Майските културни тържества. С всяка изминала година се увеличават съставите и бройката им – до над 250 изпълнители. Нещо повече, с привлечени средства и лични такива, Образцово „Народно читалище Св.св.Кирил и Методий – 1894г.” гр.Първомай дори успя да реализира два много големи и престижни концерта – през 2012г. в гр.Одрин – Турция с участието на над 100 души самодейци, и през 2013г. – концерт на фолклорен ансамбъл „Първомай”, по случай Деня на народните будители в Българската Екзархия в Истанбул.

Здравеопазване

Таблица – 42: Лечебни и здравни заведения към 31.12. за община Първомай , за периода 2012 - 2016 година.

		2012	2013	2014	2015	2016
Лечебни заведения за болнична помощ - общо	заведения	1	1	1	1	1
	легла	101	101	101	101	105
Многопрофилни болници	заведения	1	1	1	1	1
	легла	101	101	101	101	105
Лечебни заведения за извънболнична помощ - общо	заведения	3	3	3	3	3
	легла					
Медицински центрове	заведения	2	2	2	2	2

	легла					
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	заведения	1	1	1	1	1

Таблица- 43: Медицински персонал към 31.12.2016г. за община Първомай

	2012	2013	2014	2015	2016
Лекари	67	68	67	66	68
Лекари по дентална медицина	16	20	15	21	21
Медицински специалисти по Здравни грижи	11	108	109	107	102

Таблица – 44: Население на един лекар за страната, ЮЦР, и община Първомай 2012-2016г.

	(брой)				
	2012	2013	2014	2015	2016
Общо за страната	254	250	250	246	240
Южен централен	269	271	266	262	252
Първомай	378	369	371	372	356

МБАЛ „Първомай“ ЕООД е дружество с общинско имущество, правопреемник на Общинска болница -Първомай, наследник на Третокласна държавна болница създадена през 1912г.. Болницата е разполага със специално строена сграда, с добри транспортни и комуникационни връзки. Сградния фонд позволява достигане на максимална наситеност и ефективно ползване на болничната апаратура, както и лесно управление на отделните структурни звена. Районът на обслужване е цялата Община Първомай и пет села на Община Садово. Основния поток пациенти е от Община Първомай, но граждани на Садово, Чирпан и Димитровград ползват услугите на болницата.

Целта на болницата е подобряване на здравното състояние на населението в Общината и удовлетворяване на здравните потребности.

Медицински център I-Първомай ЕООД, е лечебно заведение за извънболнична помощ - еднолично търговско дружество със 100% общинско имущество. МЦ I Първомай разполага със собствена сграда, построена през 1976г, в нея освен центъра са настанени и 8 общопрактикуващи лекари.

Амбулаторен сектор със следните кабинети: хирургичен, урологичен, педиатричен, ортопедичен, офталмологичен, ендокринологичен, гастроентерологичен, оторониларингологичен, нефрологичен, акушерогинекологичен, неврологичен и психиатричен, кардиологичен, дерматовенерологичен, физиотерапевтичен сектор със салон ЛФК. Сектор образна диагностика и Клинична лаборатория - съвместно с МБАЛ.

В Първомай работи и заведение за извънболнична помощ Медицински център „Асклеп“, 4 индивидуални практики - акушер гинеколог, ендокринолог, пулмолог и кардиолог.

В общината има **17 общо практикуващи лекари**, от тях 12 базирани в гр. Първомай и по един съответно в с. Дълбок Извор, с. Езерово, с. Градина, с. Караджалово и с. Винаца.

Стоматологичната помощ се осъществява от **19 стоматолози**, преобладаващо с кабинети в гр. Първомай. Стоматологични кабинети работят и в с. Бяла река, с. Градина, с. Искра, с. Езерово, с. Караджалово и с. Брягово.

Социални дейности

Дирекция „Социално подпомагане“ – гр.Първомай провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето, рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на териториите на общините Първомай и Садово, в сътрудничество с държавните органи, областните администрации, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейности в обществена ползва, като създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в обслужваните общини.

ДСП-Първомай извършва цялостна дейност по:

- отпускане, изплащане отказване и прекратяване на помощи по ППЗСП, ППЗСПД, ППЗИХУ, ППЗЗД, помощи за военноинвалиди, Наредба РД07-5/16.05.2008 г., винетки за лица с увреждания, МИПСПС.
- текуща практическа дейност по закрила на детето;
- извеждане и настаняване в специализирани институции, насочва потребителя към ползване на социални услуги в общността и реинтегриране;
- координира дейността по планиране и развитие на социалните услуги на общинско ниво, участва при разработването на стратегии за развитието на социалните услуги, ежегодно съгласува годишните ланове за развитие на социалните услуги
- консултира и работи индивидуално с всеки нуждаещ се за социалната му адаптация и интеграция

През годината ДСП-Първомай няма направени предложения до АСП за разкриване на нови социални услуги, за промяна в капацитета или закриване на съществуващите услуги. Няма направени предложения и за промяна на социалните услуги на територията на общ.Първомай.

Към социалните услуги, предоставяни от ЦОП-Първомай има засилен интерес.

През годината към ЦОП-Първомай са издадени направления за предоставяне на социални услуги, което се дължи на по-големия брой постъпили сигнали в Отдел “ЗД” и по-големия брой постъпили молби от семейства със заявена необходимост да ползват социалната услуга в центъра. Издадени са заповеди на Директора на ДСП-Първомай за настаняване в ДВХФУ с.Езерово, общ. Първомай. През в ДСП-Първомай са работили лични асистенти по НП”АХУ”, както за деца с увреждания, така и на лица с увреждания.

Дом за възрастни хора с физически увреждания с.Езерово - На територията на Община Първомай има обособена една Специализирана институция, която извършва социална дейност. Дом за възрастни хора с физически увреждания е финансиран изцяло с държавна издръжка. Местонахождението му е в село Езерово, което е на 18км. от град Първомай. Капацитетът е 40 човека, съгласно заповед №421 от 16.03.2011г на Изпълнителния Директор на АСП София.

Съгласно Акт за публична общинска собственост №621 / 08.03.2004г. на община Първомай ДВХФУ с.Езерово се намира в урегулиран поземлен имот с площ 5 150кв.м. Разгърнатата площ на основната двуетажна сграда с приземен етаж е 588кв.м., където се намират спалните помещения, помещенията за усамотяване, дневната, столовите. За придвижването на потребителите, живеещи на втория етаж е осигурен външен асансьор, а за първия етаж има изграден бетонна естакада съгласно чл.16 от наредба № 4 / 01.07.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. Дворното пространство е голямо с преден и заден двор. Задният двор е необработваем. В предният двор са обособени градински площи с цветя, дръвчета, поставени са пейки, люлки, шатри и беседка. В ДВХФУ с.Езерово има 14 спални помещения. На всеки етаж има по два санитарни възли с общо 11 тоалетни чинии и по една баня. Домът има изградена звукова система за повикване, снабдена с леснодостъпен бутон за алармен сигнал, като таблото се намира в стаята на санитарите.

Туризм

В община Първомай има потенциал за развитие на различни видове туризъм, но той все още не е развит като дейност, носеща доходи на населението и приходи в общинският бюджет.

Таблица – 45: Места за настаняване, легла и нощувки в Община Първомай

Показатели	Мерна единица	2011	2012	2013	2014	2015
Места за настаняване ¹	Брой	2	6	7	7	7
Легла	Брой	115	249	240	240	240
Легла денонощия	Брой	41 975	85 921	87 321	87 590	87 482
Стаи	Брой	44	121	105	100	101
Реализирани нощувки	Брой	..	8 769	5 997	4 842	6 787
Пренощували лица	Брой	..	2 630	2 286	2 514	3 192

Приходи от нощувки	Левове	..	324 762	189 069	170 807	214 149
Хотели	Брой	-	5	5	5	5
Легла	Брой	-	141	122	122	122
Легладенонощия	Брой	-	47 893	44 251	44 520	44 530
Стаи	Брой	-	83	77	77	78
Реализирани нощувки	Брой	-	7 874	5 920	4 698	5 656
Пренощували лица	Брой	-	1 822	2 210	2 375	2 988
Приходи от нощувки	Левове	-	312143	187914	167762	199 064

Местата за настаняване в община Първомай са изброени в следващата Таблица – 43.

Таблица- 43: Места за настаняване в община Първомай

Обект	Адрес	Бр. стаи	Бр. легла
Семеен хотел „Европа”	ул. „Цариградска“ № 100 кв.Дебър	7	14
Семеен хотел „Марти”	ул. „Ангел Войвода” 2	10	20
Семеен хотел „България”	ул. „Орфей” 16	5	10
Самостоятелни стаи „България”	ул. „Орфей” 16	14	30
Семеен хотел „Финест”	ул. „Орфей” 30	12	19
Хотел „Цариград”	ул. „Цариградска” 15а кв Дебър	25	50
Самостоятелни стаи	ул. „Димитър Благоев” 1	4	8
Самостоятелни стаи „Брягово”	Язовир „Брягово”	3	6
Къща за гости „Красимир”	с. Брягово	4	8
Къща за гости „Маргарита”	с. Брягово	3	6
Общо		87	171

Задачите, които предстоят за решаване за да се превърне туризма в значим за общината икономически отрасъл, са:

1. Да се изгради позитивен имидж на Общината, като привлекателно място за инвестиции в областта на туризма, чрез популяризиране на потенциалните възможности – съхранена природна среда, богато културно-историческо наследство, богат културен живот и съхранени традиции;
2. Създаване на туристическа карта на Община Първомай – проучване и маркиране на всички потенциални туристически обекти на територията на общината;
3. Да се диференцират предлаганите туристически продукти с цел самостоятелно предлагане или включване в ЛОКУСИ с различна тематика;
4. Създаване на постоянно действащ механизъм за обмен на информация, обсъждане на идеи и планиране на общи инициативи и дейности за развитие на туризма в общината, включващ всички заинтересовани страни;
5. Насърчаване запазването на традиционните земеделски практики с цел разнообразяването на туристическите ресурси, по-специално развитието на лозарството и винарството и поощряване развиването паралелно на туристическия бизнес, свързан с тях – посещения на винарни, дегустация на вина;
6. Активна политика към възпитанието на младите хора в общината с цел повишаването на екокултурата, окуражаването и подкрепата на всички

мероприятия по опазването на околната среда, паметниците на културно-историческото наследство и фолклора.

Екотуризъм - В общината има много защитени местности, които съхраняват биоразнообразието и са предпоставка за развитие на този вид туризъм.

- Край с.Виница се намира едно от малкото в страната находища на блатно кокиче.
- В землищата на селата Бяла река, Православен, Езерово са разположени защитени територии с фосилни находки от гръбначни животни, представители на хоботните бозайници.
- Голям потенциал за развитие на туризъм има в околностите на селата Буково, Драгойново, Искра. Археологическите разкопки, природните дадености, множеството чешми и заслони построени от местните жители /Цвятковата чешма, заслон и чешма „Леденика“, заслона в местността „Делюви кории“ и др./, двете ловни хижи в околностите на връх Драгойна обуславят идеята за построяване на екопътеки /екопътека „Буково – Искра“ през местностите „Караулката“, „Жълтата пещера“ и „Лъва“, екопътека „По стъпките на Ангел Войвода“ и др./

Селски туризъм – Потенциал за развитие на този вид туризъм са многото необитавани къщи запазили автентичността си и типичния облик във всяко населеното място. Прави впечатление, че в последните години инвеститорски интерес има към селата, които имат потенциал за развитие и на друг вид туризъм, като воден, риболовен, културно- исторически и др.

В с.Брягово намиращо се на 1-2 км. от яз. „Брягово“ през 2013г. бяха регистрирани две къщи за гости. Околността около язовира е обособена като зона за отдих с регистрирани стаи за гости заведение за хранене и развлечения възможности за позициониране на палатков лагер. Ежегодно клубът по Водомоторен спорт организира на язовира състезания и атракции, дори и с национално значение.

Предпоставка за развитие на водния и риболовен туризъм са и многото микроязовири и реките „Марица“, „Мечка“, „Кайлийка“ и многото малки рекички които се вливат в тях . В традиция се превърна спускането с лодки по р. Марица.

Напредналите археологическите разкопки, наличието на термални минерални извори, възможностите за развитие на екотуризъм провокират в последно време и интересът към разкриването на къщи за гости и в с. Драгойново.

Регион - за да има един обект регионално значение за развитие на туризма, той трябва да представлява завършен туристически продукт. Това обуславя задачата, която са си поставили всички заинтересовани страни в общината, а именно да работят за обособяване и диференциране на туристическите продукти.

Географското разположение на община Първомай, близостта ѝ до големи градове като Пловдив, Хасково, Асеновград благоприятства включването на добре изразени

туристически обекти в ЛОКУСИ с различна тематика (Вино, култура, бизнес поклонничество, културно-исторически посещения и др.).

Винен туризъм - Винарна „Загрей“ е един добре диференциран завършен туристически продукт. Тя се намира в непосредствена близост до гр.Първомай на международен път Е- 80. Построена е през 2004г. и представлява модерен комплекс с напълно завършен цикъл на производство, започващ от гроздето и завършващ до бутилка вино. Винарна „ Загрей“ предлага не само прекрасни червени вина, но и отлични условия за тяхната дегустация. Разполага със 120 хектара лозя, намиращи се непосредствено до винарната.

От 2013г. всички лозя са сертифицирани за биологично производство. От 2014г. вече се предлагат и първите биологични вина.

Бизнес туризъм - Благодарение на кмета на Община Първомай в общината се организират няколко **бизнес форума**, в резултат на които общината е посетена не само от български предприемачи, но и от бизнес делегации от Турция, Гърция, Беларус, Йордания, Китай и др. На форумите са организирани изложби като **„Произведено в Първомай“**, **„Произведено в Регион „Тракия“**“ и други мероприятия свързани с културата и обичаите в общината и региона.

Благодарение на създаденото сътрудничество в областта на бизнеса, културата, спорта и др., наши бизнес-делегации на няколко пъти посещават Турция, Гърция, Йордания, наши певчески и танцови самодейни колективи изнесоха концерти в Истамбул, Одрин, Текерда, спортисти от Воден клуб, Първомай посетиха Турция, а в Първомай концерт изнесе Оркестър от гр. Сюлеймания и танцовият състав от гр. Ербил, Северноиракската кюрдска автономия, младата руска певица и актриса Альона Бикулова, гостуваха група археолози от Русия и др.

Община Първомай е побратимена с Община Текерда-Турция, община Суфли-Гърция, община Ажлун –Йордания.

Културно-познавателен туризъм дава възможност на посетителите да придобият познания в областта на традициите, навиците и обичаите на местното население, да се докоснат до паметници датиращи от времето на траките.

С най-голям потенциал за развитие на културно исторически туризъм е районът около селата Езерово - Драгойново - Буково.

- В района на с. Езерово е открит прочутия Езеровски пръстен и уникален скелет на дейнотериум от преди 10 милиона години.
- Районът около връх „ Драгойна”- проучванията на археолозите от Пловдивския археологически музей и ПУ „ Паисий Хилендарски“, с подкрепата на Община Първомай започват през 2004г.

Разкритията показват, че южно от с.Драгойново е съществувало голямо тракийско селище, активно до около III в. пр.н.е. Според археолозите, то е най-голямото разкривано досега в Южна Тракия.

Откритият през 2012г. тракийски амфитеатър на връх „Драгойна“ е уникално съоръжение, подобно на това в Пловдив. Археологическият обект е с площ около 1 декар, ограден с каменна стена. В основната си част е от местни каменни отломки, но са запазени и обработени камъни с историческа информация. Възстановяването на амфитеатъра ще привлече туристи в района, а реставрацията и реконструкцията на сцената му ще позволи провеждането и на културни мероприятия.

На километър от Драгойново е открита и уникална крепост от византийско време, която местните наричат „Козлек“.

Голям интерес за археолозите представлява църквата открита в местността „Църквището“. Тя е от ранно-християнския период, от края на IV век, и е съществувала някъде до края на VI и началото на VII век. Вече е изяснено, че е била разделена на три части - кораби. Общият вид на църквата се интерпретира като корабна базилика.

Според учените тъкмо в околностите на с.Драгойново за първи път са намерени доказателства за съществуването на култура, в която мирно са съжителствали българи и ромеи. В района са открити уникални скални двуезични надписи. Най-големият от тях е от 17 реда, в който част от думите са изписани с букви от гръцката азбука, а другите са изписани на кирилица.

В района на с.Драгойново и Буково са запазени и едни от най-старите останки в района и страната на скални гробници, култови ниши, винарни и др.

Буково е най-старото запазено име на селище в района. То е било крепост и епископски център от Първата българска държава – около IX век.

Край с.Искра са открити следи от древни селища, вероятно от тракийско време, от Първата и Втората български държави. В месността Големия Хасар са открити следи от църква, принадлежаща на епископията в Буково.

Край с.Татарево, в местността „Константин и Елена“, са намерени интересни археологически находки – бронзова тракийска ризница от VI в. пр.н.е., статуя на гладиатор тракиец от I-II век, следи от тракийско селище.

В местността „Чолак баир“ край Първомай са намирани находки, предимно керамика от преди 6-7 хиляди години. Оттук е и експонирания в Археологическия музей в Пловдив реставриран макет на праисторическа пещ.

Тъй като находките след реставрация стават експонати на музеите в страната, възниква идеята те да се опишат и изработят копия, които да бъдат експонирани в музейни сбирки на територията на община Първомай.

Определен интерес представляват и най-старите църковни храмове в общината – тези в Брягово с килийното училище към него, в Първомай /църквата Св. Димитър/, в с. Драгойново, както и множеството параклиси.

Жителите на общината пазят традициите и обичаите на родния край с множеството възстановки организирани от читалищата и кметствата във връзка с различни празници като: „Бабин ден”, „Трифон Зарезан”, „Лазаров ден”, „Ден на християнското семейство” и др. Във всички населени места се провеждат общоселски събори свързани с почитането на различни светци като например: „Св. Константин и Елена” в с. Татарево, „Спасовден” в с. Дълбок извор и кв. Любеново, „Петровден” в кв. Дебър, с. Буково, с. Драгойново и с. Езерово и др. Общината има 16 читалища и към всяко има самодееен колектив. Тази година НЧ „ П.Д. Орловски”, с. Драгойново ще чества 105 години от създаването си.

Основен организатор на мероприятията, включени в Културния календар на общината е НЧ „Св.Св. Кирил и Методий – 1894 г”, което през тази година навършва 120 години.

Много от мероприятията са се превърнали в традиция и интересът към тях расте. Показател за това е голямата посещаемост от гости на града, чуждестранни гости, делегации от побратимени общини, Такива мероприятия са:

- „ Празник на виното и винопроизводството – 2014” „
- Празник на града”
- „Майски културни тържества”
- „Празник на тракийската народна музика и песен”
- „Национален конкурс за кларнетисти с мелодиите на Стойчо Кузмов“
- „Тадиционен есенен панаир
- „Октомврийски литературни празници“

1.5. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

Инженерна инфраструктура

Водоснабдяване, канализация и отпадъчни води

Гр. Първомай е в една водоснабдителна зона със селата Градина и Крушево. Водоснабдяването става с подпочвени води от 13 бр. тръбни кладенци с бункерни помпени станции. Дебитът на водоизточника е 130 л/сек. Последните изпращат водата в напорен резервоар 2500 м³ в гр. Първомай. На площадката на водоема има хлораторна станция. В гр. Първомай е изградена помпена станция 2-ри подеи с две групи помпи – една за гр. Първомай и една за кв. Дебър, с. Градина и с. Крушево. По настоящем водата за гр. Първомай се подава гравитачно.

Таблица – 43: Прогноза за водопотреблението в Община Първомай

Водопотребление 2011	Водопотребление 2016	Водопотребление 2021	Водопотребление 2028	Водопотребление 2038
1 709 265	1 283 233	1 026 958	949 790	848 982

Пречистване на водите

Обеззаразяването на водата от кладенците се извършва с хлор-газ. Хлораторното помещение е в рамките на помпена станция „Първомай” 2-ри подеи. Хлор-газът се съхранява във варели с обеи, съдържащи по 400 кг. Хлораторното е оборудвано с един работен варел за хлор-газ. Дозирането на хлор-газа с оглед осигуряване на остатъчен хлор с концентрация 0,3-0,4 мг/л. в подаваната вода, се извършва с хлор апарати ADVANCE – Унгария.

Аварии по външните водопроводи за гр. Първомай и сигурност на снабдяването: Съгласно данните от „ВиК” ЕООД Пловдив общият брой на аварияте по външните водопроводи на града за 2011 г. е 6 бр. Тези аварии не са много на брой. При голямата дължина на външните водопроводи тази аварийност е незначителна. Подмяната на старите етернитови и стоманени тръби е крайно необходима.

Преносни водопроводи

Водопроводите от водоизточника са стари и амортизирани. Това се отнася особено за старите етернитови тръби. Лошото състояние на етернитовите тръби е потенциален източник за проблеми във външното водоснабдяване

Разпределителна мрежа във водоснабдителна зона Първомай

Разпределителната мрежа на зона Първомай е с обща дължина около 112,69 км. Изпълнена е предимно от етернитови тръби, малка част – стомана, както и полиетиленови тръби. Мрежата е амортизирана. По данни от оператора „ВиК” ЕООД гр. Пловдив – 100 % от регистрираните консуматори имат водомери. Всички

домакинства, регистрирани като консуматори имат водомери. Във всички жилищни блокове освен индивидуалните водомери на консуматорите има монтирани и общи водомери. Всички обществени и промишлени консуматори (големи и малки) имат монтирани водомери. Водомерите се отчитат ежемесечно.

Съгласно получената информация от оператора, общият брой на аварията в разпределителната мрежа на гр. Първомай за 2011 г. е 71 бр. аварии годишно. Това означава 1,26 аварии/км годишно или около 0.19 аварии на ден. Броят на аварията в зона Първомай не е голям. Трябва да се има предвид, че цифрите за аварията, посочени по-горе се отнасят само за видимите течове и аварии, които се откриват без използване на специална техника.

През 2012 г. е изготвен проект във фаза ПИП за обект „Подобряване и развитие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай”. Първи етап включва изграждането на водопроводната мрежа заедно с изграждането на новопроектираната канализационна мрежа.

Разпределителните водопроводни мрежи в населените места в община Първомай като цяло са в недобро състояние, на места в изключително лошо. Водопроводните тръби /главни и второстепенни клонове и сградни отклонения/ в гр.Първомай са изградени главно (над 70 %) от етернитов материал и стомана, а в селата водопроводните тръби са почти 100% с етернитови и поцинковани за сградни отклонения.

Тръбопроводите са с отдавна изтекъл амортизационен срок, силно корозирали, с компрометирани връзки между тях, което е причина за чести аварии и големи загуби на вода. Техническите загуби в разпределителните мрежи са значителни и на места достигат 70 % от общото количество вода на вход разпределителна мрежа.

В момента няма действаща ПСОВ, но предстои изграждането ѝ по осигурено финансиране чрез ОПОС-2007-2013 г. на МОСВ, съгл. Писмо на зам. Министъра на МОСВ: №94-00-40/28.01.2013 г. Има издадено разрешително № 33110060 / 17.02.2009 г. за заустване в р. Марица за площадката на ПСОВ в м. „Кориите”. Заустването на пречистените отпадъчни води в р. Марица е в точка с географски координати N - 41° 31' 53,21"; E – 25° 50' 58,66" - чувствителна зона.

Определено може да се твърди, че канализацията на града изпълнява своите функции относно улавянето и отвеждането на битовите отпадъчни води. Частен случай е разрушеният отливен канал на Преливник №3 и по този начин откритото течение на битовия отток се приближава близо до урбанизираната територия. Относно улавянето и отвеждането на дъждовния отток може да се твърди , че системата не е достатъчно ефективна. От една страна , причината е липса на пълно асфалтиране на уличната мрежа. Но трябва да се посочи , че и самата система от дъждоприемни решетки не е достатъчно развита и не се поддържа качествено.

Обобщение на основните недостатъци

Липса на ПСОВ. Битовият отток на града постъпва в р.Марица. Липса на довеждащ колектор до ПСОВ. Целият битов отток от града тече в открит канал в близост до урбанизираната територия на града. Тотална липса на канализационна система в кв.Любеново. Непълно покритие на кв.Дебър с канализационна мрежа. Недостатъчно развита и недобре експлоатирана система за улавяне на дъждовния отток.

Състояние на канализационната мрежа в селата.

- Бетонени тръби на възраст 40-50 години, които работят в условията на високи подпочвени води
- Битовите отпадъчни води заустват в реки или отводнителни канали и ги замърсяват.
- Слабо развити системи от улични оттоци при населените места с нисък процент изградена канализация.
- Висока инфилтрация в канализациите от бетонени тръби.
- Недостатъчния капацитет на отделни канали-висок процент на маломерна канализация /Б.Ф200/ - 10%.
- Нищожен процент дъждовна канализация – от 1 до 2%

За инвестиционната програма на град Първомай, посочена по-долу, не се изисква анализ на алтернативите. Инвестициите свързани с водопроводната мрежа на Първомай са представени на схема.

Краткосрочни инвестиции:

- Реконструкция на 37,71 км външен водопровод;
- Нов водоизточник за с.Буково-дренаж и Помпена станция;
- Нов водоизточник за с.Поройна и с. Дълбок Извор – 5 бр. тръбни кладенци, 5 бр. БПС, Хлораторна станция и Напорен резервоар.

Средносрочни инвестиции:

- Реконструкция на 6,74 км външни водопроводи Община Първомай;
- Реконструкция на 11,1 км вътрешна водопроводна мрежа Община Първомай.

Дългосрочни инвестиции:

- Реконструкция на 57,5 км вътрешна водопроводна мрежа на Община Първомай.

Таблица – 44: Прогноза за краткосрочни инвестиции

ПСОВ	Основни колектори	Канал. мрежа	Канал. С помпени станции	Други	Разходи за краткосрочна програма
1 950 000	1 974 200	16 495 500	0	0	20 419 700

Таблица – 45: Прогноза за средносрочна инвестиция

ПСОВ	Основни колектори	Канал. мрежа	Канал. С помпени станции	Други	Разходи за краткосрочна програма
7 600 000	2 562 300	31 811 500			41 973 800

Таблица – 46: Прогноза за дългосрочна инвестиция

ПСОВ	Основни колектори	Канал. мрежа	Канал. С помпени станции	Други	Разходи за краткосрочна програма
3 943 500		30 538 000		0	34 481 500

Електроенергийна мрежа

Изградената мрежа за НН- Ниско напрежение е 420 км в община Първомай. Има построени 78 ТП-Трафопоста. Електроенергийната система в общината е добре развита и оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие. Значителна част от съоръженията средно и ниско напрежение са в експлоатация повече от 20 години. Част от стълбовете и проводниковата мрежа е с изтекъл срок на годност. Съществуват проблеми в отделни селища и квартали с пад на напрежението над допустимите норми, произтичащо от дълги мрежи с малки сечения и недостатъчен брой трафопостове. Всички населени места в общината са електрифицирани, но преносната мрежа (36% морално и физически износена) до и във тях се нуждае от реконструкция и модернизация. Електропреносната система в общината е оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие.

Газоснабдяване и газоразпределителна мрежа

Овергаз Север ЕАД осъществява газификация на територията на община Харманли по проекта за Газоснабдителен регион Тракия обхваща 29 общини, намиращи се в Тракийската низина.

Предпоставки за изпълнение на плана за инвестициите са:

- адекватна реакция на пазара;
- повишаване квалификацията на служителите – настоящи и нови;
- възходящо развитие на икономиката като цяло;
- адекватно отношение на държавната и местна власт към процеса газификация;
- повишаване социалния статус на бъдещите потребители.

До 31.12.2013г. „Овергаз Юг“ АД е инвестирал 5 029 000лв. за реализация на съоръжения за газификация. За периода 2014-2020г. в инвестиционната програма на дружеството са заложили:

- 247 000лв. за газоразпределителна мрежа
- 213 000лв. за съоръжения.

Необходимо е насърчаване на енергийната ефективност чрез система от мерки и дейности на гражданите, фирмите и публичните институции, с цел както на икономии,

така и за повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енерго- и газоснабдяването и опазването на околната среда.

Транспорт, пътна мрежа и комуникации

Транспортна инфраструктура

Едно от основните задължения на общината е да подсили транспортните връзки на населението в общината с общинския и областен център Пловдив и съседните общини. В община Първомай това се осъществява с автобусен и железопътен транспорт - като масови превозни средства, както и с лек автомобилен транспорт по уличната и пътна мрежа на общината. Дължината на уличната мрежа в общината е 462 км, от които:

- асфалтови настилки 58 км
- бетонови настилки 2.5 км
- баластрени настилки 200.0 км
- без настилки 180.0 км
- 176000 кв. м са направените тротоарни настилки. Положени са 88 км бордюри.

На територията на община Първомай има изградена IV-то класна пътна мрежа 110 км, чиято поддръжка е в компетенциите на общинското ръководство.

Автобусен транспорт

Автобусният транспорт се осъществява по транспортна схема разработена от Общината. Тя е отворена и има възможност за развитие - при формирането на допълнителен пътникопоток и включва:

- Към 2016 година всички населени места в общината имат минимум 3 ежедневни автобусни връзки с общинския център Първомай (изключение прави само с. Добри дол).
- Осем курса по две направления свързват Първомай с областния град Пловдив. Директна автобусна връзка с областния град Пловдив имат 7 населени места от общината с население 24 230 души или 77,7% от населението.
- Директна връзка със Стара Загора имат 3 населени места в общината /Първомай, Крушево, Градина/ с население 19784 души или 63% от населението.

Преминаването на първокласния път Е-80 през общината дава възможност населението да ползва и превози, организирани от други общини. Превозите се осъществяват само от частни фирми. Конкурсното начало при възлагането на превозната дейност дава възможност общината да защити претенциите на обществен интерес към превозвачите.

Железопътна инфраструктура

През територията на общината минава жп линия №1 - ЖП - коридор №10 Сърбия – Турция (Ниш - София – Пловдив- Истанбул). В момента гарата разполага с 4 коловоза. Товаро-разтоварната дейност се осъществява с един 5-тонен кран. Директна ЖП-връзка с областния град Пловдив имат 3 населени места от общината /Първомай, Караджалово и Винаца/.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Осигуреност с водни ресурси. • Относително добра енергийна мрежа. • Изградена транспортна мрежа. • Наличие на достъп до интернет и други комуникационни възможности във всички селища на общината. • Реализирани проекти по ПРСР за подобряване питейното водоснабдяване в селата на Общината • Реализация на проект за Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населените места с над 2000 екв. ж. и в населени места с под 2000 екв. ж. попадащи в градски агломерационни ареали. • Богат опит на администрацията в подготовка и реализация на проекти финансирани по оперативни програми и ПРСР	• Недостатъчно използване на природните дадености за производство на ел.енергия. • Проблеми в развитието на ВиК сектора, изразяващи се в: недобра канализационна мрежа; високи загуби при преноса на питейна вода. • Недостиг от финансов ресурс за поддържане на техническата инфраструктура.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Ползване на възможностите на Оперативните програми за осигуряване на необходимия финансов ресурс за развитие на	• Липсата на достатъчен общински финансов ресурс за подготовката на проекти за финансиране, чрез инструментите на ЕС

техническата инфраструктура на Общината • Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти; • Благоустрояване на населените места и подобряване условията на живот на населението; • Реализация на дребномащабни мерки за подобряване на жизнената среда • Развитие на публично частното партньорство	• Недостатъчен административен капацитет за разгръщане на широка инвестиционна програма с привлечени средства • Проблеми в координацията със структури в държавната администрация, с отговорности в усвояването на средства от ЕС • Дълъг период от кандидатстване по определени мерки до реализация на проектите • Недостатъчно ангажиране на обществеността при реализация на проекти на територията на общината.
--	--

1.6. Екологично състояние и рискове

Управление на отпадъците

Битовите отпадъци, генерирани от жизнената дейност на населението от Община Първомай, се депонират на Регионалния център за обезвреждане на твърди битови отпадъци (РЦОТБО), разположен в землището на гр. Асеновград, местност „Капсида“. На същото депо депонират отпадъците си и общините Асеновград, Садово, Куклен и Лъки. Депото е включено в списъка на екологичните обекти за строителство през 2011 год., които са финансирани от държавния бюджет. Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците на територията контролирана от РИОСВ. Депото има Решение по ОВОС № 5-III / 2009 год.

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците, Община Първомай, е включена в Регионално сдружение със седалище Община Асеновград, включващо общините Първомай, Асеновград, Садово, Куклен и Лъки. На общинско депо – Асеновград депонират отпадъци и общините Първомай, Садово, Куклен и Лъки. За експлоатацията на Депото има Решение по ОВОС № 5-III / 2009 год.

Депото на Община Първомай, находящо се в землището на кв.Дебър е с преустановена експлоатация съгласно Заповед № РД-143/16.07.2009г. на Директора на РИОСВ- Пловдив. Община Първомай кандидатства в ПУДООС за финансиране по ПМС №209/2009г. за проект „Рекултивация и закриване на старо общинско депо в землището на кв.Дебър, община Първомай“. Стойността на проекта, с който общината кандидатства е 3 471 107.46 лв. Общинското депо се експлоатира от 1970г. до 2009г. без административна процедура.

Таблица – 51: Морфологичен състав на битовите отпадъци за община Първомай.

Население, брой жители Съдържание		от 25 000 до 50 000
		%
А. Органични		
1.	Хранителни отпадъци	20,85
2.	Хартия	10,45
3.	Картон	1,63
4.	Пластмаса	9,43
5.	Текстил	3,40
6.	Гума	1,10
7.	Кожа	2,10
8.	Градински отпадъци	5,53
9.	Дървесни отпадъци	1,58
Б. Неорганични		

1.	Стъкло	8,78
2.	Метали	2,83
	В. Други	
1.	Сгурия, пепел, инертни строителни отпадъци, пръст и други, в т.ч. неидентифицирани	32.35

Таблица – 52: Организирано сметосъбиране и сметоизвозване за 2013 г.

№ по	Землище Населени места с организирано сметосъбиране	Видове и брой съдове поставени по населени места	
		240 л.	1100 л.
1.	Първомай	3148	144
2.	Брягово	92	
3.	Буково	48	
4.	Бяла река	91	
5.	Виница	74	
6.	Воден	66	
7.	Градина	250	
8.	Добри дол	27	
9.	Драгойново	85	
10.	Дълбок извор	280	4
11.	Езерово	77	
12.	Искра	250	
13.	Караджалово	220	
14.	Крушево	100	
15.	Поройна	22	
16.	Православен	70	
17.	Татарево	80	

Таблица - 53: Отстояние на населените места в Община Първомай до Регионално депо Асеновград

№ по ред	Населено място	Отдалеченост от РЦОТБО- гр.Асеновград Км.
1	Първомай	34
2	Брягово	37
3	Бяла река	41
4	Буково	59
5	Виница	31
6	Воден	49
7	Градина	41
8	Добри дол	48
9	Драгойново	45
10	Дълбок извор	20
11	Езерово	41
12	Искра	50
13	Караджалово	39
14	Крушево	39
15	Поройна	22
16	Православен	37
17	Татарев	27

Шумово замърсяване

Най-голям дял в акустичния режим заема транспортният шум. В големите градове на Област Пловдив: Пловдив, Асеновград, Карлово, Раковски, Първомай, Стамболийски понякога в усилен трафик се наблюдава и регистрира шум, надхвърлящи допустимите хигиенни норми от 55-60 ДБ. Също така и в селищата по протежение и в близост до магистралата и пътищата от първокласната пътна мрежа в пунктове за измерване нивото на шума има значително по-висок фон.

Основните източници на шум в Община Първомай, са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и ЖП и вътрешно селищния транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващия през територията автомобилен път по направление Пловдив - Свиленград (международен път Е80). Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони. Проведени са контролни измервания на шум в околната среда излъчван от „Растер Павлов” ЕООД, гр. Първомай. Констатиран са отклонения от нормата. Изпълнени са коригиращи действия и отклоненията са отстранени.

Въздух

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен. Качеството на атмосферния въздух в района на обособената територия се контролира от РИОСВ-Пловдив и се следи чрез пунктовете за мониторинг на въздуха, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда/ НСМОС.

Състоянието на атмосферния въздух на територията на Пловдивска област се контролира от поделенията на Министерството на околната среда и водите /РИОСВ – Пловдив и лаборатория – Пловдив/, Министерство на здравеопазването /РЗИ - Пловдив/ и БАН/НИМХ – Пловдив/. Режимът на работа на пунктовете /продължителност на пробовземане, брой работни дни в месеца и др./ не е уеднаквен за всички структури. Информацията от НИМХ и РЗИ е използвана на регионално ниво за получаване на по- пълна картина на замърсяването в областта и приоритетно за гр. Пловдив.

Основни източници на замърсяването на въздуха за големите горивни инсталации (в гр. Пловдив и др.), промишлените предприятия (КЦМ5, Целулозен комбинат Стамболийски и др), битовото отопление

Фините прахови частици (ФПЧ10) /фини прахови частици под 10 микрона/- се изпускат директно в атмосферата от транспорта, енергетиката, бита – първични емисии или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амониак и др. газове - вторични емисии. Замърсяването с ФПЧ10 продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух за Област Пловдив (Агломерация Пловдив и др. по-големи градове). Измерените високи нива по този показател са резултат от все по-масовото използване на твърди горива за отопление в бита през зимния период на годината, интензивния автомобилен трафик, състоянието на пътната и прилежаща инфраструктура и съвсем малък дял има промишлеността. За високите нива на ФПЧ10 допринасят също и специфичните метеорологични условия в района – голям брой дни с тихо време (скорост на вятъра под 1,5 м/сек, в около 40 % от дните в годината), температурни инверсии, мъгли по поречието р. Марица, водещо до задържане и натрупване на замърсителя.

Общата констатация при наблюденията по Качеството на Атмосферния Въздух (КАВ) в почти всички населени места в региона е, че при определени неблагоприятни климатични условия /безветрие/ през есенните и зимни месеци, замърсител като ФПЧ 10 е често до границата на нивата, а в някои случаи над нормите. Главните причини са не добре поддържана инфраструктура, продължителни периоди на засушаване, безветрие, задържане на замърсители, както и нарастващия брой автомобили и използването на твърди горива /въглища/ в битовия сектор.

Нивата на олово, бензен, озон и въглероден оксид са значително под нормативно определените пределни стойности. Битовото отопление, транспорта и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура води до тревожно завишаване нивата на ФПЧ10 и ФПЧ2,5.

В Община Първомай контролираните обекти са 19. За констатиране превишения на нормите за допустими емисии от обекти с точкови източници в атмосферния въздух е наложена текуща санкция на „Хелиос ойл“ ООД, която е действаща и към момента. Останалите обекти са газифицирани и при извършване на измервания не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии.

От проведени през 2012 г. имисионни измервания с Мобилната автоматична станция към РЛ-Пловдив през м. февруари и м. април се установи, че през зимния сезон са регистрирани наднормени концентрации по показател ФПЧ10, всички останали показатели са под установените норми. Измерванията от м. април показват стойности в съответствие с праговите стойности за всички контролирани показатели.

Шум

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и ЖП и вътрешно селищния транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващия през територията автомобилен път по направление Пловдив – Свиленград (международен път Е80). Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони.

Води

Обособената територия, обслужвана от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД - гр. Пловдив е сравнително богата на водни ресурси, това се отнася и за Община Първомай

Повърхностни води

Основен водоизточник на повърхностни води е поречието на р. Марица, което е главна дренажна артерия на Тракийската низина в Егейската отточна област. Река Марица води началото си от двете Маричини езера под вр. Манчо в Рила Планина. Водосборната ѝ област на българска територия е 21084 км², а до гр. Пловдив - 7926 км². Дължината ѝ до границата е 321 км. Тя има към 100 по-значителни притока, разположени към нея почти симетрично. След Белово навлиза в Горнотракийската низина, където приема левите си притоци: Тополница, Луда Яна, Потока, Пясъчник, Стряма, Рахманлийска, Омуровска и десните притоци - Яденица, Чепинска, Стара река, Въча, Първенецка. Орохидрографските и отточни характеристики на поречието на р. Марица и нейните притоци в участъка на разглежданата територия определят хидроложките условия по поречието. Притоците ѝ - р. Въча, р. Чепеларска р. Стряма, р. Пясъчник, р. Първенецка, р. Стара и др. определят отточният режим в района. Река Въча е значително пълноводна, с голям хидропотенциал река, на която са построени големи хидротехнически съоръжения.

Водните ресурси в повърхностните водни тела на разглежданата територия се използват и за напояване и промишлено водоснабдяване.

Количеството и качеството на повърхностните води в обособената територия „Водоснабдяване и канализация” ЕООД - гр. Пловдив ги прави подходящи за използването им за питейно-битово водоснабдяване, без тези на р. Марица.

През изтеклата 2016 г. е констатирано превишаване на индивидуалната емисионна норма /ИЕО/ по показатели „общ азот” и „общ фосфор” на отпадъчните води след ГПСОВ – Пловдив, като причината за това е липсата на съоръжения за третично пречистване/отделяне на азот и фосфор/, както и това, че в ГПСОВ – Първомай продължават наладъчни работи по установяване на технологичния режим на станцията, тъй като все още не се постигат нормите в разрешителното за заустване по показатели: БПК₅, общ азот и общ фосфор.

Участъци в лошо състояние: Река Чинардере от язовир Леново до вливане в р.Мечка – причина за лошото екологично състояние на водното тяло е вливане на непречистени битови и промишлени отпадъчни води от населени места и производствена дейност на мандри в река Чинардере. При сравняване на резултатите от проведения биологичен и физико-химичен мониторинг през 2012г. с данните от 2011г. не се наблюдава подобряване на състоянието на водното тяло.

Пречиствателната станция на ЕТ „Бор чвор” с.Дълбок извор е пусната в експлоатация през 2011, както и тази на „Елит-95” ООД изградена в края на 2013 г. „ТЕР-М“ ЕООД – Първомай. Изградено и въведено в експлоатация е пречиствателно съоръжение за биологично пречистване на битови и производствени отпадъчни води.

През 2015 г. приключи изпълнението на проект „Канализация и ПСОВ – Първомай— със средства по ОП „Околна среда—. ГПСОВ е приета в редовна експлоатация. За обекта има издадено разрешително за ползване на воден обект на община Първомай, съгласно което отпадъчните води заустват в река Първомайско дере, поречие на река Марица.

Подземни води

Източника на подземни води за Община Първомай е подземно водно тяло BG3G00000NQ018 /Порови води в Неоген - Кватернер - Пазарджик - Пловдивския район/ Разкрива се на повърхността обикновено по периферията на Пазарджик – Пловдивското поле, де факто има повсеместно разпространение, заляга под кватернерните отложения. То е разположено в централната част на разглеждания район и има обща площ – 3825 кв.км. Водоносния хоризонт е изграден от глини, пясъкливи глини, глинести пясъци, чакъли, конгломерати, брекчи, брекчо-конгломерати, алевролити. Средна дебелина на водното тяло е - 1 - 580 м. Среден коефициент на филтрация - 75 м/ден. Среден модул на подземния отток - 0.8 л/сек/км². От извършените наблюдения върху химичното състояние на мониторингов пункт при гр. Първомай - съдържания над стандарта на обща α - активност - 0,863 Bq/l (стандарт - 0,5 Bq/l). На територията на Пловдивски район за ПВТ BG3G00000NQ018 релевантните стойности на хлориди, калций, цинк, амониеви йони, електропроводимост, нитрити, нитрати, фосфати, натрий, перманганатна окисляемост, манган, са под пределните

стойности, а релевантната стойност на Обща α -радиоактивност е над стандарта .В района на РИОСВ - Пловдив подземно водно тяло BG3G00000NQ018 е в лошо химично състояние.

Отпадни води

Основни източници на отпадъчни води са градските канализационни мрежи и по-големите промишлени обекти, заустващи отпадъчни води в селищните канализации и в открити водни обекти. Непречистените води от населените места са основните замърсители на водоприемниците в района. В част от населените места в Общината са изградени канализационни мрежи, които се стопанисват от ВиК дружеството. Такива са канализация в гр.Първомай. Изградени частични канализации има в редица други населени места, които не се експлоатират от ВиК. Изградените локални пречиствателни станции и съоръжения на територията на общината се поддържат сравнително в добро и задоволително техническо и експлоатационно състояние.

Промишлени води

На територията на Община Първомай, „Бор-Чвор” ООД гр. Пловдив с обект „Млекопреработвателно предприятие” с. Дълбок извор. Има издадено разрешително за заустване на отпадъчните води в р. Тополовска - водоприемник втора категория. Има изградена и въведена в експлоатация пречиствателна станция за биологично пречистване на битови и производствени отпадъчни води. Извършват собствени периодични измервания на отпадъчните води. При извършените контролни проверки не е установено нарушение на ИЕО. „ТЕР - М” ЕАД – гр. Първомай - изградено и въведено в експлоатация съоръжение за пречистване на битови и производствени отпадъчни води. Със средства осигурени по ОП за развитие на селските райони е стартирала реконструкция и разширение на съоръжението с цел да се постигнат ИЕО в РЗ.

Биоразнообразие

Защитена зона по Натура 2000: „Марица Първомай” с код BG0002081

Защитена зона „Марица Първомай” с код BG0002081 е обявена със Заповед №РД-909/11.12.2008 година на МОСВ (ДВ бр. 13/2009 г.). „Марица Първомай” обхваща участък на река Марица в района на град Първомай с крайречни местообитания и земеделски земи разположени около нея. От запад на изток територията му се простира от селата Чалъковци и Поповица до Великан и Ябълково, а от север на юг от Мирово, Градина, Крушево и Добри дол до кв. Дебър, Караджалово и Скобелево. На територията на „Марица-Първомай” са установени са 84 вида птици, от които 22 са включени в Червената книга на България. Мястото осигурява подходящи местообитания за 29 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 26 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Районът на Марица при Първомай е мястото в България, където белочелата сврачка гнезди в най-голяма численост.

Мястото е едно от най-важните в страната от значение за Европейския съюз за опазването на този вид и на късопръстия ястреб.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче”

ЗМ „Находище на блатно кокиче” - с. Винаца е обявена със Заповед № 1938 / 03.07.1970 г. на МГОПС/ с цел да се запази едно от малкото естествени находища в България на блатно кокиче *Leucojum aestivum*/ . Намира се в землището на с. Винаца, Община Първомай с площ 18,6 ха. и обхваща част от горски масив стопанисван и охраняван от Държавно лесничество - гр. Първомай под контрола на РИОСВ - Пловдив. Растението съдържа алкалоида галантамин, който е основен компонент за производството на уникалното българско лекарство „Нивалин” .

Защитена местност „Шарения остров”

Обявена със Заповед № 2122/21.01.1964 г. на КГТП за историческо място. Прекатегоризирано в защитена местност със Заповед № РД-325/31.03.2003 г. на МОСВ, с цел опазване на типична естествено формирала се лонгозна растителност върху островно образование на р. Марица, с обща площ 0,4 ха. Намира се в землището на гр.Първомай. Стопанисва се и се охранява от ДГС – Първомай, под контрола на РИОСВ – Пловдив.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче”

Обявена със Заповед № РД-148/20.03.2006 г. на МОСВ, с цел опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*). Намира се в землището на с.Градина, общ.Първомай, на площ от 2344,417 дка.

Защитена местност „Поповата ада”

Обявена със Заповед №РД-696 от 19.09.2007 г. на МОСВ, с цел опазване на природни местообитания с конзервационна значимост- въртешни лонгозни гори край р. Тунджа и р. Марица и смесени тополови гори край реките; запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица. Намира се в землището на с. Винаца, общ. Първомай, обл. Пловдивска, на площ 178.867 дка.

Природна забележителност „Фосилни находки”

С цел запазването на находището на фосилни находки от гръбначни животни, представители на хоботни бозайници, то е обявено за природна забележителност със Заповед № 36 / 11.01.1968 год. на МГТП с обща площ 9100 ха, обхващащо поземлен и горски фонд в част от землищата на селата Поповица, Ахматово, Богданци, Селци Езерово, Бяла река и Православен, обл. Пловдивска. Най-често намирани в природната забележителност са единични кости, кътни и бивни зъби на мастодонти и дейнотериуми. Намирани са и кости на копитни бозайници. Природната

забележителност се стопанисва и охранява от Община Първомай, Община Садово и ДГС - Първомай и Асеновград под контрола на РИОСВ - Пловдив.

Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност

Мониторинговите пунктове и контролирани обекти в Пловдивска област са на територията на различни общини. За Община Първомай – пунктовете са : Първомай, кв. „Дебър”, участък „Дебър”, р. Марица, р. Мечка, подземна вода – с.Православен.

Извършеният радиологичен мониторинг през разглеждания период 2012-2015г. не установява отклонения в измерените специфични активности на естествените и техногенни радионуклиди в необработваеми почви спрямо характерните за региона стойности.

Измерените стойности за обща бета-радиоактивност на повърхностни води за посочения период са под ПДК (обща бета - 0,5 Bq/l), съгласно *Наредба № Н-4/14.09.2012г.* за характеризирание на повърхностни води. Не се установява изменение на радиологичните характеристики на р. Мечка, вследствие на замърсяване на околната среда.

Резултатите от радиологичния мониторинг, извършен от Изпълнителна агенция по околна среда през последните 6 години, не свидетелстват за наличие на радиационно замърсяване на компонентите на околната среда на територията на община Първомай.

Управление на риска от аварии. Химикали.

Управлението на химични вещества и препарати е свързано с намаляване на риска за здравето на хората и околната среда и предотвратяване на последствията при евентуални промишлени аварии и при работа с опасни химични вещества и препарати. Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на : съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда; намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда; свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяването на големи аварии с опасни химични вещества и препарати и ограничаването на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда предприятия, в които се съхраняват и/ или употребяват химични вещества са длъжни да го класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал” или „Предприятие с висок рисков потенциал”.

На територията на община Първомай е разположена петролна база на ТД „Държавен резерв” гр.Пловдив към ДА „Държавен резерв и военновременни запаси”. Обектът е класифициран като „Предприятие с нисък рисков потенциал”.

2.SWOT - АНАЛИЗ

Най-агрегирано силните страни и слабостите, благоприятните възможности и заплахите за развитие на общината могат да бъдат обобщени в Swot-анализ, като в **силните страни** се изброяват най-важните разполагаеми ресурси, умения, достижения или други предимства, които има завоювани общината, а в **слабите** - се излагат обективните и субективните ограничения (недостиг на ресурси, умения, способности и др.), които възпрепятстват прогресивното развитие на общината до сега и ако не се отстранят могат да повлияят отрицателно и върху бъдещото ѝ развитие.

Въможностите са съвкупност от систематизирани бъдещи благоприятни елементи на външната и вътрешната среда, които ще влияят положително върху бъдещото социално-икономическо развитие на общината, а **заплахите** са онези неблагоприятни елементи на вътрешната и на външната среда, които могат да ограничат, а в някои случаи и да спрат бъдещото развитие на цели отделни сектори от социално-икономическото развитие на общината.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1. Добро транспортно-географско положение, осигуряващо условия за сътрудничество със съседните териториални общности. 2. През Общината преминават важни транспортни коридори, свързващи Европа с Близкия Изток. 3. Общината се намира в сравнително слабо сеизмичен район и благоприятни за строителство територии. 4. Наличие на поземлени ресурси с високи агробиологични качества. 5. Високо биологично разнообразие в общинската територия. 6. Опит и традиции в селското стопанство и висок дял на водни и горски територии. 7. Развита транспортно-комуникационна инфраструктура, осигуряваща условия за	1. Силна концентрация на населението в общинския център гр. Първомай и все още непреодоляна тенденция към обезлюдяване на периферията 2. Проблемно демографско изменение, изразяващо се с намаляващи възможности за естествено възпроизводство, миграция и застаряване и намаляване на населението, в т.ч. и в трудоспособна възраст. 3. Развитие на негативни процеси в пазара на труда, изразяващи се в: нарастване равнището на безработицата и намаляване на заетите; слабо нарастване на жизненото равнище на населението. 4. Забавяне на растежа и обновяването на предприятията в нефинансовия сектор. 5. Липса на достатъчно техника и

връзки между отделните общини на областта и със съседните области. 8. Запазено ниво в инвестициите и ръст на продукцията в преработващата промишленост, селското стопанство и др. сектори. 9. Относително богато наличие на значими културни, исторически и археологични паметници и непроучени ресурси . 10. Добре развита социална инфраструктура, съобразена с обслужваното население и населените места. 11. Наличие на достъп до интернет и други комуникационни възможности във всички селища на общината. 12. Реализира се проект за решаване на проблемите с канализацията на общината и пречистване на отпадните води 13. Реализирани са проекти по ПРСР за подобряване на питейното водоснабдяване на селата. 14. Добър опит в подготовката и реализацията на проекти по оперативните програми на ЕС и ПРСР	финансови средства за обработване в селското стопанство. 6. Неефективно производство, нарушена връзка между наука, производство и пазар. 7. Ниско ниво на организираност на производителите, липса на действени организационни структури на местно ниво. 8. Неизползвани еко и етно възможности за развитие на туризма. 9. Липса на комплексен продукт за туристическата дестинация „Първомай“. 10. Липса на информационно обслужване на сектор туризъм. 11. Съществува ясно изразена неравномерна териториална дислокация на учебните заведения в Общината. 12. Ограничен брой спортни обекти и съоръжения. 13. Недостатъчно използване на природните дадености за производство на ел.енергия. 14. Проблеми в развитието на ВиК сектора, изразяващи се в: недобра канализационна мрежа; високи загуби при преноса на питейна вода. 15. Недостиг от финансов ресурс за поддържане на техническата инфраструктура.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
1.По-широко използване на възможностите на европейските фондове (чрез добре обосновани и подготвени	1.Подценяване на възможностите за работа по проекти, финансирани по оперативни програми, съфинансирани със

проекти) за подобряване на жизнената среда и качеството на човешкия капитал, административния капацитет на публичните институции, конкурентоспособността и интелигентността на икономиката чрез развитие на предприемачеството, използващо най-новите постижения на науката. 2. Повишаване инвестиционния интерес и разкриване на нови предприятия. 3. Развитие на екологичен, културен и селски туризъм. 4. Преструктуриране на икономиката в селата към неземеделски дейности и усвояване на пустеещите земи. 5. Увеличение на поливните площи. 6. Възможности за използване формите на публично-частното партньорство. 7. Привличане на инвестиции за развитие на МСП и внедряване на екологични нови производства. 8. Въвеждане на нови технологии в селското стопанство и промишлеността, обвързване с производството, създаване и развитие на клъстър на селскостопанските производители в общината. 9. Развитие на интензивното земеделие. 10. Развитие на биологичното производство 11. Развитие на производството на билки и гъби. 12. Създаване на интернет базирана	средства на ЕС. 2. Задълбочаване на неорганизираността на производителите, което да доведе до загуби на пазар и нереализация на продукция. 3. Недостатъчни инвестиции в културно-историческото наследство и туризма. 4. Слаба активност на НПО и бизнеса за месно развитие. 5. Заплаха от продължаващо увеличение на вътрешно-общностните различия, особено между гр. Първомай и селата на общината.
--	---

система за набиране на информация за ресурсите и предлаганите продукти и услуги в областта на екотуризма. 13. Създаване на регионални екотуристически продукти и тематични маршрути. 14. Разширяване привличането на туристи чрез представяне на бита, фолклора, празниците и обичаите в селата от общината. 15. Повишаване енергийната ефективност в Общината. 16. По-пълноценно използване на природните ресурси за производство на енергия , вкл. за сградите, общинска собственост.	
--	--

3.СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

3.1. Мисия и визия за развитие

Стратегическата част на Плана е разработена на базата на извършения анализ, като процесите и тенденциите са разгледани по отношение на тяхната устойчивост във времето. При разработването на стратегическата част в Плана за развитие на община Първомай са използвани метода на еквивалентността и метода на конверсията и са планирани интервенции, както за преодоляване на идентифицираните слабости, така и за развитие на потенциала на общината. Предложените цели, мерки и проекти са фокусирани върху специфични местни ресурси и възможностите за развитие, като е отчетена близостта на община Първомай до областния център Пловдив и близостта до трансгранични коридори.

МИСИЯ:

„Интензивно и устойчиво развитие на Община Първомай, като желано място за живот и икономическа дейност”

Визията за развитие на община Първомай, акцентира върху два основни аспекта: повишаване качеството на живот и развитие на условията за икономическо развитие. Нейното формулиране е подчинено на логиката на визията на Областната стратегия за регионално развитие на област Пловдив и отчита насоките в националните стратегически документи за периода 2014-2020. Визията за развитие на общината се формулира като:

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ:

„Изграждане и развитие на ефективна административна среда, с висок капацитет и институционална устойчивост, предоставяща бизнеса услуги в подкрепа на гражданското общество, неправителствените организации и бизнеса, за постигане целите на Европейска кохезия, чрез повишаване качеството на живот и условията за икономическо развитие в Община Първомай“

3.2. Приоритети, цели, мерки и проекти

За постигането на визията за развитие на община Първомай на база на социално-икономическия анализ и секторните SWOT анализи е идентифицирана следната стратегическа цел:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

„Създаване на нови условия за подобряване на климата за развитие на местната икономика и физическата среда за живот на хората, съпроводени от повишаване на заетостта и доходите на населението, чрез предоставяне на висококачествени административни услуги и балансирано развитие на територията”

При извеждането на стратегическите цели и приоритети в областната стратегия е приложен принципа на необходимостта и приемствеността – базират са на текущия анализ на състоянието и на стратегическите цели за текущия период. Запазва се и принципът за необвързаност на даден приоритет с конкретна стратегическа цел.

Всеки един приоритет съответства на стратегическа цел, изведена в резултат от анализа на необходимостта и специфичните потребности на общината. Определени по тази логика стратегически цели и приоритетите на община Първомай за периода 2017 – 2020 година:

- Подобряване на качеството на живот на населението
- Развитие на устойчива икономика
- Повишаване на качеството на административното обслужване

Всеки един от приоритетите е пряко подчинен на конкретната стратегическа цел, като заложените в него мерки допринасят за комплексното постигане на целите, доколкото съдържанието им има взаимно допълващ се характер. По-долу е представена и структурата на целите, мерките и проектите, чрез които ще се реализират стратегическите приоритети на община Първомай.

ПРИОРИТЕТ №1.

ПОДОБРЯВАНЕ УСЛОВИЯТА И КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ

Качествените човешки ресурси представляват важно конкурентно предимство на общинската икономика и следва целенасочено да бъдат развивани, като се отчитат перспективите и тенденциите в икономическото развитие. Подобряването на образователно-квалификационните характеристики, интеграцията на лицата отпаднали от пазара на труда, на маргинализираните групи (лицата с увреждания и етническите малцинствени групи), предоставянето на качествени социални и медицински услуги, опазването на природното и културно-историческото наследство, подобряване на възможностите за отдих и спорт, както и подобряването на инженерната и техническата инфраструктура, развитие на енергийна ефективност и сигурност са основни фактори за повишаването качеството на живот и привлекателността на общината и населените места. Главните причини за безработицата в общината са липсата на квалификация, образование и несъответствието за образователния ценз на безработните с изискванията и потребностите на работодателите. За намаляване мащабите на съществуващия дисбаланс на пазара на труда следва да бъдат развивани професионалните компетенции на зетите и безработните, паралелно със стимулирането на икономическата активност на бизнеса и разкриването на нови работни места.

За изпълнение на целта е предвидена подкрепа за интеграция на лицата в неравностойно положение по икономически, физически или етнически причини. Планираните интервенции са насочени към:

- Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги в това число и в детските заведения, както и намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище.
- Подобряване достъпа до учене през целия живот.
- Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете.
- Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта и създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси.
- Инвестиции за създаване на достъпна градска среда, подобряване на възможностите за заетост и осигуряване на достъп до качествени социални услуги за лицата с физически увреждания.

Развитието на обществената инфраструктура и осигуряване на привлекателна градска среда е изключително в компетенциите на общинската администрация. Обществената инфраструктура има ключово значение за предоставяне качествени административни, образователни, здравни и социални услуги и за създаване на условия за пълноценен културен живот за местната общност. Ангажименти на общинската администрация са свързани с изграждането и поддържането на местната пътна инфраструктура, включително уличната мрежа в населените места и обществените паркове, участие в развитието на водоснабдителната и канализационната мрежа, подобряване на инфраструктурата за управление на отпадъците, повишаване на енергийната ефективност и насърчаване използването на възобновяеми източници на енергия. Ключов проблем пред общинската администрация е осигуряването на финансови ресурси за реализиране на инфраструктурни проекти и за поддръжката на наличната инфраструктура.

Основните усилия на община Първомай ще са насочени към:

- Подобряване характеристиките на пътната мрежа и осигуряване на достъп до населените места, като приоритетни са ремонта на общинската пътна мрежа и изграждането на пътни връзки със съседните общини.
- Осигуряване на достатъчно количество и качество питейна вода и обхващане в канализационната мрежа на населените места в общината.
- Съхраняване на природната среда и отстраняване на старите замърсявания, поддържане на стандартите за качество на атмосфера, почви, повърхностни и подземни води, опазване на биологичното разнообразие и интегриране на екологичната политика с политиката а насърчаване на местната икономика.
- Намаляване на публичните разходи за енергия, повишаване на енергийната ефективност, насърчаване прилагането на енергоспестяващи технологии в частния сектор, както и използването на енергия от ВИ, чрез изграждане и

развитие на умни разпределителни мрежи за ниско и средно напрежение, включително подкрепа за трансфер на иновации.

В населените места са планирани инвестиции за подобряване на градската среда, чрез реализация на проекти за подобряване на уличната мрежа и развитие на обществените паркови пространства. В момента се реализират инвестициите за развитие на водоснабдителната и канализационната инфраструктура, като „Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Пловдив ще стопанисва и осъществява поддръжката на ново изградената инфраструктура. Изграждането на пречиствателни съоръжения за отпадни води ще се изпълнява според изискванията на Директива 91/271ЕЕС на Европейския съюз, Рамковата директива по водните въпроси и Конвенцията за защита и използване на трансграничните водни течения, като се отчита трансграничния характер на замърсяването на река Марица. Община Първомай се ангажира с експертно участие на регионално ниво за интегрирано управление на водните ресурси. Планираните интервенции за развитие на екологичната инфраструктура са насочени към подобряване третирането на битовите и промишлените отпадъци, в съответствие с провежданата национална политика за опазване на околната среда. Развитие на стратегия за управление на отпадъците и въвеждането на регионален принцип на е ангажимент на Община Първомай и предвид на недостига на собствени финансови ресурси и високата ценова чувствителност на населението по отношение на събираните такси за сметосъбиране, депониране на отпадъците и отстраняване на замърсявания, са силно ограничени възможностите за подобряване качеството на тази услуга. Предвижда се да се увеличат разходите на община Първомай във връзка с управлението и финансирането на регионалното депо за твърди битови отпадъци, както и изграждане на площадка за претоварване, което обслужва общината.

В рамките на приоритета могат да бъдат открити няколко взаимосвързани елемента, които задават основата за идентификация и определяне на мерките по стратегическата цел.

Мерките и дейностите в Приоритет № 1: „Подобряване на условията и качеството на живот“ са:

Мярка 1.1. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на човешкия потенциал

В на тази мярка са представени дейности, ориентирани към повишаване качеството на образованието и подобряване системата за продължаващо обучение с акцент върху мероприятия свързани с процеса на създаване на заетост и интеграция и защита на рискови групи. Мярката включва следните основни дейности:

1.1.1. Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги

1.1.2. Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище

1.1.7. Подобряване достъпа до учене през целия живот

1.1.3. Подобряване качеството на предлаганите услуги и битовите условия в детските заведения

1.1.4. Създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси

1.1.5. Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта

1.1.6. Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете

Мярка 1.2. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на инженерна техническа инфраструктура

Един от основните компоненти на качеството на живот е техническата инфраструктура в населените места от община Първомай. Следва да се отбележи, че тук са съсредоточени основните инфраструктурни проекти, които Общината следва да реализира за постигане на целите и конкретно в настоящата приоритетна цел. Отделни елементи от тази инфраструктурна мярка не са под прякото въздействие на Общината, като орган на местната власт (например електропреносната мрежа не е ангажимент на общината и тя не може директно да повлияе върху нея) същевременно в рамките на мярката е заложено Община Първомай да проведе определени междуинституционални и координационни дейности, които да допринесат за качествена инфраструктура дори и в случай на косвено въздействие в посока нейното подобряване. Предвидените в мярката дейности са представени както следва:

1.2.1. Подобряване качеството и ефективността на ВиК инфраструктурата в общината

1.2.2. Развитие на екологичното и съвременно третиране на отпадъците

1.2.3. Превенция от природни рискове

1.2.4. Изграждане и поддържане на съвременна комуникационна мрежа

1.2.5. Подобряване на транспортната свързаност в Общината

1.2.6. Подобряване състоянието на сгради публична собственост и такива с обществено значение

1.2.7. Развитие на дребномащабна и съпътстваща инфраструктура

1.2.8. Изграждане и поддържане система за мониторинг и контрол върху замърсители

Мярка 1.3. Подобряване качеството на живот, чрез опазване и развитие на природното, културно и историческо наследство

Мярката е ориентирана към развитие на специфична част от инфраструктурата в общината, насочена към подобряване качеството на духовния живот и развитие на

възможностите за културно израстване. Следва да се отбележи, че включените в нея дейности и конкретни проекти могат да намерят израз и в реализиране на техния икономически потенциал, особено чрез развитието на туризма.

1.3.1. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие

1.3.2. Развитие, опазване и поддържане на културно-историческо наследство

1.3.3. Развитие на общинската културната инфраструктура и подобряване на възможностите за достъп до услуги от областта на културата

1.3.4. Създаване и развитие на практики за провеждане на културно-масови мероприятия

Мярка 1.4. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване социалните услуги в общината

Подобряване качеството на социалните услуги е от съществено значение като се вземат предвид съществуващите негативни социални и демографски тенденции в Общината. Независимо от перспективата тези тенденции да затихват, техните последици трябва възможно най-бързо да бъдат елиминирани или негативните им социално-икономически и чисто-човешки измерения да бъдат овладяни и систематизирани. В хода на тази логическа линия социалните услуги се явяват не само съществен показател за качеството на живот в общината, но и стратегически елемент от структурата на приоритета свързан с развитие качеството на живот на населението в Общината като цяло. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

1.4.1. Социална интеграция на маргинализирани общности

1.4.2. Развитие на общинската социална мрежа

1.4.3. Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи

1.4.4. Активно включване на уязвими групи в обществения и икономически живот

Мярка 1.5. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване

Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване. Следва да се уточни, че осигуряване на качествено здравеопазване е обект на концепцията за здравна рамка на Министерство на Здравеопазването в рамките на която Общината има спомагателни функции. Поради важността на сектора за развитието на територията и в частност за самото население на Община Първомай, обаче, тук здравеопазването е изведено като самостоятелна мярка. Общинската администрация на практика може да осъществи координационни действия и да подпомогне осигуряването на качествено здравеопазване за населението не само чрез директни инвестиции. Органите на местната власт се явяват своеобразен

посредник във взаимоотношенията на заинтересованите и засегнати лица на местно равнище и представителите на държавната власт и националните институции. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

1.5.1. Инвестиране в здравна инфраструктура

1.5.2. Създаване и популяризиране на превантивни мероприятия

Мярка 1.6. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване възможностите за отдиш и спорт

Развитието на възможностите за отдиш и спорт са неразривно свързани с условията за намаляване на миграцията и създаване на възможности за специфична икономическа активност в Общината. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са

1.6.1. Развитие и поддържане на места за масов отдиш

1.6.2. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време

1.6.3. Създаване и развитие на практики за провеждане на спортни състезания и мероприятия

Мярка 1.7. Развитие на енергийната ефективност и енергийна сигурност.

Мярката пряко с хоризонталните приоритети на ЕС и специфичните приоритети за развитие на икономиката, ориентирани към енергийно независима икономика и енергийна сигурност. Същевременно следва да се отбележи и това, че изискванията на националното и европейското законодателство относно постигане на определен клас енергийна ефективност на публични сгради само по себе си предполага реализиране на проекти с подобна насоченост.

Анализът направен в Областната стратегия показва нееднозначно, че областта, като цяло, разполага с достатъчно природни дадености за развитие на ВЕИ, колосалната част от които не се рационализират. В рамките на Общината са на лице редица възможности за производство на електроенергия от слънчева енергия, както и използването на геотермални източници за производство на енергия. На тази мярка са:

1.7.1. Осигуряване на енергийна ефективност

1.7.2. Развитие производството на електроенергия от възобновяеми източници

1.7.3. Развитие и поддържане на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съпътстващата ги инфраструктура

Мярка 1.8. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване качеството на живот в общината.

Мярката има характер на „Техническа помощ“ при реализирането на мерките от приоритетната ос и се явява хоризонтален подход при формулиране логиката на всеки един от приоритетите в Общинския план за развитие на Община Първомай за 2014 – 2020 г. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на територии и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета.

Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

1.8.1. Провеждане на активна между институционална координация при реализиране на политиките на общината в областта на заетостта, образованието и социалната сфера

1.8.2. Прилагане на интегриран подход за териториално развитие на населените места в общината

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общинския бюджети. Всяка дейност към съответната мярка включва в себе си набор от конкретни проекти, чието осъществяване ще доведе до реализирането на дейността, а комплексно и до реализирането на самата мярка и приоритет. Отделните проектни намерения, с индикативен характер са обект на систематизиране и остойностяване във финансовата таблица, приложение към настоящия Общински план за развитие. Този подход е следван и при разписването и представянето и на останалите приоритети в Общинския план за развитие на Община Първомай 2014 – 2020 г.

ПРИОРИТЕТ №2.

УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Постигането на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика, се явява ключов параметър и за повишаването качеството на живот в община Първомай. Планираните интервенции в приоритета са насочени в развитието на диверсифицирана и устойчива местна икономика, чрез реализиране на потенциала и ресурсите на общината за икономическо развитие. Предвижда се насърчаване възникването и развитието на бизнес на съвременно технологично ниво, развитието на туристическия отрасъл, като алтернативен стопански сектор и пазарно ориентирано селско и горско стопанство.

Особен акцент при определянето на мерките са постигане на икономическа конкурентоспособност е поставен във възможността да се търси цялостно повишаване качеството на бизнес средата, чрез повишаване на характеристиките благоприятстващи развитието на бизнес инициативи и привличане на инвеститори. В това отношение особено място заема стимулиране развитието на селското стопанство като традиционен

отрасъл в областта, от една страна, и осигуряване на техническа и инженерна инфраструктура за реализиране на бизнес от друга. Привличането на външни инвеститори ще се осъществява предимно чрез развиване на индустриалната зона, поради което изисква развитието на капацитет на общинско ниво за промоция и целенасоченото привличане на външен бизнес в общината, базирана на местните ресурси. Акцентът е върху привличането на бизнес на съвременен технологичен ниво и внедряване на технологии в местните компании, като важен фактор за конкурентноспособността на общинската икономика и задържане на високообразованото местно население. Не са пропуснати изведените в приоритет в европейската стратегия ЕВРОПА 2020 и Национални стратегически документи Мерки за насърчаване на клъстеризацията и бизнес мрежите. Както бе отбелязано в анализа към настоящият момент те нямат масов характер и ефектите от тях са спорадични, но наличието им като добри практики може да бъде основа за интензивен растеж през периода 2017 – 2020 година. Отчетени са ограничените възможности на Община Първомай пряко да участва в местната икономика, като усилията са насочени към подкрепа за бизнеса чрез изграждане на сътрудничество с предприемачите при усвояването на финансови средства от фондовете на ЕС, съвместни маркетингови инициативи за разширяване на бизнес контактите и развитие на публично- частни партньорства.

Важен инструмент за подобряването на конкурентноспособността, както на ниво отделна компания, така и на ниво общинска икономика е активното сътрудничество и кооперирането със съседните общини и реализация на проекти с регионално значение. Мерките и дейностите в рамките на Приоритет № 2. Устойчиво икономическо развитие са, представени в съответствие с възприетия подход от представяне мерките и дейностите в Приоритет № 1

Мярка 2.1. Развитие на устойчива икономика.

Ключовата позиция на местната икономика за развитие и благоденствие на територията е базисно изискване. Икономическото развитие на региона е пряко свързан с доходите на населението, икономическата и инвестиционна активност и нарастването на собствените приходи в общинския бюджет. От една страна нарастването на доходите на населението само по себе си е фактор за повишаване общия стандарт на живота и подобряване на редица жизнени показатели, върху които Общинската администрация няма възможност за пряко влияние. От друга нарастването на собствените приходи на общината ще даде възможност да се реализират проекти без Общината да бъде зависима от наличието или интензитета на обявяване на различни програми с грантово финансиране от ЕС, каквато е ситуацията към края на програмния период 2007 – 2013 година. Същевременно следва да се отбележи, че развитието на икономиката в Общината само по себе си не е обект на пряко въздействие. Общинската администрация може да подпомогне процесите по създаване на условия за развитие на предприемачеството или привличане на инвеститори, но не може директно да се ангажира с повишаване икономическата активност.

В този контекст, предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината

2.1.2. Насърчаване на предприемачеството

2.1.3. Насърчаване на иновациите

2.1.4. Подпомагане на бизнес клъстерите, изграждането и развитието на бизнес мрежи и кооперирането

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общински бюджети. Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината.

Тук е мястото да се отбележи, че в рамките на анализа бяха идентифицирани възможности за обособяване и целенасочено развитие на три обособени икономически сектора в икономиката на Общината. Мястото на тези обособени сектори са обект на стратегически интерес за реализиране на техния потенциал и те намират място в самостоятелни Приоритетни оси на Общинския план за развитие на Община Първомай. Първият от тези сектори с висок потенциал за икономически растеж е туризмът. Следва да се отбележи, че туризмът не е представен със сериозен генериран доход в рамките на общината през периода на анализа и през изминалия планов период 2007 – 2013 година.

Това създава възможност община Първомай да се възползва от съвместните маркетингови мероприятия, като развие туристически продукти на местна почва и ги включи в регионалните туристически продукти на областта. Наличие на транспортна инфраструктура, в т.ч. и ново изградената магистрала Марица, в съчетание с големият туристопоток насочен към околните общини, който неизбежно минава през територията на Община Първомай. Това създава възможности за интензивно развитие на туристически обекти, тъй като практиката в световен мащаб показва че мерките за „отклоняване на туристи” дават значително по-високи резултати от тези за първоначалното им привличане. Следва да се има предвид, че от подобни мерки няма да пострада икономиката на съседните общини, тъй като характера на туристическите услуги, които могат да бъдат предложени в рамките на общината са продуктово различни и ще имат характер на диверсификация на туристическия продукт, а не на негов заместител. Така на практика Община Първомай може да се възползва от съществуващия туристически поток, като същевременно разнообрази и подобри структурата и съдържанието на туристическия продукт с който се е наложил в региона.

Действията в посока развитие на сектора се благоприятстват и от развитието на регионалния туризъм - през територията на общината минава основния поток от

туристи, който е сравнително стабилен през цялата година.. Значителният потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм стои неоползотворен. Недостатъчно оползотворен е и уникалният термо-минерален ресурс на района, практиките за спортен и селски туризъм и други.

Независимо от възможностите в тази насока, на лице са редица слабости, с които следва да се справи общината в следващият период на планиране. Такива са необходимостта от изграждане и подобряване на техническата и съпътстващата инфраструктура за оказване на туристическата услуга, липсата на качествена диверсификация на туристическия продукт за общината като цяло и много други. Именно за това, туризмът и неговото развитие са отразени в мерки ориентирани към подпомагане процеса на целенасочено интензивно и интегрирано развитие.

Мярка 2.2. Изграждане на техническата, комуникационната и прилежаща инфраструктура към туристическите обекти в общината.

За привличането на туристопотока основната роля на Общината се свежда до създаване на условия за посещаване на основните обекти с туристически потенциал и облагородяване на заобикалящата ги среда. В този контекст, предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

2.2.1. Изграждане на основна инфраструктура към туристическите обекти в общината

2.2.2. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината.

2.2.3. Популяризиране на местните туристически продукти на национално и международно ниво

Основен източник за изпълнение на мярката са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общинския бюджети. Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината. Тук следва отново да се отбележи, че развитието на туризма като ключов стратегически икономически сектор в Общината е и предпоставка за последващо нарастване на собствените приходи на общината. Първоначалната инвестиция свързана с развитието на обектите с потенциал за туристически интерес и генериране на собствен туристопоток, обаче е свързан пряко с конкретни инвестиции на общината в развитието на тези обекти.

Развитието на сектора селско стопанство е от стратегическо значение, както за диверсификация на икономиката на , така и при осигуряването на стабилност на пазара на труда и суровинна база за развитие на преработвателната промишленост в общината. Основните насоки, към които ще се насочат усилията в рамките на периода 2017-2020 година се базират на възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал: оползотворяване на всички природни ресурси. Така ще се създаде добра основа за развитие на животновъдството.

Мерките и дейностите в рамките на икономически отрасъл в община са:

Мярка 2.3. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство

- 2.3.1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал
- 2.3.2. Стимулиране производството и преработката на земеделски продукти с висока добавена стойност и пазарен потенциал
- 2.3.3. Инвестиции в развитието на горските райони и подобряването на жизнеспособността на горите
- 2.3.4. Привличане на инвеститори
- 2.3.5. Стимулиране разнообразяването на неземеделските дейности

Основен източник за изпълнение на мярката по стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общински бюджети.

Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината. Развитието на сектор лека промишленост е също от стратегическо значение за общината. Основните насоки, към които ще се насочат усилията в рамките на периода 2017- 2020 се базират на реализирането на потенциала на общината в леката промишленост, чрез привличането на нови инвестиции и създаване на предпоставки за устойчиво ѝ развитие. Мярката включена в плана е адаптирана съобразно съществуващите специфични инструменти, за развитие на сектора, като например изграждане на клъстер – „Лека промишленост – Първомай”. Синхронизацията на дейностите за постигане на целта в случая е свързана със заложените в Европейската стратегия ЕВРОПА 2020 конкретни инструменти за развитие на икономиките на страните членки, като клъстерния и мрежовия подход са залегнали в основата на тази стратегия.

Мярка 2.4. Развитие на леката промишленост

- 2.4.1. Насърчаване на местния икономически потенциал за развитие на леката промишленост в общината
- 2.4.2. Насърчаване на предприемачество в конкретни сектори (преработвателна, хранителна) на леката промишленост
- 2.4.3. Изграждане на регионален/общински клъстер „Лека промишленост”

Основен източник за изпълнение на мярката и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общинския бюджети. Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив

растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината. Следва да се има предвид, че общината разполага и със специфични ресурси за реализиране на приоритета. В рамките на развитието на леката промишленост могат да бъдат използвани налични сградни фондове. Подобни възможности могат да облекчат ролята на общината при реализиране на дейностите по изпълнение на предвидените в приоритета дейности и задачи.

ПРИОРИТЕТ № 3.

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБСЛУЖВАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

Развитието на административния капацитет на общинска администрация е свързан с целенасочено обучение на служителите и повишаване на практическия им опит, чрез споделяне на опит и работа в експертни мрежи на регионално, национално и международно равнище. Качеството на публичните услуги е свързано с повишаване квалификацията на заетите в общинска администрация, намаляване на бюрокрацията и повишаване на прозрачността в управлението.

Интервенциите са фокусирани върху подобряване професионалните компетенции на служителите, подобряване на техните умения за работа с информационни технологии и подобряване на чуждоезиковите им умения, като залог за качествено административно обслужване. Специален акцент е поставен върху развитие на капацитета за управление на проекти за финансиране от Структурните фондове на ЕС, участие в регионалната политика и изграждане на административен капацитет за подкрепа на бизнеса и икономическото развитие. Като ключова институция на местно ниво в процеса на планиране и усвояване на средствата от фондовете на ЕС, Общинската администрация следва да развива капацитет в тази област, като се ангажира със споделяне на експертиза с местния неправителствен сектор. От изключителна важност за успешното усвояване на ресурсите е изграждането и съхраняването на административни структури и експерти, създаването на местни и участието в регионални партньорства. Предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202).

Мярка 3.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай

Участието в партньорски мрежи на ръководно и експертно ниво важен инструмент за повишаване на професионализма, подобряване на достъпа до информация и реализиране на над общински инициативи. Конкретните мерки и включените в тях дейности са насочени именно към подобряване тези характеристики на административния капацитет, както и към развитие на електронните услуги за граждани и бизнеса, елемент от стратегията за развитие на електронно управление на

Национално и Европейско равнище. Тъй като това не може да се реализира без прилагане на стратегически подход, първата мярка от набора мерки за постигане целите на приоритета е Мярка 6.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай. Включените в мярката конкретни дейности са:

3.1.1. Осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията

3.1.2. Насърчаване участието на гражданското общество в управлението

3.1.3. Повишаване на информираността на гражданите

3.1.4. Насърчаване и активно развитие на междуобщинското сътрудничество предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202).

Мярка 3.2. Предоставяне на комплексни административни услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление

Мярката и включените в нея дейности са директно подчинени на концепцията за предоставяне на качествени и съвременни административни услуги от страна на общинската администрация. Те по хоризонтален начин допълват и следата за развитие на бизнеса и условията на живот в рамките на населените места в Общината. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

3.2.1. Развитие и надграждане на информационната инфраструктура за предоставяне на административни услуги

3.2.2. Въвеждане на нови и подобряване на съществуващите услуги

3.2.3. Развитие на комуникационната система на междуинституционално ниво

Мярка 3.3. Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от фондовете на ЕС и други източници на донорска подкрепа.

Мярката се явява ключова за изпълнението на целия набор от приоритети в Общинския план за развитие на Община Първомай. На практика основният източник на финансови ресурси с който разполагат органите на местната власт се ограничава преди всичко с тези от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС и Европейския фонд за развитие на земеделието и селските райони. Като се вземат предвид тези обстоятелства естественото доразвитие и надграждане на натрупания до момента опит следва да се търси не само в директно реализиране на проекти от фондовете на ЕС, но и в подпомагане на гражданското общество и бизнеса на територията на Общината в процеса на реализация на проекти, които подпомагат постигането на целите на Общинския план за развитие. По този начин Общината не само ще разшири и надгради опита придобит в работата до този момент по програми за безвъзмездна финансова

помощ, но и ще подпомогне местното население и бизнес в този процес. Друг аспект, който е взет предвид при формирането съдържанието и структурата на мярката е възможността за изграждане на партньорски мрежи за работа по проекти с финансиране от други финансови източници и хоризонтални програми на ЕС, в които се изисква наличието на партньор/партньори. Независимо от това, че подобна практика не е широко разпространена в българските общини (с изключение на реализираните проекти по Финансовия механизъм за трансгранично сътрудничество), подходът е позитивен и може да допринесе допълнително за успешното реализиране на Общинския план за развитие в неговата цялост.

3.3.1. Изграждане и поддържане на административен капацитет за работа по Европейски и международни програми в рамките на общинската администрация

3.3.2. Осигуряване на достъпна и качествена информация за средства от ЕС и стимулиране подготовката и реализацията на проекти

Мярка 3.4. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за ефективно и ефикасно усвояване на средства по донорски програми на територията на общината.

Аналогично на останалите Приоритети представени по-горе, мярката има смисъла на „Техническа помощ” за реализиране на приоритета. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета. В рамките на тази мярка е предвидено и изграждането на база данни с потенциални партньори на общината за работа с европейски програми и проекти, които същевременно могат да бъдат трансформирани и в база с потенциал за развитие на примера на партньорски отношения за взаимопомощ (практика за което съществува през последните 5 – 6 години в повечето развити европейски страни).

3.4.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики, реализацията на които е свързана с усвояване на средства от донорски източници

3.4.2. Междуобщинско и международно сътрудничество за трансфер на опит и добри практики при усвояването на средства от донорски източници

Заложените конкретни дейности в рамките на тази мярка са: Основни финансови инструменти за реализирането на приоритетната ос са новата ОП „Добро управление” (ОПДУ), Програмата за развитие на селските райони през периода 2014-2020 година. На лице са и допълнителни донорски програми на хоризонтално европейско ниво и допълващи финансови механизми, ориентирани към повишаване капацитета на администрациите и трансфера на добри практики и иновации в

Необходимо е да се направи уточнението, че един приоритет, може да се отнася и да подпомага осъществяването на една, или няколко общи стратегически цели. Същото произтича от необходимостта за прилагане на интеграционен подход при решаването на задачите свързани с регионалното развитие. С оглед на това,

представената концептуална рамка за визия и стратегически цели на Общинския план за развитие на община Първомай следва да се разбира като комплексен инструмент, логиката на който може да бъде представен нагледно чрез дървото на целите.

4.ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Стойностите и сумите, посочени в Индикативната финансова таблица (са в хиляди български лева.

Обобщено разпределението на необходимите средства за изпълнение на заложените дейности, по приоритетни оси са, както следва:

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА - ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2017- 2020Г.

ПРИОРИТЕТ/Специфична цел/ Мярка / Проект	Общо	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране	
		Общински бюджет	МПФ	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове Фирми	Общ дял (%)
Всичко средства	131 200,00	2 955,00	0,00	10,83%	14 985,0	29,02%	87 110,00	165,01%	1 000,00	0,95%	3 800,00	6,15%
Приоритет №1: Подобряване условията и качеството на живот	105 100,00	2 710,00	0,00	0,03	14 660,00	0,14	83 730,00	0,80	1 000,00	0,01	3 000,00	0,03
Специфична цел 1: Развитие на човешкия потенциал	105 100,00	2 710,00	0,00	2,58%	14 660,0	13,95%	83 730,00	79,67%	1 000,00	0,95%	3 000,00	2,85%
Мярка 1: Подобряване качеството на живот, чрез развитие на човешкия потенциал	4 000,00	115,00	0,00	2,88%	595,00	14,88%	3 290,00	82,25%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.1.1. Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги;	200,00			0,00%		0,00%	200,00	100,00%		0,00%		0,00%
1.1.2. Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.1.3. Подобряване качеството на предлаганите услуги и битовите условия в детските заведения;	2 500,00	50,00		2,00%	400,00	16,00%	2 050,00	82,00%		0,00%		0,00%
1.1.4. Създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси;	500,00	25,00		5,00%	75,00	15,00%	400,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.1.5. Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта;	100,00	5,00		5,00%	15,00	15,00%	80,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.1.6. Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

системата на практиките и стажовете;												
1.1.7. Подобряване достъпа до учене през целия живот;	300,00	15,00		5,00%	45,00	15,00%	240,00	80,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.2. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на инженерна техническа инфраструктура.	70 200,00	1 485,00	0,00	2,12%	10 155,00	14,47%	57 560,00	81,99%	0,00	0,00%	1 000,00	1,42%
1.2.1. Подобряване качеството и ефективността на ВиК инфраструктурата в общината;	32 000,00	950,00		2,97%	4 800,00	15,00%	26 250,00	82,03%		0,00%		0,00%
1.2.2. Развитие на екологичното и съвременно третиране на отпадъците;	3 500,00	125,00		3,57%	525,00	15,00%	2 850,00	81,43%		0,00%		0,00%
1.2.3. Превенция от природни рискове;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 650,00	82,50%		0,00%		0,00%
1.2.4. Изграждане и поддържане на съвременна комуникационна мрежа;	2 500,00			0,00%		0,00%	1 500,00	60,00%		0,00%	1 000,00	40,00%
1.2.5. Подобряване на транспортната свързаност в Общината;	25 000,00	250,00		1,00%	3 750,00	15,00%	21 000,00	84,00%		0,00%		0,00%
1.2.6. Подобряване състоянието на сгради публична собственост и такива обществено значение;	3 000,00	50,00		1,67%	450,00	15,00%	2 500,00	83,33%		0,00%		0,00%
1.2.7. Развитие на дребномащабна и съпътстваща инфраструктура;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 650,00	82,50%		0,00%		0,00%
1.2.8. Изграждане и поддържане система за мониторинг и контрол върху замърсители;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		
Мярка 1.3. Подобряване качеството на живот, чрез опазване и развитие на природното, културно и историческо наследство.	7 000,00	180,00	0,00	2,57%	1 020,00	14,57%	5 800,00	82,86%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

1.3.1. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие;	500,00	5,00		1,00%	45,00	9,00%	450,00	90,00%		0,00%		0,00%
1.3.2. Развитие, опазване и поддържане на културно-историческо наследство;	2 500,00	25,00		1,00%	375,00	15,00%	2 100,00	84,00%		0,00%		0,00%
1.3.3. Развитие на общинската културната инфраструктура и подобряване навъзможностите за достъп до услуги от областта на културата;	3 000,00	50,00		1,67%	450,00	15,00%	2 500,00	83,33%		0,00%		0,00%
1.3.4. Създаване и развитие на практики за провеждане на културно-масовимероприятия;	1 000,00	100,00		10,00%	150,00	15,00%	750,00	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.4. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване социалните услуги в общината.	4 100,00	185,00	0,00	4,51%	685,00	16,71%	3 230,00	78,78%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.4.1. Социална интеграция на маргинализирани общности;	500,00	10,00		2,00%	75,00	15,00%	415,00	83,00%		0,00%		0,00%
1.4.2. Развитие на общинската социална мрежа;	3 000,00	150,00		5,00%	450,00	15,00%	2 400,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.4.3. Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи;	100,00	15,00		15,00%	85,00	85,00%		0,00%		0,00%		0,00%
1.4.4. Активно включване на уязвими групи в обществения и икономически живот;	500,00	10,00		2,00%	75,00	15,00%	415,00	83,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.5. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременен и качествено здравеопазване.	3 100,00	300,00	0,00	9,68%	450,00	14,52%	2 350,00	75,81%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.5.1. Инвестиране в здравна инфраструктура;	2 500,00	250,00		10,00%	350,00	14,00%	1 900,00	76,00%		0,00%		0,00%
1.5.2. Създаване и популяризиране на превантивни мероприятия;	600,00	50,00		8,33%	100,00	16,67%	450,00	75,00%		0,00%		0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

Мярка 1.6. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване възможностите за отдих и спорт.	8 500,00	275,00	0,00	3,24%	1 275,00	15,00%	6 950,00	81,76%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.6.1. Развитие и поддържане на места за масов отдих;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 650,00	82,50%		0,00%		0,00%
1.6.2. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време;	6 000,00	200,00		3,33%	900,00	15,00%	4 900,00	81,67%		0,00%		0,00%
1.6.3. Създаване и развитие на практики за провеждане на спортни състезания имероприятия;	500,00	25,00		5,00%	75,00	15,00%	400,00	80,00%	0,00	0,00%		0,00%
Мярка 1.7. Развитие на енергийната ефективност и енергийна сигурност.	8 000,00	150,00	0,00	1,88%	450,00	5,63%	4 400,00	55,00%	1 000,00	12,50%	2 000,00	25,00%
1.7.1. Осигуряване на енергийна ефективност	4 000,00	150,00		3,75%	450,00	11,25%	2 400,00	60,00%	1 000,00	25,00%		0,00%
1.7.2. Развитие производството на електроенергия от възобновяеми източници;	3 000,00			0,00%		0,00%	2 000,00	66,67%		0,00%	1 000,00	33,33%
1.7.3. Развитие и поддържане на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съпътстващата ги инфраструктура;	1 000,00			0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1 000,00	100,00%
Мярка 1.8. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване качеството на живот в общината.	200,00	20,00	0,00	10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.8.1. Провеждане на активна между институционална координация при реализиране на политиките на общината в областта на заетостта, образованието и социалната сфера;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

1.8.2. Прилагане на интегриран подход за териториално развитие на населените места в общината;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
Приоритет №2. Устойчиво икономическо развитие	24 250,00	100,00	0,00	0,41%	50,00	0,21%	1 950,00	8,04%	0,00	0,00%	800,00	3,30%
Специфична цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика	2 900,00	100,00	0,00	3,45%	50,00	0,02	1 950,00	67,24%	0,00	0,00%	800,00	27,59%
Мярка 2.1. Развитие на устойчива икономика.	2 900,00	100,00	0,00	3,45%	50,00	1,72%	1 950,00	67,24%	0,00	0,00%	800,00	27,59%
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	500,00	50,00		10,00%		0,00%	350,00	70,00%		0,00%	100,00	20,00%
2.1.2. Насърчаване на предприемачеството;	100,00	50,00		50,00%	50,00	50,00%		0,00%		0,00%		0,00%
2.1.3. Насърчаване на иновациите;	2 000,00			0,00%		0,00%	1 400,00	70,00%		0,00%	600,00	30,00%
2.1.4. Подпомагане на бизнес клъстерите, изграждането и развитието на бизнес мрежи и кооперирането;	300,00			0,00%		0,00%	200,00	66,67%		0,00%	100,00	33,33%
Специфична цел 2: Постигане на икономически растеж чрез развитие на туризмът, като сектор с висок потенциал	2 000,00	110,00	0,00	5,50%	300,00	15,00%	1 590,00	79,50%	0,00	0,00%	0,00	0,00
Мярка 2.2. Изграждане на техническата, комуникационната и прилежаща инфраструктура към туристическите обекти в общината.	2 000,00	110,00	0,00	5,50%	300,00	15,00%	1 590,00	79,50%	0,00	0,00%	0,00	0,00
2.2.1. Изграждане на основна инфраструктура към туристическите обекти в общината;	1 500,00	75,00		5,00%	225,00	15,00%	1 200,00	80,00%		0,00%		0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

2.2.2. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	300,00	15,00		5,00%	45,00	15,00%	240,00	80,00%		0,00%		0,00%
2.2.3. Популяризиране на местните туристически продукти на национално и международно ниво;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%
Специфична цел 3: Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал: оползотворяване на всички природни ресурси	16 150,00	125,00	0,00	0,77%	1 075,00	6,66%	11 250,00	69,66%	0,00	0,00%	3 700,00	22,91%
Мярка 2.3. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство;	16 150,00	125,00	0,00	0,77%	1 075,00	6,66%	11 250,00	69,66%	0,00	0,00%	3 700,00	22,91%
2.3.1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал	6 000,00			0,00%		0,00%	4 200,00	70,00%		0,00%	1 800,00	30,00%
2.3.2. Стимулиране производството и преработката на земеделски продукти свисока добавена стойност и пазарен потенциал	3 000,00			0,00%		0,00%	2 100,00	70,00%		0,00%	900,00	30,00%
2.3.3. Инвестиции в развитието на горските райони и подобряването нажизнеспособността на горите	4 000,00	100,00		2,50%	600,00	15,00%	3 300,00	82,50%		0,00%		0,00%
2.3.4. Привличане на инвеститори	150,00	25,00		16,67%	25,00	16,67%		0,00%		0,00%	100,00	66,67%
2.3.5. Стимулиране разнообразяването на земеделските дейности	3 000,00			0,00%	450,00	15,00%	1 650,00	55,00%		0,00%	900,00	30,00%
Специфична цел 4: Реализиране на потенциала на общината в леката промишленост, чрез привличането на нови инвестиции и създаване на	3 200,00	60,00	0,00	1,88%	480,00	15,00%	2 460,00	76,88%	0,00	0,00%	200,00	

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

предпоставки за устойчиво й развитие.												
Мярка 2.4. Развитие на леката промишленост.	3 200,00	60,00	0,00	1,88%	480,00	15,00%	2 460,00	76,88%	0,00	0,00%	200,00	6,25%
2.4.1. Насърчаване на местния икономически потенциал за развитие на леката промишленост в общината;	1 000,00	10,00		1,00%	150,00	15,00%	790,00	79,00%		0,00%	50,00	5,00%
2.4.2. Насърчаване на предприемачество в конкретни сектори (преработвателна, хранителна) на леката промишленост;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 550,00	77,50%		0,00%	100,00	5,00%
2.4.3. Изграждане на регионален/общински клъстер „Лека промишленост“;	200,00			0,00%	30,00	15,00%	120,00	60,00%		0,00%	50,00	25,00%
Приоритет № 3. Подобряване качеството на обслужване и административния капацитет в община Първомай.	1 850,00	145,00	0,00	7,84%	275,00	14,86%	1 430,00	77,30%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Специфична цел 1: Повишаване квалификацията на заетите в общинска администрация, намаляване на бюрокрацията и повишаване на прозрачността в управлението.	1 850,00	145,00	0,00	7,84%	275,00	14,86%	1 430,00	77,30%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Мярка 3.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай;	500,00	50,00	0,00	10,00%	75,00	15,00%	375,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3.1.1. Осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

3.1.2. Насърчаване участието на гражданското общество в управлението;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
3.1.3. Повишаване на информираността на гражданите;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
3.1.4. Насърчаване и активно развитие на междуобщинското сътрудничество предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202);	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 3.2. Предоставяне на комплексни административни услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление.	600,00	25,00	0,00	4,17%	90,00	15,00%	485,00	80,83%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3.2.1. Развитие и надграждане на информационната инфраструктура за предоставяне на административни услуги;	300,00	15,00		5,00%	45,00	15,00%	240,00	80,00%		0,00%		0,00%
3.2.2. Въвеждане на нови и подобряване на съществуващите услуги;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%
3.2.3. Развитие на комуникационната система на междуинституционално ниво;	100,00			0,00%	15,00	15,00%	85,00	85,00%		0,00%		0,00%
Мярка 3.3. Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от фондовете на ЕС и други източници на донорска подкрепа.	350,00	30,00	0,00	8,57%	50,00	14,29%	270,00	77,14%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

3.3.1. Изграждане и поддържане на административен капацитет за работа по Европейски и международни програми в рамките на общинската администрация;	300,00	25,00		8,33%	45,00	15,00%	230,00	76,67%		0,00%		0,00%
3.3.2. Осигуряване на достъпна и качествена информация за средства от ЕС и стимулиране подготовката и реализацията на проекти;	50,00	5,00		10,00%	5,00	10,00%	40,00	80,00%		0,00%		0,00%
Мярка 3.4. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за ефективно и ефикасно усвояване на средства по донорски програми на територията на общината.	400,00	40,00	0,00	10,00%	60,00	15,00%	300,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3.4.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики, реализацията на които е свързана с усвояване на средства от донорски източници;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%
3.4.2. Междуобщинско и международно сътрудничество за трансфер на опит и добри практики при усвояването на средства от донорски източници;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%

5.СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Подход за разработването на система от индикатори

Системата от индикатори за наблюдение и оценка е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ОПР. Те са неразривно свързани с цялостната система за наблюдение, оценка и актуализация на Плана. Селектирането на индикаторите се основава на специфичните характеристики на стратегическата част на ОПР и съвременните методи за мониторинг на стратегическото планиране. Новата кохезионна политика на ЕС предвижда съвкупност от индикатори, съобразени с трите цели на стратегията на Европа 2020 и предвидени за използване на регионално и местно ниво. Индикаторите са организирани около темите за социалното, икономическото и териториалното сближаване в Европа и предлагат методология за измерване на научно-техническия прогрес, конкурентноспособността, образованието, транспорта, състоянието на околната среда, социалната интеграция, бедността и здравния статус на населението.

Планираната система от индикатори се обуславя и от информационната осигуреност на общинското планиране и управление към момента на разработването на ОПР. Избраните индикатори могат да бъдат следени чрез използване на официалните информационни източници за страната. Оперативността на системата зависи от точното определяне на начални стойности на отделните индикатори. Липсата на изходни данни и наличен механизъм за събиране на последващи стойности на определен индикатор обезсмисля неговото включване в системата.

Изключение са ситуациите, когато отчитането на резултатите от ОПР извежда нуждата от дефинирането на специфични индикатори, които не са обезпечени с данни към настоящия момент. За тази цел са предвидени необвързани с началната стойност индикатори, за които е целесъобразно да се разработи и поддържа информационна база данни за целите на ОПР. Целесъобразно е тя да представлява списък с всички индикатори и периодично обновяваните им текущи стойности. Подобна база данни следва да се поддържа от общинската администрация и нейните специализирани администрации и отдели. Особено наложително е активното и регламентирано взаимодействие между общинските звена и представителите на експлоатационните ведомства, териториалните подразделения на националните дирекции, неправителствения и частния сектор. Поддръжката на общинския справочник следва да бъде неразделна част от дейностите по организирането и

представянето на годишните доклади за изпълнение на ОПР, заложи в системата за наблюдение и оценка на плана.

Планирането на система от индикатори и структурирането и в два основни компонента – индикатори за въздействие и индикатори за резултат напълно съответства на методическите указания на МРРБ . Двата вида индикатори съвместно позволяват да се определи степента на постигане на целите и приоритетите от съдържанието на ОПР на община Първомай. Стратегическите цели представляват желаното и възможно бъдещо състояние, докато приоритетните области представляват областите на действие и въздействие. Двата елемента изискват към тях да се приобщи различни индикатори.

Източници на информация

Съществен момент от системата индикатори е осигуряването на надеждни източници на информация. Основното средство за събиране на информация е базата данни на Националния Статистически институт, неговата текуща статистика и периодично издаваните сборници. Проведеното през 2011 г. Национално преброяване предоставя ценна информация за демографското развитие на населението, образователното равнище и икономическата активност, включително и на общинско ниво.

Възможност за получаване на търсената информация произлиза и от Изпълнителната агенция по околна среда, Агенцията по заетостта, Агенция пътна инфраструктура. Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България позволява да се прецени ефективността на приложението на финансови ресурси на ЕС в България, както и концентрация на ресурси в определена област. Ключов източник представлява общинската администрация на Първомай и поддържаните от нея списъци и регистри. Поддържането на база данни за целите на наблюдението и оценката на ОПР следва да се осигурява именно от информационните масиви и наблюдения на общинските звена.

Видове индикатори

Включените в системата индикатори касаят социални, икономически, физически и финансови характеристики на община Първомай. Съобразно с „Методическите указания.....”, индикаторите за въздействие са ориентирани към реализация на целите, докато индикаторите за резултат са привързани към действията в рамките на отделните приоритетни области. Първият вид следва да оцени цялостната ефективност на стратегията

и какво е достигнатото състояние на общината спрямо визията и стратегическите цели до 2020 г. Вторият вид индикатори могат да бъдат съотнесени и спрямо конкретен ключов проект, включен в програмата за реализация на ОПР.

Индикатори за въздействие

Индикаторите за въздействие са разделени в категории спрямо стратегическите цели на ОПР. Индикаторите за всяка цел са формулирани въз основа на ключовите тематични компоненти от съдържанието на целите.

Индикатори за резултат

Индикаторите за резултат разглеждат количествено измеримите мерки от състава на приоритетните области. Индикаторите се фокусират върху предполагаемите резултати и следствия от предвидените дейности и проследяват динамиката в развитието на общината. Комбинирани са разнообразни източници на информация, предоставящи точна информация за следените от индикаторите характеристики. Подборът на индикаторите спрямо спецификата на стратегическите цели и приоритети, в съчетание с техния оптимизиран брой позволяват успешното прилагане на системата от индикатори по време на изпълнението на Плана и особено при подготовката на планираните оценки.

СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОПР-ПЪРВОМАЙ 2017-2020						
Приоритет/цел/ мярка	Индикатори	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
Приоритет №1: Подобряване условията и качеството на живот						
Специфична цел 1: Развитие на човешкия потенциал						
Мярка 1: Подобряване качеството на живот, чрез развитие на човешкия потенциал	Реализирани мерки за по-добра координация в сфери като образование, трудова заетост, социално включване, здравеопазване, етническа толерантност, младежко доброволчество, равнопоставеност на половете, конкурентоспособност.	Брой	Община- работна статистика, работни документи и бележки, създадени от общинската администрация по време на изготвяне и актуализиране на ОПР;	1 година		9
	Интернет места на сто ученика в училищата;	Брой	Препоръки на експерти от общинската администрация; МОМН;	2 години		30
	Компютрите на сто ученика в училищата;	Брой	РИО -- Пловдив; Община Първомай;	1 година		30
	Безработни лица включени в заетост по мерките за насърчаване на заетостта;	Брой	Община Първомай; Бюро по труда;	6 месеца		500
	Включени лица в квалификационни курсове;	Брой	Община Първомай; Бюро по труда;	6 месеца		250
Мярка 1.2. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на инженерна техническа инфраструктура.	Рехабилитирани третокласни пътища в лошо състояние;	Км	ОПУ - Пловдив -АПИ	1 година		110
	Подобрен общински пътища в лошо състояние;	Км	Община Първомай	1 година		180

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

Подобрена улична мрежа в лошо състояние	Км	Община Първомай	2 години		200
Осигурена питейна вода от пречистващи съоръжения с нови довеждащи водопроводи	Км	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		45
Население осигурено с питейна вода отговаряща на	%	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		100
Изградена нова канализационна мрежа;	Км	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		100
Изградена ПСОВ;	Брой	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		1
Реализиране на проект "Подобряване качеството на питейната вода";	Брой	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		1
Изградени/доставени пунктове за наблюдение;	Брой	Община Първомай, РИОСВ - Пловдив	1 година		1
Актуализиране програмата за опазване на околната среда;	Брой	Общински съвет Първомай-решение	1 година		1
Разкрити нови съобщителни и комуникационни постове;	Брой	Оператори, Община Първомай	1 година		100
Осигурено покритие;	%	Оператори, Община Първомай	1 година		100
Санирани сгради на училища и детски градини;	Брой	Община Първомай;	1 година		10
Обновени интерактивни класни стаи;	Брой	Община Първомай;	1 година		20
Техника за сметосъбиране, рециклиране, съдове;	Брой	Община Първомай	1 година		80
Почистени речни корита;	Дка,	Община Първомай	1 година		20

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

Мярка 1.3. Подобряване качеството на живот, чрез опазване и развитие на природното, културно и историческо наследство.	Новоизградени /модернизирани културни обекти и новосъздадени/ подобдени туристически атракции;	Брой	Община Първомай	1 година		10
Мярка 1.4. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване социалните услуги в общината.	Места за настаняване в социални заведения;	Брой	Справки в общината за изпълнение на общинската стратегия за социалните услуги; Приета и действаща местна нормативна уредба, съобразена с приложимото национално законодателство.	1 година		50
	Лица (семействата) за жилищно настаняване, настанени;	Брой	Справки в общината за изпълнение на общинската стратегия за социалните услуги; Приета и действаща местна нормативна уредба, съобразена с приложимото национално законодателство.	6 месеца		10
	Социални услуги на обслужвани лица, предоставяни в общината;	Брой	Информация от ТДСП; Община Първомай;	1 година		7
	Противообществените прояви в общината;	Брой	РПУ на МВР - гр.Първомай	1 година		
Мярка 1.5. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване.	Обезпеченост с лекари;	Брой	Министерство на здравеопазването;	1 година		20
	Обезпеченост със стоматолози;	Брой	Министерство на здравеопазването;	1 година		20
	Проведени анкетни проучвания сред населението по проблема;	Брой	Община Първомай	1 година		4

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

	Предложени мерки за решаване на проблема;	Брой	Община Първомай	1 година		4
	Решения на общинския съвет по отношение на конкретната политика;	Брой	Община Първомай	1 година		4
Мярка 1.6. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване възможностите за отдих и спорт.	Новоизградени/реновиран и детски и спортни площадки;	Брой	Община Първомай	1 година		16
Мярка 1.7. Развитие на енергийната ефективност и енергийна сигурност.	Домакинства/стопански предприятия, обслужвани от нови/подобвени системи за газифициране и възобновяеми източници на енергия;	Брой	Справка от ОА за изпълнени проекти и числеността на обезпечените райони в общината.	1 година		50
Мярка 1.8. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество заподобряване качеството на живот в общината.	Процедури за изготвяне на правила за обществено обсъждане и обявяване и оповестяване на резултати;	Брой	Покани за присъствие (например чрез прессъобщение) на представители на бизнеса и гражданското общество; Списък на присъствалите представители на медиите; обявления и медийно отразяване на отваряне на офертите;	1 година		3
Приоритет №2. Устойчиво икономическо развитие						
Специфична цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика						

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

Мярка 2.1. Развитие на устойчива икономика.	Изградени обекти на местната и регионална бизнес инфраструктура: регионални бизнес офиси, изложбени зали, бизнес инкубатори, бизнес центрове, индустриални паркове, производствени зони, технопаркове, техноинкубатори и др.	Брой	Общинска администрация - ТСУ, Информация от община Първомай за подавани, изпълнявани и изпълнени проекти съфинансирани от европейски фондове.	1 година		5
	Фирмите, участващи в регионални кълстери и мрежи;	Брой	Община Първомай;	1 година		50
	Фирмите, разположени в бизнес паркове, индустриални зони и техноинкубатори;	Брой	НСИ; Община Първомай; Отчети за изпълнение на ОПР в частта, касаеща стратегията за развитие на техническата инфраструктура;	1 година		50
	Сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта;	Брой	Община Първомай; Бюро по труда;	6 месеца		100
	Равнище на средна годишна работна заплата;	Лева	НСИ;	1 година		6500
Специфична цел 2: Постигане на икономически растеж чрез развитие на туризмът, като сектор с висок потенциал						
Мярка 2.2. Изграждане на техническата, комуникационната и прилежаща инфраструктура към туристическите обекти в	Брой новосъздадени местни туристически продукти и/или услуги.	Брой	Община	1 година		5

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

общината.	Туристи посетили туристически и културни обекти и забележителности;	Брой	Община Първомай	1 година		10000
	Реализирани общински политики в областта на туризма.	Брой	Община Първомай	1 година		5
Специфична цел 3. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал: оползотворяване на всички природни ресурси						
Мярка 2.3. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство;	Новосъздадени животновъдни ферми;;	Брой	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година		15
	Декари обработваеми земеделски площи	Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година		45000
	Декари новозалесени площи в горското стопанство;	Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година		30
	Декари поливни земеделски площи;	Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година		45000
	Финансови и материални средства.	Лева	Община	1 година		570000
	Декари трайни насаждения, овощни видове, лозя, посадъчни площи за цветя, билки и др. видове.	Вид-Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай; заповеди на кмета на общината;	1 година		3000
	Провежданите обучения;	Брой	Дирекция "Агростатистика" към МЗХ;	1 година		15
	Организационни инициативи на органите за местно самоуправление и резултатите от дейността им;	Брой	Община-информация относно предишни осъществени планове и проекти на местно ниво;	1 година		5

Специфична цел 4.: Реализиране на потенциала на общината в леката промишленост, чрез привличането на нови инвестиции и създаване на предпоставки за устойчиво ѝ развитие.						
Мярка 2.4. Развитие на леката промишленост.	Регионални клъстери и мрежи;	Брой	Национален статистически институт;	1 година		5
	Брой на МСП, получаващи финансова помощ за обучение (мащаб, тип, продължителност).	Брой	Ресорни министерства - управляващи органи на оперативни програми; Община Първомай;	1 година		20
	Организационни и регулаторни дейности за подпомагане на частните инициативи.	Брой	Община-списък с участници; формулирани предложения; подготвени отчети за ОбС; актуализации на стратегически документи;	1 година		4
	МСП, които получават бизнес услуги;	Брой	Община Първомай;	1 година		100
Приоритет № 3. Подобряване качеството на обслужване и административния капацитет в община Първомай.						
Специфична цел 1.: Повишаване квалификацията на заетите в общинска администрация, намаляване на бюрокрацията и повишаване на прозрачността в управлението.						
Мярка 3.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай;	Проведени срещи, публични обсъждания с бизнеса, НПО и гражданите;	Брой	Община Първомай	1 година		10
	Механизъм за наблюдение и контрол-Правилник за работа на обществен съвет;	Брой	Общински съвет Първомай-решение	1 година		2
	Общински служители, участвали в програми за обучение;	Брой	Община Първомай- справки за реализирани програми за обучение;	1 година		40

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

Мярка 3.2. Предоставяне на комплексни административни услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление.	Въведена единна система за предоставяне на административни и технически услуги;	Брой	Община Първомай	1 година		1
	Създадени електронни административни услуги;	Брой	Община Първомай	1 година		50
	Въвеждане на електронно движение на документи в администрацията и електронно обслужване на гражданите;	Брой	Община Първомай	1 година		1
Мярка 3.3. Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от фондовете на ЕС и други източници на донорска подкрепа.	Изпълнени общински проекти чрез програми за финансиране.	Брой	Община Първомай	7 години		43
Мярка 3.4. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за ефективно и ефикасно усвояване на средства по донорски програми на територията на общината.	Създаване на експертни групи по наблюдение и оценка на стратегии, планове и програми;	Брой	Протоколи от заседания и доклади на експертните групи	1 година		4
	Създадени общински сайтове, по конкретна проблематика;	Брой	Община Първомай	1 година		3
	Самостоятелно изготвяне на годишни доклади по реализация на общински политики;	Брой	Годишни доклади	1 година		7

6.СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Значение на системата за наблюдение и оценка

Ефективната реализация на Общинския план за развитие през седемте години на неговото действие изисква способност за адаптация към променящите се характеристики на общината. За да бъде ОПР основа за разработване на стратегическите документи през последващия програмен период е необходима неговата актуалност в края на 2020 г. Тези особености посочват нуждата от разработването на система за наблюдение и оценка на Плана. Системата обвързва отделни звена, извършваните от тях функции и последователността на операциите във времето.

Целите на системата са да определи степента на изпълнение на планираните цели, да проследи съответствието на Плана с променящите се условия и да аргументира нуждата от неговата актуализация.

Основните задачи пред системата са информационно обезпечаване, приложение на системата от индикатори на ОПР, пълноценна координация и взаимодействие на участващите структури и успешно публично представяне на резултатите от наблюдението. Системата за наблюдение и оценка интегрира идентифицираните индикатори за измерване на резултатите и въздействието на плана.

Участващи структури

Основните участници са общинският съвет на община Първомай, специализираните дирекции и отдели в местната администрация, разнообразните институции осигуряващи информация, заинтересовани страни и професионални общности.

Общинският съвет е ръководният орган за наблюдение на ОПР. Представители на общинския съвет участваха в разработването на документа, осигурявайки условията за открито осъществяване на регламентираните дейности, по планирането на общинското развитие. Проектите за осъществяване на публичност следва да бъдат продължени и във времето на реализацията на плана, като се гарантират нормативните изисквания за отчетност на ОПР.

Наблюдението на ОПР се организира от кмета на община Първомай. Годишният доклад е основен инструмент за наблюдение и оценка на реализацията на плана. Докладът се подготвя в началото на всяка година от програмния период , с изключение на първата.

Въвеждането и контрола по процедурата по изготвяне на доклада се осъществява от кмета. След изготвянето му се предоставя на общинския съвет за гласуване. Процедурата завършва с изпращане на доклада до председателя на областния съвет.

Специализираните дирекции и отдели в общинската администрация активно се включват във всички етапи на разработването и реализацията на ОПР. Те осъществяват комуникацията с останалите заинтересовани страни. Предоставят и експертната си дейност и при изготвяне на годишните доклади.

Кметовете и кметските наместници на селата също са неразделна част от системата. Те наблюдават осъществяването на общите цели на развитието на териториите на селата и осигуряват нужната информация за състоянието и тенденциите им на развитие.

Задължително е използването и комуникация с институциите, които предоставят информация за проследяване на ОПР: Националният статистически институт, Агенция по заетостта, различни местни представителни проучвания.

Заинтересовани страни са и неправителствения сектор, частния сектор, образователните и културни институции, общности и граждани на общината.

Функции за наблюдение и оценка

Същността на системата за наблюдение и оценка на ОПР Първомай са предвидените отделни функции и тяхната последователност. Съгласно законодателството в сферата на регионалното развитие, кметът на общината и общинския съвет съвместно обезпечават дейностите по изработването, съгласуването и последващите реализация и наблюдение на ОПР. Те осигуряват предпоставките за въвеждане на обществеността в работата по създаването и прилагането на плана. Кметът на общината организира цялостния процес в условията на постоянна координация и комуникация с одобряващия и приемащия орган – общински съвет.

Кметът организира наблюдението на конкретните дейности по реализацията на ОПР. Инструментът за обобщаване и представяне на резултатите от прилагане на ОПР, неговото наблюдение е годишният доклад. Системата за наблюдение на ОПР Първомай предвижда изработването на шест доклада. Изводите от тях са основа за Междинната оценка на плана и съдържат информация за:

- Степента на изпълнение на стратегическите цели
- Промените на общината и прилежащата и територия в рамките на предвидения период

- Резултати от предвидените мерки и изпълнението на задълженията на конкретните органи по плана
- Препоръки и предложения за подобряване на цялостния процес по изпълнение на плана

Компетентните органи осигуряват и нужните мерки за информация и публичност съпътстващи цялостния процес.

Изработването на Междинна оценка следва да проследи степента на изпълнение на плана и ефективността от координацията между компетентните органи отговорни за неговото изпълнение. Тя се изработва от експертен екип при взаимодействие със всички заинтересовани страни участвали в реализацията на плана.

Междинната оценка следва да определи степента на изпълнение на плана и дали има нужда от дефиниране на нови проекти – актуализиран документ за изпълнение за оставащото време от периода на действие на ОПР. Друга възможност е решение за актуализиране само на програмата за реализация.

Значимост на информацията, публичността и партньорството

Общинския план за развитие може да бъде значим и ефективен инструмент за управление само при ползотворен обмен на идеи и адекватни действия между всички заинтересовани страни по време на двата значими етапа от ОПР – разработването и реализацията му.

Законът за регионално развитие и правилника за неговото прилагане, предвиждат търсенето на подходящите партньорства и дейности за информация и публичност като ръководен принцип при разработването и реализацията на ОПР. Насърчава се публичното участие, провокира използването на идеите на всички заинтересовани групи. Високата обществена активност е предпоставка за успешното изготвяне и реализиране на плана за развитие на общината.

7.ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Оперативна програма “Региони в растеж”

Тя представя цялостна стратегия за регионалното развитие на Р. България за периода 2014 – 2020 година, като са обхванати следните важни области: енергийна ефективност и ВЕИ в жилищни сгради и публичния сектор, Подобряване на градска околна среда, Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство, Инвестиции в образованието - образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение, Инвестиране в социална инфраструктура, Насърчаване на нисковъглеродни стратегии в градските райони - насърчаване на устойчива градска мобилност, Инвестиции в образованието чрез изграждане на образователна инфраструктура, Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство.

Оперативна програма “Иновации и Конкурентноспособност”

Взима под внимание мерките, заложи в НПП и е в съответствие с тези от тях, които се отнасят до развитие на МСП и предприемачеството, Технологично развитие и иновации; Конкурентноспособност и продуктивност на предприятията; Зелена и енергийно-ефективна икономика; Системи за подкрепа на бизнеса и популяризиране на икономиката; Енергийна ефективност и ВЕИ (АУЕР). Очаква се изпълнението на подобни мерки да окаже положително въздействие и върху нивото на заетост в страната.

Оперативна програма “ Околна среда”

Целите ѝ ще се изпълняват с финансовата подкрепа на ЕС. Реализация на програмата ще допринесе за положителното въздействие върху околната среда с ползи за качеството на живот на населението и за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.

Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”

Програмата ще допринесе за Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места; Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване, както и за реализиране на основните хоризонтални принципи на подкрепа от ЕСФ, както и водещите принципи на Стратегическите насоки на Общността за сближаване и на инициатива на Общността EQUAL – равенство на половете и превенция на дискриминацията, въз основа на пол, раса, етнически произход, религия и вярвания, увреждания, възраст и сексуална

ориентация, иновации, прилагане на политики, транснационално и междурегионално сътрудничество, добро управление на програми и проекти.

Оперативна програма “Добро управление”

С изпълнение на програмата ще се постигне повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на публичната администрация и съдебната; Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление и правосъдие; Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от ЕС;

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”

Програмата акцентира върху следните области: Научни изследвания и технологично развитие; Образование за реална заетост, мобилност и предприемачество; Образователна среда за активно социално приобщаване; Насърчаване на образованието, уменията и ученето през целия живот; Образователна инфраструктура; Транснационално сътрудничество; Техническа помощ

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 година

Комплексното въздействие на мерките по ПРСР ще доведе до ускоряване на структурната реформа в земеделието, както и ще подобри конкурентноспособността на земеделския и хранителния сектор и ще насърчи иновациите; очаква се да окаже положителен ефект върху доходите от земеделска дейност. Агро – екологичните дейности ще дадат принос към икономическия растеж. Ще се подобри качеството и достъпа до основни услуги на населението, както и инфраструктурата в селските райони. Така ще се създадат благоприятни условия за развитие на бизнеса и задържане на населението.

„Многогодишна програма на ЕС за развитие на предприятията и предприемачеството и по - специално малки и средни предприятия“

Основни цели на програмата са повишаване растежа и конкурентноспособността на бизнеса в глобализираната икономика, основаваща се на знанието. Програмата насърчава предприемачеството като финансира мерки за опростяване и подобряване на административната и нормативна рамка за бизнеса, особено за научните изследвания. Тя поощрява иновациите и създаването на бизнес. Специален фокус програмата има върху

малките и средните предприятия. Програмата цели осигуряване на по-добър достъп на бизнеса до услугите, програмите и мрежите на ЕС и подобряване на координацията им.

„Програми на Общността в социалния сектор на България ”

Програмата е предназначена да подкрепи и допълни усилията на ниво ЕС и в страните-членки за насърчаване на мерките за предотвратяване и борба срещу дискриминацията.

Национален доверителен екофонд

Фондът е създаден като самостоятелно юридическо лице със Закона за опазване на околната среда за управление на средствата, предоставени като дарение на България от Правителството на Конфедерация Швейцария по сделката “Дълг срещу околна среда” между България и Швейцария.

За финансиране от НДЕФ могат да кандидатстват - български държавни, общински и частни фирми или организации, и неправителствени организации.

Препоръчително е, но не е задължително, проектите да се ограничат по мащаб до рамките на дадена община или населено място.

НДЕФ финансира проекти, попадащи в една или повече от следните приоритетни области:

- ***Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото:*** третиране на опасни отпадъци и вещества; намаляване замърсяването на питейна вода или храни, замърсени с тежки метали, токсични органични съединения или други вредни химикали;
- ***Намаляване замърсяването на въздуха:*** намаляване на здравния риск от високи концентрации на прах, серни и азотни окиси, олово и други токсико-химични фактори в населени места; намаляване на парниковите газове: въглероден двуокис, метан, хлорфлуоровъглероди;
- ***Опазване чистотата на водите:*** общински и промишлени пречиствателни станции за отпадни води във водосборния район на река Дунав; общински и промишлени пречиствателни станции за отпадни води във водосборния район на Черно море;
- ***Опазване на биологичното разнообразие:*** развитие на инфраструктурата в защитени територии с цел опазване на защитени животински и растителни видове и техните

местообитания; мониторинг и инвентаризация на биологичното разнообразие и устойчиво използване на компоненти за създаване на социални алтернативи.

8.ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР

Програмата за реализация е заключителен и важен елемент от структурата на Общински план за развитие на Първомай. Тя е водещата предпоставка за успешната реализация на плана, за осъществяването на неговите цели и стратегия. В синхрон с останалите инструменти тя определя ефективното разпределение на общинските ресурси за обобщение и изпълнение на подходящите проекти.

Дефинираните проекти принадлежат към съответна приоритетна област, това се прави с цел оптималното управление и разпределение на времевите и финансови ресурси на общината.

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

ПРОЕКТ	Необходими Финансови средства	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ					2017	2018	2019	2020
		Общински бюджет	Централен бюджет	Фондове на ЕС	Други източници	Фондове Фирми				
1.1.1. Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги;	200,00									
1.1.2. Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище;	200,00									
1.1.3. Подобряване качеството на предлаганите услуги и битовите условия в детските заведения;	2 500,00									
1.1.4. Създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси;	500,00									
1.1.5. Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта;	100,00									
1.1.6. Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете;	200,00									
1.1.7. Подобряване достъпа до учене през целия живот;	300,00									
1.2.1. Подобряване качеството и ефективността на ВиК инфраструктурата в общината;	32 000,00									
1.2.2. Развитие на екологичното и съвременно третиране на отпадъците;	3 500,00									
1.2.3. Превенция от природни рискове;	2 000,00									
1.2.4. Изграждане и поддържане на съвременна комуникационна мрежа;	2 500,00									
1.2.5. Подобряване на транспортната свързаност в Общината;	25 000,00									

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

1.2.6. Подобряване състоянието на сгради публична собственост и такива обществено значение;	3 000,00									
1.2.7. Развитие на дребномащабна и съпътстваща инфраструктура;	2 000,00									
1.2.8. Изграждане и поддържане система за мониторинг и контрол върху замърсители;	200,00									
1.3.1. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие;	500,00									
1.3.2. Развитие, опазване и поддържане на културно-историческо наследство;	2 500,00									
1.3.3. Развитие на общинската културната инфраструктура и подобряване навъзможностите за достъп до услуги от областта на културата;	3 000,00									
1.3.4. Създаване и развитие на практики за провеждане на културно-масови мероприятия;	1 000,00									
1.4.1. Социална интеграция на маргинализирани общности;	500,00									
1.4.2. Развитие на общинската социална мрежа;	3 000,00									
1.4.3. Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи;	100,00									
1.4.4. Активно включване на уязвими групи в обществения и икономически живот;	500,00									
1.5.1. Инвестиране в здравна инфраструктура;	2 500,00									
1.5.2. Създаване и популяризиране на превантивни мероприятия;	600,00									
1.6.1. Развитие и поддържане на места за масов отдиш;	2 000,00									

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

1.6.2. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време;	6 000,00									
1.6.3. Създаване и развитие на практики за провеждане на спортни състезания и мероприятия;	500,00									
1.7.1. Осигуряване на енергийна ефективност	4 000,00									
1.7.2. Развитие производството на електроенергия от възобновяеми източници;	3 000,00									
1.7.3. Развитие и поддържане на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съпътстващата ги инфраструктура;	1 000,00									
1.8.1. Провеждане на активна между институционална координация при реализиране на политиките на общината в областта на заетостта, образованието и социалната сфера;	100,00									
1.8.2. Прилагане на интегриран подход за териториално развитие на населените места в общината;	100,00									
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	500,00									
2.1.2. Насърчаване на предприемачеството;	100,00									
2.1.3. Насърчаване на иновациите;	2 000,00									
2.1.4. Подпомагане на бизнес клъстерите, изграждането и развитието на бизнес мрежи и кооперирането;	300,00									
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината	500,00									

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

2.1.2. Насърчаване на предприемачеството междуобщинско и международно популяризиране на областта като туристическа дестинация.	200,00									
2.2.1. Изграждане на основна инфраструктура към туристическите обекти в общината;	1 500,00									
2.2.2. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	300,00									
2.2.3. Популяризиране на местните туристически продукти на национално и международно ниво;	200,00									
2.3.1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал	6 000,00									
2.3.2. Стимулиране производството и преработката на земеделски продукти с висока добавена стойност и пазарен потенциал	3 000,00									
2.3.3. Инвестиции в развитието на горските райони и подобряването на жизнеспособността на горите	4 000,00									
2.3.4. Привличане на инвеститори	150,00									
2.3.5. Стимулиране разнообразяването на земеделските дейности	3 000,00									
2.4.1. Насърчаване на местния икономически потенциал за развитие на леката промишленост в общината;	1 000,00									
2.4.2. Насърчаване на предприемачество в конкретни сектори (преработвателна, хранителна) на леката промишленост;	2 000,00									
2.4.3. Изграждане на регионален/общински клъстер „Лека промишленост“;	200,00									

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

3.1.1. Осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията;	100,00									
3.1.2. Насърчаване участието на гражданското общество в управлението;	100,00									
3.1.3. Повишаване на информираността на гражданите;	100,00									
3.1.4. Насърчаване и активно развитие на междуобщинското сътрудничество предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202);	200,00									
3.2.1. Развитие и надграждане на информационната инфраструктура за предоставяне на административни услуги;	300,00									
3.2.2. Въвеждане на нови и подобряване на съществуващите услуги;	200,00									
3.2.3. Развитие на комуникационната система на междуинституционално ниво;	100,00									
3.3.1. Изграждане и поддържане на административен капацитет за работа по Европейски и международни програми в рамките на общинската администрация;	300,00									
3.3.2. Осигуряване на достъпна и качествена информация за средства от ЕС и стимулиране подготовката и реализацията на проекти;	50,00									

Актуализиран Общински план за развитие на Община Първомай за периода 2017-2020г.

3.4.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики, реализацията на които е свързана с усвояване на средства от донорски източници;	200,00									
3.4.2. Междубщинско и международно сътрудничество за трансфер на опит и добри практики при усвояването на средства от донорски източници;	200,00									